Firedagesuge: Det er overraskende svært at holde fri fredag

eksperiment side 10

DSU fylder 100:
Fra fritidsklub over gøgl til reel indflydelse

ungdomspolitik side 14

Ingen plads til panik:
Bekymringer skal handles væk

politikerliv side 20

kommunen.dk

POLITIK FRA RØDDERNE

TORSDAG 6. FEBRUAR 2020 / NR. 2 · 63. ÅRGANG

'Hvis man er valgt til kommunalpolitik, så har man et forbandet ansvar for, at økonomien hænger sammen'

Holbæks borgmester og kommunaldirektør om tre-fire års økonomisk oprydning.

dobbeltinterview
side 6

Forskningsrapport: Begrænset aktivering fik ikke flere i arbejde

Det havde ingen eller ringe betydning for, om kontanthjælpsmodtagere senere kom i arbejde, at der i 2011 blev skåret ned for aktiveringsindsatsen. Det konkluderer et nyt studie fra Rockwool Fondens Forskningsenhed.

Indtil januar 2011 modtog kommunerne refusion for 30 pct. af forsørgelsesudgiften, hvis en kontanthjælpsmodtager deltog i et kortere vejlednings- og afklaringsforløb. Med Refusionsreformen i 2011 bortfaldt den mulighed, fordi kommunerne blev mistænkt for at spekulere i refusionen. Men ifølge studiet har ændringen ikke haft målbar virkning.

'Personligt vil man altid gerne modtages meget hjerteligt. Men de har alle haft et ønske om, at det skulle blive Rasmus, så det er helt menneskeligt, at de lige skal fordøje skuffelsen.'

Josephine Fock, som blev valgt som Alternativets nye leder, på trods af at partiets fem folketingsmedlemmer hellere havde set Rasmus Nordqvist overtage den post.

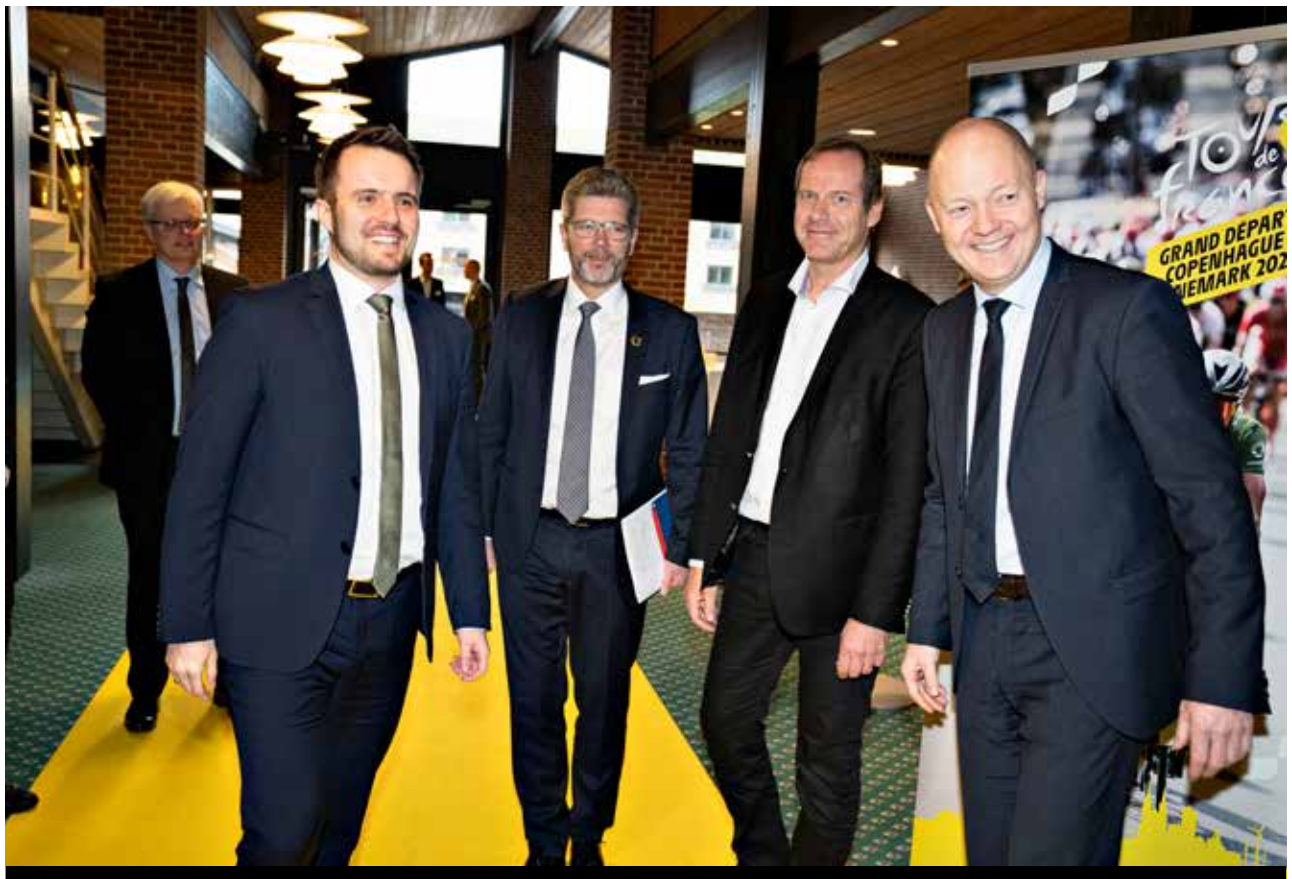
Folketinget blander sig ikke, hvis kommunerne overholder reglerne

På KL's Børn & Unge Topmøde i Aalborg skød formanden for børne- og undervisningsudvalget, Thomas Gyldal (S), med skarpt mod folketingspolitikerne og bad dem blande sig mindre i det kommunale maskinrum, som skal være i kommunerne og ikke på Christiansborg.

Nogle af Folketingets politikere svarede igen, da formanden for Folketingets børne- og undervisningsudvalg, Anders Kronborg (S) sagde, at Folketinget hellere end gerne blander sig udenom, hvis bare kommunerne selv overholder reglerne.

- Hvis Folketingets medlemmer skal blande sig mindre, skal KL mere aktivt sikre sig, at reglerne bliver overholdt. Det skal ske i samspil, men vi skal reagere ansvarligt, når vi får at vide, reglerne ikke efterleves i reformen. Det er kommunernes ansvar.

- Vi er en samarbejdspartner. Vi er her ikke for at genere kommunerne, men vi skal reagere på, at en lovgivning ikke overholdes, siger Anders Kronborg.

De tre første etaper af Tour de France skal køres i Danmark i 2021 og blev præsenteret på et pressemøde i Vejle. Her var blandt andre Vejles borgmester, Jens Ejner Christensen (V), th, erhvervsminister Simon Kollerup (S), tv, overborgmester i København Frank Jensen (S) og løbets direktør, Christian Prudhomme, til stede.

Foto: Henning Bagger, Ritzau Scanpix

1,4 MIA. KR.

flyttes fra hovedstadsområdet til landets øvrige kommuner ifølge regeringens udligningsudspil.

Minister vil have værdighed på jobcentrene

Når arbejdsløse skal tilbage på arbejdsmarkedet, skal der være et større fokus på værdighed under forløbet. Det mener beskæftigelsesminister Peter Hummelgaard (S), der udstikker et såkaldt værdighedsmål for arbejdet på jobcentrene.

- Det er en beskæftigelsesmæssig prioritering for mig, at flere mennesker bliver behandlet ordentligt - uanset om man mangler arbejde, eller om man er syg, siger Peter Hummelgaard til Information.

Hvert tredje år kommer beskæftigelsesministeren med en række mål til Beskæftigelsesrådet, der foruden ministeriet består af arbejdsgivere, organisationer og kommuner. Det er op til Beskæftigelsesrådet at finde ud af, hvordan det nye mål skal nås. Ministeren mener blandt andet, at kommunerne bør ansætte flere sagsbehandlere.

Kristendemokraterne er nået halvvejs til opstillingsberettigelse

Kristendemokraterne mønstrer fortsat fremgang i indsamlingen af vælgererklæringer til næste folketingsvalg og er nu over halvvejs mod målet med 10.608 underskrifter ud af de 20.182, der skal til for at blive opstillingsberettiget.

Veganerpartiet ligger fortsat i spidsen med 11.547 underskrifter, men her er månedstallet for januar kun 1.093 mod 1.492 i december sidste år. Værre ser det ud for Simon Emil Ammitzbøll-Billes nye parti Fremad. Kun 2.347 vælgererklæringer det blevet til, blot 204 flere end ved udgangen af januar. Klaus Riskær Pedersens omdøbte parti Borgerlisten har i løbet af januar fået 972 underskrifter og har nu i alt 1.028. Heller ikke det peger på, at opstillingsberettigelse er en realistisk mulighed.

kommunen.dk

Udgiver: Kommunen ApS

Ansv. redaktør: Claus G. Theilgaard
Administration, salg og abonnement: Havnebryggen 5, 3740 Svaneke

Redaktion: red@kommunen.dk
Mejlgade 48 C, 8000 Aarhus C
Christiansborg, 1240 København K

Redaktionschef: Anni Kristensen
Redaktionssekretær: Iben Sørensen

Journalister: Ronja Pilgaard, Christian Olesen, Emma Oxenbøll, Morten Guldberg, Knud Abildtrup, Michael Kjærgård, Iben Sørensen, Emil Staulund Larsen, Hanne Korvig, Karin Svennevig Hyldig, Rebecca Birch Roulund, Jeppe Emil Gurlev

Avislayout: Rue Grafisk Design

Foto: Ritzau Scanpix

Debat & Navne: debatognavne@kommunen.dk

Salg & abonnement: Lene Stenstrop, tlf. 4635 3343 lene@dknyt.dk

Lisbeth Moesgaard, tlf. 4635 3343 lisbeth@kommunen.dk

Årsabonnement: 3.281,25 kr. www.kommunen.dk/abonnement

Annoncer: Henrik Eskelund, tlf. 5192 2437 henrik@kommunen.dk

Læsertal: 41.000 (Index Danmark/Gallup 1. halvår 2018)

Tryk: JYPA/OTM

kommunen.dk udgives på et kritisk og uvildigt journalistisk grundlag. Målgruppe: politikere og embedsmænd i kommuner, regioner og staten samt den kommunale verdens mange interessenter og leverandører.

Udgivelsesdatoer i 2020
Torsdag d. 12. marts
Torsdag d. 16. marts
Torsdag d. 14. maj
Torsdag d. 18. juni
Torsdag d. 13. august
Torsdag d. 10. september
Torsdag d. 8. oktober
Torsdag d. 12. november
Torsdag d. 10. december

Vi tager ansvar for indholdet og er tilmeldt PRESSENÆVNET

Udgives i samarbejde med *dknyt.dk*.

DKNYT

Nu kan A4 Medier give brugerne det, de vil have, forklarer Jesper Berg, kommerciel udviklingschef hos A4 Medier.

NO SHIT, SHERLOCK: LANGSOMME HJEMMESIDER SKRÆMMER KUNDERNE (VÆK)

MED ET NYT CMS-SYSTEM FIK A4 MEDIER LYNHURTIGE LOAD-TIDER PÅ SEKS NYE SITES

3 SØLLE SEKUNDER

Det er den korte tid, kunder gider vente på, at en virksomheds hjemmeside viser dem det indhold, de leder efter. Tager det længere tid, går det kraftigt ud over omdømmet, viser en ny undersøgelse fra Google Danmark, som har testet, hvad load-tiden betyder for brugernes villighed til at anbefale en hjemmeside.

En positiv brugeroplevelse var netop ét af de parametre, som A4 Medier var på udkig efter, da en ændring af ejerforholdene for nylig betød, at koncernen hurtigt skulle omdanne to gratissites til seks nye velfungerende sites, hvoraf to som noget nyt var betalingssites – og samtidig udvikle tre nyhedsbreve.

NYE LYNHURTIGE PLATFORME

A4 Medier, som er en flersidet medieportal om det danske arbejdsmarked, der har afløst Ugebrevet A4, skulle gå fra gratissitet avisen.dk til at udgive seks nye sites: gratismedierne A4 Nu og A4 Fri samt betalingsportalerne A4 Medier, A4 Arbejdsmiljø, A4 Arbejdsliv og A4 Job.

”Udover at det er en stor kulturomvæltning for organisationen at skulle gå fra at levere gratis indhold til indhold, vi tager betaling for, så skal man også se sig meget for, når man vælger sit nye system til opgaven for at lykkes,” forklarer Jesper Berg, kommerciel udviklingschef hos A4 Medier.

BLIZZLOAD GØR DET MULIGT

Det er nemlig helt afgørende, at man får et system, som kan håndtere abonnementsbaserede hjemmesider, som man skal betale for at få adgang til, og her faldt valget på Blizzload – en softwarevirksomhed, der er grundlagt af folkene bag dknyt.dk, som udgiver nyheder til offentlige beslutningstagere, og som var et af de allerførste betalingsmedier i verden. Derfor har man efterhånden 20 års erfaring i at udvikle et robust system, som kan bruges på tværs af brancher.

”Mange medier går i dag mod at tage betaling for indhold, men Blizzload gik i gang med deres udviklingsarbejde, inden det blev et buzzword. Derfor kan man tappe direkte ind i et erfaringsgrundlag fra mange års drift, som giver et system, der kan sættes sammen hurtigt og effektivt,” siger Jesper Berg.

Han fik flyttet alt relevant indhold fra det store site avisen.dk på en måned og fik derudover de seks nye sites i luften på et halvt år – sites, som ikke skulle klones, men som har forskellig opsætning og indhold.

TURBO PÅ SLØVE WEBLØSNINGER

”Der har vi slået vores egen rekord. Og jeg tror, at en del af forklaringen er, at Blizzload fungerer mere som en start-up end som et stort, etableret firma; der er fokus på innovation og lavpraktiske løsninger, hvilket er både godt og sundt,” siger han.

Systemet, som fokuserer på optimering af load-hastighed, har en software, der sætter turbo på sløve webløsninger ved at arbejde i baggrunden, mens kunderne oplever, at siderne loader på få sekunder. Dermed kan løsningen bruges af både webshops, nyhedsmedier og andre webløsninger, hvor hastigheden er afgørende.

BLIZZ LOAD

+45 51922437 / SALES@BLIZZLOAD.COM / **BLIZZLOAD.COM**

Tilsyn finder fejl på plejehjem – men måler man det rigtige?

Hvert tredje plejehjem har problemer med dokumentationen, viser det første år med et nyt tilsyn. Men tilsynet måler ikke nødvendigvis kvalitet, som det ellers blev sat i verden for, lyder kritikken.

kvalitet?

Af Emma Oxenbøll
emma@kommunen.dk

Det kniber med at leve op til kravene om dokumentation i ældreplejen, viser en gennemgang af 295 rapporter fra et nyt tilsyn på ældreområdet.

I 2018 vedtog Folketinget at indføre det nye tilsyn, Ældretilsynet, der skulle øge kontrollen med kvaliteten i ældreplejen.

Siden da har tilsynsførende vurderet, at syv besøgte steder har så store problemer af betydning for kvaliteten, at det har udløst et påbud. 214 steder har mindre problemer, mens 73 ikke har nogen problemer, viser gennemgangen, som kommunen.dk har lavet af samtlige rapporter frem til 1. januar 2020.

Flere stiller dog spørgsmålstegn ved, om tallene giver et dækkende billede af, hvordan det står til i ældreplejen.

Hos KL mener man, at blandt andet Ældretilsynet er blevet for omfattende.

- Vi vil selvfølgelig gerne have nul fejl i tilsynene i den kommunale sektor, og derfor er det umiddelbart for mange fejl, der bliver fundet. Når det så er sagt, synes vi også, at det her bør give anledning til at overveje, om hele vores tilsynsvirksomhed bliver grebet rigtigt an, siger KL's direktør for sundheds- og ældreområdet Christian Harsløf.

Han efterlyser, at regeringen giver tilsynene på ældreområdet et serviceeftersyn.

Sektorformand for social- og sundhedssektoren i FOA, Torben Klitmøller Hollmann, mener også, at det er vigtigt at leve op til kravene.

- Men jeg vil sige, at hvis der stod, at der var folk, der ikke havde fået besøg eller medicin, så ville det være rigtig slemt. Vi ved i realiteten ikke, hvad dokumentation reelt har af konsekvenser. Jeg er ikke sikker på, at det går ud over kvaliteten, siger han.

- Fordi arbejdet ikke er dokumenteret, betyder det ikke, at det ikke er udført, siger han.

Kvalitet eller kontroltyranni?

To plejehjemsledere og en ældrechef, som kommunen.dk har talt med, har haft positive oplevelser med Ældretilsynet, men er enige i, at mængden af tilsyn er overvældende.

- Min indstilling er, at det generelt er en hjælp, at der kommer nogen og kigger på vores arbejdsgange. Det er også positivt, fordi det minder så meget om det kommunale tilsyn og om noget, vi kender. Det er ikke helt nyt og fremmed, lyder det fra områdeleder i Hedensted, Charlotte Søgaard Thomsen.

Hun var med, da Ældretilsynet sidste år kom besøg på Bøgely Plejecenter. Da de tilsynsførende forlod plejecentret, var det med kommentaren om, at de havde 'mindre problemer af betydning for kvaliteten' og en ellers god oplevelse med tilsynet.

- Jeg tror, det skyldes, at vi i januar 2018 indførte et helt nyt dokumentationssystem, og det udvikler sig hele

'Der er en risiko for, at det går ud over kvaliteten, hvis vi ensidigt vurderer kvalitet på, om det er nedskrevet i en journal.'

Per Nielsen Elb, ældrechef i Vesthimmerland

En tredjedel af de plejehjem, som Ældretilsynet har besøgt, havde ikke dokumenteret borgernes mål. Samtidig havde en fjerdedel ikke dokumenteret, når der skete ændringer i borgerens funktionsevne og helbredstilstand, eller når borgeren havde udfordringer i forhold til blandt andet sine mentale funktioner.

Foto: Miriam Dalsgaard, Ritzau Scanpix

tiden. I implementeringen af sådan et system er der nogle ting, som man prioriterer før noget andet. Vi har fx fået skrevet en del mål og vaner ind i det nye system, vi er bare ikke nået helt i mål endnu, siger hun.

Hun synes generelt ikke, at det er svært at leve op til dokumentationskravene, men:

- Jeg tænker, at nogle af de ting, de måler ud fra, er skrevet meget generelt. Måske passer de ikke helt ind i alle de systemer, vi har, siger hun.

Og det er oftest kravene om dokumentation, som plejeenhederne ikke opfylder, når Ældretilsynet kommer på besøg, viser kommunen.dk's gennemgang. Mellem en fjerdedel og en tredjedel dokumenterer fx ikke, når borgerens helbredstilstand ændrer sig, eller når borgeren har helt konkrete mål, de gerne selv vil opnå, viser kommunen.dk's gennemgang.

Det gør det svært at videndele, siger Ann-Christina Dahlgaard, der er sektionsleder i Styrelsen for Patientsikkerhed og projektleder for Ældretilsynet.

- Dokumentation giver mulighed for at videndele. Når det mangler, har medarbejdere svært ved at dele information, og her taler vi jo internt i ældreplejen, men også med samarbejdspartnere som sygeplejersker og demenskonsulenter. Og det er et problem for kvaliteten, siger hun.

På den måde kommer kvaliteten nemlig til at afhænge af den enkelte person, der er på arbejde, og ikke af arbejdsgangene det pågældende sted.

- Og så er det ikke sikkert, at kvaliteten er konsistent og målrettet det, som borgeren havde aftalt med én, at det skulle være. Så kan det for andre gå hen og blive gætteri, men når det er skrevet ned og veldokumenteret, er der god basis for, at alle ved, hvad der skal ske hos de forskellige borgere, siger hun.

Tilsyn koster en uges arbejde

Per Nielsen Elb er chef for ældreområdet i Vesthimmerland, som havde besøg af Ældretilsynet i hjemme- og sygeplejen Farsø i september. Her fik enheden et påbud, fordi tilsynet vurderede, at der var større problemer, der havde betydning for kvaliteten - heriblandt manglende dokumentation.

Per Nielsen Elb anerkender, at dokumentation er vigtig, men han stiller spørgsmålstegn ved, om et for ensidigt fokus på den skriftlige dokumentation reelt kan komme i vejen for den praktiske og fysiske kvalitet, der leveres hos borgeren. Samtidig mener han, at det er vigtigt at leve op til kravene.

- Det er jo her, det bliver rigtig svært. Som man lidt frækt kan påstå, så skriver tilsynet nærmest selv, 'vil I godt sætte jer ned og skrive, hvordan I vil sikre, at I er mere ude hos borgeren?' Det bliver næsten et paradoks, og det handler om balance, siger han.

- På den ene side er det klart, at mangelfuld dokumentation er en risikofaktor, for hvis der ikke er dokumenteret og ajourført data, er der risiko for, at eksempelvis en vikar udefra ikke har den allersidste nye viden om borgeren. Men på den anden side genfinder hverken vi selv eller tilsynet det i praksis, siger han.

Det skriver tilsynet også i sin rapport om Farsø. Ord som kompetente medarbejdere og stor tilfredshed hos borgerne går igen.

- Jeg vil næsten tillade mig at bruge tilsynets egne ord til at sige, at der er en risiko for, at det går ud over kvaliteten, hvis vi ensidigt vurderer kvalitet på, om det er nedskrevet i en journal, siger han.

Han skønner, at Ældretilsynet sammenlagt har kostet mindst en uges arbejde. Om det står mål med den læring og refleksion, som han understreger, at medarbejderne også har fået ud af tilsynsbesøget, er han ikke helt sikker på. Da han først hørte om det nye tilsyn, tænkte han, om ikke kommunen mon allerede var dækket, eller om man ikke kunne have opnået det sammen via et af de eksisterende tilsyn.

- Hvis jeg skal være helt ærlig tænkte jeg, okay, ét til?, siger han.

Færre tilsyn, tak

FOA's sektorformand for social- og sundhedssektoren, Torben Klitmøller Hollmann, vil også gerne stille spørgsmålstegn ved, hvor meget dokumentation eller manglen på samme i virkeligheden siger om kvaliteten på landets plejecentre.

- Der er vigtig information, i og med at man arbejder i skiftehold. Man skal ringe til læge, visitere borgere, men dokumentationen siger bare ikke noget om kvaliteten ude hos borgeren. Den siger, at vi godt ved, hvad vi skal gøre, men ikke, hvad vi gør, siger han.

- Hvis man har dokumenteret uden fejl, er det ikke lig med god kvalitet, siger han og fortæller om dengang, han selv var leder og forpligtet til at lave en brugerundersøgelse blandt borgere.

- Vi havde masser af klager, men alligevel var der 100 pct. tilfredshed. Borgeren svarede ikke på kvaliteten af plejen, men på den social- og sundhedsassistent, der kom ud til dem, og de var jo søde og rare mennesker, siger han.

Hos KL fortæller direktør for sundheds- og ældreområdet Christian Harsløf, at plejeenhederne selvfølgelig skal leve op til de krav, styrelsen stiller til dem. Men han mener, at ældreområdet er pålagt for mange tilsyn.

- Vi har et ældretilsyn, et sundhedstilsyn, et fødevaretilsyn osv. i den kommunale sektor. Det pålægger ældreplejen at bruge mange ressourcer. Den nemme konklusion her er, at man må ud og stramme op. Men man skal overveje, hvor meget tilsynet reelt giver af værdi af hensyn til kerneopgaven, siger han.

> **'Dokumentationen siger bare ikke noget om kvaliteten ude hos borgeren. Den siger, at vi godt ved, hvad vi skal gøre, men ikke, hvad vi gør.'**
>
> **Torben Klitmøller Hollmann, sektorformand for social- og sundhedssektoren i FOA**

Med det mener han, at der ikke skal være tilsyn for tilsyns skyld. Problemerne med dokumentation, som Ældretilsynet viser, kan nemlig dække over stort og småt. Det er ifølge Christian Harsløf ikke lig med, at der er en kvalitetsbrist i plejen, og derfor kan det være en uheldig måde at måle på.

- Man burde se på at lave mere koordineret tilsynsvirksomhed fra statens side, så det bliver nemmere at navigere i. Det kunne for eksempel være at slå de to sammen, som Styrelsen for Patientsikkerhed står for, siger han.

Hos plejecenterleder Charlotte Harbou i Ballerup kræver det også tid og ressourcer, når tilsynet kommer på besøg. For hende ville det ligesom for Per Nielsen Elb og Charlotte Søgaard Thomsen lette arbejdet, hvis tilsynene blev reduceret.

- Der er grænser for, hvor mange tilsyn vi har overskud til at få. Det er jo ikke, fordi Ældretilsynet er så meget anderledes end det, embedslægen laver. Ældretilsynet går efter serviceloven og ikke efter sundhedsloven, siger hun.

Hun har som leder af både plejecentret Lundehaven og Rosenhaven haft med Ældretilsynet at gøre to gange, begge gange med meget positive erfaringer.

- De (tilsynsførende, red.) er mere indstillede på læring i organisationen og gensidig dialog end embedslæge-tilsynet, der kigger mere efter fejl og mangler. Derfor er Ældretilsynet betydeligt bedre for organisationen på grund af læringen, der jo bliver her, siger hun.

Læring frem for kontrol

Da Ældretilsynet blev vedtaget under den tidligere regering, var ambitionen også, at tilsynet skulle være lige dele kontrol og lige dele læring. Ann-Christina Dahlgaard fra Styrelsen for Patientsikkerhed fortæller, at 67 pct. af plejeenhederne, de har besøgt mellem oktober 2018 og juni 2019, oplever, at tilsynet har bidraget med input til løft af kvaliteten.

- Og vi skjuler ikke, at vi også er kontrol. Vi anvender målepunkter på tilsynene, men vores fornemste opgave er at være sparringspartnere der, hvor der er udfordringer og tvivl. Vi hjælper med at dele viden på tværs af kommuner og anerkende det, der går godt. Det gør vi for at løfte området og være med til at understøtte, siger hun.

Samme positive tilbagemeldinger har Torben Klitmøller Hollmann også fået hos FOA's medlemmer, der har haft besøg af tilsynet det første års tid.

Og på papiret ser målepunkterne også ud til at kunne sige noget om kvaliteten, særligt når det kommer til rehabiliteringsforløb, lyder vurderingen fra Tine Rostgaard, der er professor i komparativ social- og velfærdspolitik ved Vive. Hun har blandt andet lavet undersøgelser, der viser, at de ansattes opgaver i ældreplejen har ændret sig.

- Dokumentationsarbejdet er noget af det, som i dag fylder rigtig meget, og de bruger tid, som de ikke tidligere har gjort. Det er ikke det samme, som at det ikke er meningsfuldt for dem, for de kan godt se sammenhængen med kvalitet, men i forhold til kontakten med borgeren og den praktiske udførsel er der kommet en ekstra opgave ind, siger hun.

Derfor kunne plejehjemslederne og ældrecheferne også godt tænke sig, at nogle af tilsynene med ældreplejen blev slået sammen, hvis Ældretilsynet skal fortsætte efter sin prøveperiode.

Om Ældretilsynet

- Tilsynet blev vedtaget af et enigt Folketing i 2018 og hører under Styrelsen for Patientsikkerhed.
- Det har en prøveperiode på fire år og skal sikre bedre kvalitet i ældreplejen.
- Det aflægger varslede tilsynsbesøg.

Sådan gjorde vi

Ud fra en gennemgang af Ældretilsynets 295 rapporter har vi lavet en oversigt over, hvilke målepunkter der oftest ikke bliver opfyldt. Den viser, at:

- En tredjedel af de plejehjem mm., tilsynet har besøgt, havde ikke dokumenteret 'borgerens mål for personlig og praktisk hjælp samt rehabiliteringsforløb'.
- En fjerdedel havde ikke dokumenteret, når der skete 'ændringer i borgerens funktionsevne og helbredstilstand'.
- En fjerdedel havde ikke beskrevet 'borgerens udfordringer i forhold til blandt andet mentale funktioner og praktiske opgaver'.

Kilde: Styrelsen for Patientsikkerhed

Ærlighed satte gang i økonomisk

Hvordan leder man en kommune, hvor økonomien sejler og skal rettes op? Holbæks kommunaldirektør og borgmester deler deres erfaringer fra en større turnaround.

ledelse

Af Maria Steno
red@kommunen.dk

- Medarbejderne har en meget stor del af æren for, at økonomien er vendt i Holbæk Kommune, og det har vores kommunaldirektør også, men du får ham nok ikke til selv at sige det.

Christina Krzyrosiak Hansen (S) viser ind på borgmesterkontoret og sætter med det samme rammen for interviewet. Hun får ret, kommunaldirektør Rasmus Bjerregaard forklarer udviklingen med en dyb krisebevidsthed, en ny økonomisk styringsmodel og en ændret kultur.

Det bliver en god dag

Borgmester Christina Krzyrosiak Hansen smiler.

- Jeg fortalte en bekendt, at det ville blive en god, men svær dag i dag, fordi vi gennemfører besparelser på syv mio. kr. på socialområdet på byrådsmødet i aften. Så kiggede hun underligt på mig: Synes du, det er sjovt at spare? Og nej, det synes jeg ikke, men jeg kan godt lide at vide, at vi har et socialudvalg, som tager ansvar for økonomien med det samme, siger hun.

- Det er jeg faktisk megastolt over. Det er et tegn på, at vi følger vores nye økonomiske politik og handler med det samme, hvis der er budgetoverskridelser. Før 2016 havde vi nok tænkt, at det ville løse sig i løbet af året. I dag er det ikke et spørgsmål, om pengene skal findes, men hvordan de skal findes. Det er den synlige forskel på dengang og i dag.

Rasmus Bjerregaard nikker, sådan har det ikke altid været. Slet ikke.

- Det er jo ikke nogen dans på roser. Det er vores opgave administrativt at lægge tallene frem og bede politikerne prioritere, så vi kan holde os inden for budgettet. Det kan vi, fordi der er kommet en politisk erkendelse af, at det er rollefordelingen, og at vi som administration på den måde forvalter den nye økonomiske politik, kommunalbestyrelsen har vedtaget. Det er blevet en del af kulturen, men ikke uden sværdslag.

Det første byrådsmøde

Da Rasmus Bjerregaard startede som kommunaldirektør i 2016, sejlede økonomien. Styringsmodellen var dysfunktionel, og man havde betrådt nogle veje, som ikke fungerede. Den erkendelse kom ikke overnight, heller

'Det var en stor ledelsesopgave for mig. Jeg bestemte mig for at være ekstremt ærlig både over for det politiske niveau og over for medarbejderne.'

Rasmus Bjerregaard

I dag er der vendt op og ned på kulturen i Holbæk, så en stram økonomistyring altid går foran alt andet, fortæller kommunaldirektør Rasmus Bjerregaard og borgmester Christina Krzyrosiak Hansen (S). Foto: Claus Bech

oprydning

'Hvis der kom en regnefejl i dag, ville de andre politikere troppe op på borgmesterkontoret og spørge, om jeg havde sovet i timen.'

Christina Krzyrosiak Hansen

ikke for Rasmus Bjerregaard, men han undrede sig.

På det første byrådsmøde, han deltog i som kommunaldirektør, var der budgetrevision på dagsordenen. Det så bestemt ikke godt ud, men det blev ikke et politisk tema på mødet. Stort set ingen sagde noget til det. Der var simpelthen ikke politisk kapital i at interessere sig for økonomien, og administrationen havde signaleret, at politikerne ikke behøvede at bekymre sig.

- Det var en stor ledelsesopgave for mig. Jeg bestemte mig for at være ekstremt ærlig både over for det politiske niveau og over for medarbejderne. De skulle have alt at vide. Det er en del af at få følgeskab, siger Rasmus Bjerregaard i dag.

Skideballen

Politikerne reagerede først med forbløffelse på tallenes tørre tale, dernæst prøvede de at forstå, hvad der var gået galt undervejs, og i en kort periode ledte de efter ansvarlige på det økonomiske morads, som Rasmus Bjerregaard tydeliggjorde for dem. Så gik de i gang med oprydningen.

- Jeg gik nok til lige til kanten og udfordrede det politiske niveau ved at tale både skyld og skam. Jeg lagde en moralsk dimension ind i det: Hvis man er valgt til kommunalpolitik, så har man et forbandet ansvar for, at økonomien hænger sammen - uanset politisk overbevisning. Er I med eller ikke med? spurgte jeg.

Det var en form for kollektiv skideballe, byrådet og økonomiudvalget fik dengang i 2016. Mange politikere vil sige, at det var tiltrængt og velsignet, men der er også nogle, der har følt, at den nye kommunaldirektør gik lidt for tæt på.

Nu er det borgmesteren, der nikker.

- Rasmus var hård, og han havde ret, vi havde ikke noget valg. Den ærlighed, han førte ind i administrationen, har været fuldstændig afgørende. Det var min første periode som kommunalpolitiker, og jeg var kun lige kommet i økonomiudvalget, men det stod klart, at vi skulle sætte os rundt om bordet og rydde op sammen. Der var ikke andre muligheder, og vi skulle se fremad.

Økonomien først

Da kommunen modtog en advarsel fra Indenrigsministeriet i foråret 2017 på grund af kommunens lave likviditet, kom det ikke bag på hverken ledelse eller byråd. De var i gang med oprydningen og havde lige sparet 200 mio. kr. i budgetaftalen i efteråret 2016, men brevet var et ekstra wakeupcall, fordi det øgede fokus fra pressen og borgerne.

Økonomien satte dagsordenen for den efterfølgende kommunale valgkamp. Valgkampen handlede primært om, hvordan partierne ville genoprette økonomien, og hvordan de ville prioritere fremadrettet.

Ifølge borgmesteren har alle partier haft meget stor opmærksomhed på økonomien siden da, og hun oplever en kæmpestor kulturforandring i kommunalbestyrelsen.

- Vi er gået i den anden grøft. Jeg er altid bekymret for økonomien, og så længe jeg er borgmester, kommer vi til at have en stram økonomistyring. Kommunalbestyrelsen skal tage ejerskab og ansvar for økonomien, og vi vil aldrig overse faresignalerne igen. Det har vi sikret os med den nye økonomiske politik, som vi vedtog i sommeren 2018. Vi arbejder på en helt anden måde i dag.

Nye hegnspæle

Rasmus Bjerregaard samtykker. Balancen mellem politik og administration omkring økonomi og økonomistyring ligger, hvor den skal i dag. Det var den gamle kultur, der var forkert.

- Jeg tror, det handler om at være exceptionelt tydelig på, hvad udfordringen er, så du får det følgeskab politisk og organisatorisk, der er nødvendigt. Kommunalbestyrelsen har opfundet nogle greb og økonomiske styringsprincipper, som har sat nogle hegnspæle og defineret spillereglerne på banen. Det har vi kunnet bruge administrativt, men det er også et politisk redskab. Det har påvirket kulturen og været med til at synliggøre, at økonomien først og sidst er et politisk ansvar.

Det er Christina Krzyrosiak Hansen enig i.

- Vi snakker meget om økonomi, og vi har fået en fælles bevidsthed baseret på den økonomiske politik. Hvis der er nogen, der bevæger sig uden for den, så kan jeg rejse mig op i byrådssalen og sige, at det her er ikke i overensstemmelse med vores økonomiske politik, og derfor anbefaler jeg at stemme nej.

Borgmesteren har i den grad taget det økonomiske lederskab og ansvar på sig, der er ikke brug for skideballer mere.

- Jeg skal hele tiden være nysgerrig på økonomien og følge med. Vi får fx en orientering om kommunens likviditet hver 14. dag. Hvis der kom en regnefejl i dag, ville de andre politikere troppe op på borgmesterkontoret og spørge, om jeg havde sovet i timen. Økonomien er ikke alene et administrativt ansvar, det er et politisk ansvar.

Effektiviseringsmodel

Udover den økonomiske politik, som begge ofte henviser til, har Holbæk Kommune vedtaget en ny effektiviseringsmodel.

Kommunen har frakoblet effektiviseringerne fra budgetprocessen, så udvalgene behandler forslag til effektiviseringer før sommerferien, og administrationen har tid til at implementere forslage-

» Forsættes på side 8

Rasmus Bjerregaard

- Kommunaldirektør i Holbæk siden april 2016
- Kommunaldirektør i Furesø 2012-2016
- Inden da chefstillinger i Hillerød og Københavns kommuner, Indenrigsministeriet og Finansministeriet
- Uddannet cand.scient.pol
- 50 år

Christina Krzyrosiak Hansen

- Borgmester i Holbæk siden januar 2018
- Medlem af kommunalbestyrelsen fra 2014
- Bachelor i sociologi
- 27 år

Politikerne i Holbæk har fået en politisk forståelse af, at hvis man vil prioritere noget op, så må man også prioritere noget andet ned, mener Rasmus Bjerregaard og Christina Kryrosiak Hansen. Foto: Claus Bech

» Fortsat fra side 7

ne i efteråret. På den måde når effektiviseringerne at få fuld effekt før det næste budgetår, og byrådet ved, hvilke penge der kan disponeres over til omprioriteringer i budgetforhandlingerne om efteråret.

Frakoblingen betyder også, at det ikke nødvendigvis er de samme politikere, der er med til at tage ansvar for effektiviseringerne i foråret, som deltager i budgetaftalen i efteråret. Rasmus Bjerregaard bekræfter: Ja, det er rigtigt, incitamentsstrukturen vender rigtigt.

Christina Krzyrosiak Hansen: Det har jeg også fået noget kritik for, men alle har været med til at vedtage modellen og de principper, der ligger bag. Det vigtigste er jo heller ikke, hvilke politikere der får æren for hvad, men at vi skaber en organisation og økonomi i balance.

Som det er nu, er det ikke et problem. Alle 31 medlemmer af kommunalbestyrelsen står bag effektiviseringerne.

- I Holbæk vil det simpelthen være upopulært hos borgerne ikke at tage ansvar for økonomien. Så selvom alle partier ikke var med i budgetaftalen i efteråret, så er alle partier med til at arbejde med effektiviseringerne nu.

Rasmus Bjerregaard supplerer:

- Der er også en politisk forståelse af, at hvis man vil prioritere noget op, så må man også prioritere noget andet ned. Det er en del af den politiske opgave at sige, noget er vigtigere end andet.

Omprioritering

Den dynamiske duo er igen enig.

- I sidste periode ville vi det hele, men den måde at styre en kommune på tror jeg ikke på. Vi skal vælge en retning, og vi skal kommunikere meget tydeligt, hvorfor vi prioriterer, som vi gør. Det er dér, man viser sit værd som kommunalbestyrelsesmedlem, mener borgmesteren.

- Jeg kan godt lide, at borgmesterposten er blevet mere politisk. Vi har vedtaget et arbejdsprogram med de fire områder, som vi vil prioritere i byrådet. Det har givet en forståelse af, at når vi i budgettet nedprioriterer andre områder, så er det, fordi vi har valgt at fokusere på de fire områder. Kommunalbestyrelsen sagde fra starten, at folkeskolen var det vigtigste, og det har vi handlet efter lige siden. Det skaber noget mere transparens og tydelighed.

Fortællingens ofre

Rasmus Bjerregaard: Ja, men det er også vigtigt at få med, at det ikke har været lydefrit, og det har ikke været uden konsekvenser. Christina nikker bifaldende.

- Der er ti pct. færre medarbejderne i dag end i 2016 - det er omkring 350 personer. Der er jo ofre i den her fortælling, det handler ikke bare om makkerskab og ledelse. Vi ved godt, det har konsekvenser i hverdagen og for opgaveløsningen, og det er vigtigt at sige, fortsætter han.

- Der er ikke det greb, vi ikke har brugt. Vi har annulleret vores anlægsbudget, vi har solgt fra, vi har sparet ad Pommern til, vi har lånt, vi har sat skatten op, vi har effektiviseret, vi fik Danmarks laveste administrationsomkostninger per borger sidste år, vi har lavet indkøb og ansættelse med omtanke, vi har lavet organisationsrokader. Jeg kan ikke komme i tanker om et eneste greb eller redskab, vi ikke har haft i brug. Det har været en meget omfattende proces.

- Vi havde en alvorlig krise, som både i sin dybde og den hastighed, hvormed der skulle skabes forandringer, var heftig. Det gør selvfølgelig opgaven større, men det gør det også lettere på en eller anden måde, fordi forandringsparatheden var så stor hos alle. En af mine største læringer er, at sådan en organisation, der virkelig skal levere, er langt mere robust, end man tror. Når man selv sidder og tænker, at nu må alle segne, så giver de den en skalle mere. Den robusthed er imponerende, det er godt gået.

'Jeg lagde en moralsk dimension ind i det: Hvis man er valgt til kommunalpolitik, så har man et forbandet ansvar for, at økonomien hænger sammen - uanset politisk overbevisning. Er I med eller ikke med?'

Rasmus Bjerregaard

Bevægelsen opad

Der er ikke krisestemning i Holbæk længere, men borgmesteren er ikke parat til at slække fokus på økonomien.

- Det er ikke nok, at vi har fået tallene på bundlinjen til at se pænere ud, og det går bedre med økonomien. Hverdagen skal hænge sammen for medarbejderne, og borgerne skal kunne genkende det, vi siger politisk, når de møder kommunen i folkeskolen eller hjemmeplejen.

Kommunaldirektøren istemmer, at han oplever, at krisen i dag har aflejret sig i kommunens adfærd i form af en øget forsigtighed, men også i en ny kultur med spirende optimisme.

- Det er jo også med at gøre en dyd ud af nødvendigheden. Det er blevet en del af vores brand. Vi er blevet kommunen, der engang var nede og suge grundvand, og som nu er kommet ud på den anden side. Det bliver en del af vores organisationsfortælling, at vi er igennem det værste og på vej i den rigtige retning. Det skaber stolthed.

Det billede kan borgmester Christina Krzyrosiak Hansen genkende.

- Vi bygger på og bygger på, men du må ikke bagatellisere det, vi har været igennem. Medarbejderne fortjener en kæmpe, kæmpe anerkendelse for deres indsats. Jeg ved, det har været en svær tid. Det er også derfor, jeg er så optaget af, at det aldrig må gå galt med økonomien igen.

Nedslag i Holbæk Kommunes proces:

- **Sommer 2016:** Overblik over økonomiske udfordringer og gennemførelse af besparelser.
- **Efterår 2016:** Budgetaftale med besparelser for knap 200 mio. kr.
- **Forår 2017:** Indførelse af indkøb og ansættelse 'med omtanke'. Kommunen får brev fra Økonomi- og Indenrigsministeriet.
- **Efterår 2017:** Budgetaftale med besparelser, skattestigning og lånoptag. Kommunalvalg med fokus på genopretning.
- **Forår 2018:** Decentralisering, et ledelseslag fjernes. Effektiviseringsstrategi vedtages.
- **Sommer 2018:** Ny økonomisk politik og arbejdsprogram for kommunalbestyrelsen. Budgetaftale med fokus på at opprioritere folkeskolen.
- **Sommer 2019:** Vedtagelse af effektiviseringer og arbejdsprogram for kommunalbestyrelsen. Beslutning om generel tilbageholdenhed.
- **Efterår 2019:** Budgetaftale med fokus på genopretning af socialområdet og folkeskolen.

Ny asfalt har ikke været førsteprioritet i mange kommuner, som har efterslæb på vejreparationer. Nu giver ny forskning fra DTU et mere grundigt billede af sammenhæng mellem trafikuheld og vejenes tilstand.
Foto: Casper Dalhoff, Ritzau Scanpix

Vejreparationer og trafiksikkerhed hænger sammen - men regnestykket har mange ubekendte

DTU har offentliggjort det hidtil mest omfattende studie i vejtilstandens betydning for antallet af trafikuheld, og det kan hjælpe kommunerne i fremtidige prioriteringer.

ulykker

Af Morten Guldberg
morten@kommunen.dk

Vedligeholdelse af veje er et ømt punkt på budgetterne i mange kommuner. For når der skal skæres i udgifterne, gør det ofte mere ondt at nedlægge skoler eller skære i ældreplejen end at udskyde ny asfalt og reparationer af kantsten.

Men nu har kommunerne fået et nyt værktøj, som kan hjælpe i både de politiske forhandlinger og prioriteringen af de konkrete indsatser på vejvedligeholdelsen.

DTU offentliggjorde i december en forskningsrapport om vejtilstandens betydning for trafiksikkerheden, det hidtil mest omfattende studie på området.

Rapporten formidler hovedresultaterne af et studie af sammenhænge mellem trafikulykker og vejenes tilstand og omgivelser, der bygger på data for hele landet, men med særligt fokus på udvalgte kommuner. Ved at inddrage data fra skadestuer og politi og sammenkæde disse med eksisterende vejdata-systemer har det været muligt for DTU at påvise betydningen af forskellige forhold for forekomsten og alvorlighedsgraden af trafikulykker. Disse data har ikke tidligere været sammenkædet på denne måde i forskningssammenhæng.

Hovedkonklusionen i rapporten er, at ja, der er en tydelig sammenhæng med vejenes beskaffenhed og antallet og alvorsgraden af ulykker. Men hvordan beslutningstagere og forvaltninger rundt om i kommunen herefter tolker resultaterne, er mindre klart.

For selvom arbejdet kombinerer ulykkesdata og vejdata på en mere omfattende måde, end det er sket i tidligere studier, er der stadig mange aspekter, som det ikke har været muligt at tage højde for, blandt andet fordi data ikke er tilgængelige. Det er således ikke muligt at påvise en entydig effekt af huller i vejene, antallet af cykelstier og alvorsgraden af trafikulykker.

Det understreger en af rapportens forfattere, seniorforsker ved DTU Management, Mette Møller.

- Det er fx første gang, at man i forskningssammenhæng har forsøgt at kæde data om vejenes omgivelser og tilstand sammen med antallet og alvoren af trafikulykker og dernæst koble det op med geografisk lokalisering. Denne metode bidrager til et visuelt overblik over i hvilke områder og på hvilke veje forskellige ulykker er sket. Det kan måske støtte kommunerne, hvis der skal foretages en prioritering af, hvilke veje, der skal vedligeholdes og hvornår, siger Mette Møller og tilføjer:

- Det er vigtigt at understrege, at der stadig er meget, vi mangler at kortlægge for at få et præcist billede af, hvad og hvor meget det kan betale sig sætte ind af ressourcer på at gøre vejene bedre. Vi har ikke regnet på, hvor meget man samfundsøkonomisk kan spare ved en specifik indsats som for eksempel at reparere revner i vejen eller sørge for lys på cykelstier. Det kræver nye studier. Men studiet viser, at man med en vis sandsynligvis vil kunne undgå nogle uheld og ulykker.

Mere lys - flere ulykker

Et eksempel fra rapporten er studiet af netop lys på cykelstier. Her konkluderer DTU, at oplyste cykelstier uden for byerne har færre uheld. Til gengæld er der flere uheld i byerne på cykelstier med lys i forhold til cykelstier uden.

- Men det betyder ikke, at mørke cykelstier er mere sikre i byerne. Der er ikke tale om en årsagssammenhæng, og der er en række faktorer, som vi ikke har kunne tage højde for som for eksempel, hvor mange der benytter cykelstierne på givne tidspunkter, og om der er forskel på omfanget af risikoadfærd på forskellige lokaliteter, og det kan selvsagt også have stor betydning for, om der sker ulykker, og hvor mange der sker, siger Mette Møller.

Uheld er dyrere end vedligehold

DTU-studiet er delvist finansieret af to interessenter i vejpleje-sektoren: Asfaltindustrien og brancheorganisationen Sikre Veje. De har ikke haft nogen indflydelse på hverken forskningsarbejdet eller rapportens ordlyd, men har draget deres egne konklusioner af arbejdet, som er samlet i en pjece.

Her konstaterer de to brancheorganisationer, at kommunerne har et samlet efterslæb på vejplanen på 3,9 mia. kr., og at rapporten nu dokumenterer, at det betaler sig at udbedre skader og forbedre vejenes udformning. Både i forhold til at øge sikkerheden og ud fra en samfundsøkonomisk betragtning med henvisning til den årlige udgift på i omegnen af 30 mia. kr., som trafikulykker og uheld udløser.

- De samfundsmæssige omkostninger ved trafikulykker overstiger altså langt kommunernes udgifter til vedligeholdelse af veje, men nu har DTU, set med mine øjne, med hjælp af nye data indsamlet rundt om i landet, vist, at der er en indikation af, at der kan være milliarder at spare for samfundet, hvis kommunernes ressourcer bruges optimalt til at øge trafiksikkerheden, sagde Michel Stisen, formand for Sikre Veje, i forbindelse med udgivelsen af rapporten.

Brug for flere studier

Så langt vil Mette Møller ikke gå, fordi der fortsat er for mange ubekendte i ligningen, og vi ikke har set på, hvad det koster at udbedre de pågældende skader. Dog konstaterer hun, at studiet dokumenterer, at vejforhold har betydning for både bløde trafikanter og motorkøretøjer, og at cyklister eksempelvis er sårbare over for huller i vejene.

- For kommunerne giver det mening at kigge på vejene i deres område og at overveje, om vejskaderne har en effekt for sikkerheden. Og det er vigtigt for dem at vide, at det arbejde, de bruger på at registrere og kortlægge vejenes tilstand, kan bidrage til værdifuld viden som grundlag for at prioritere, hvor man vil sætte ind. At have gode data omkring vejenes tilstand har faktisk værdi, siger hun.

Asfaltindustrien og Sikre Veje er enige med forskerne om, at arbejdet ikke er færdiggjort med rapporten.

'Den forskning og de resultater, den forskningsrapport har skabt, åbner for endnu flere undersøgelser af sammenhængen. Det betyder, at vi stadig bliver klogere på, hvordan samfundet kan spare masser af penge ved at træffe de rigtige valg, når det gælder om at forøge og forbedre trafiksikkerheden og dermed sikre færre trafik-

Fakta:

Af DTU-rapporten 'Vejens omgivelser, udformning og tilstand - betydningen for trafiksikkerhed' hedder det blandt andet i den sammenfattende konklusion:

Om cyklistulykker:

- Med flere cykelstier vil færre cyklister, der er involveret i ulykker, komme alvorligt til skade.
- Ved udbedring af slaghuller kan der opnås en reduktion i antallet af alvorlige og lettere tilskadekomne cyklister.

Om ulykker med motorkøretøjer:

- Sporkøring har den største effekt på forekomsten af ulykker, men den største samfundsmæssige besparelse opnås ved at udbedre vejbelægningsskader som store revner, som forekommer hyppigere.
- Anlæggelse af midterrabatter medfører den største reduktion i antallet af alvorligt tilskadekomne.
- Udbedring af rabatfald (niveauforskel mellem vej og rabat red.) reducerer antallet af alvorlige personskader i forhold til antal ulykker.

Fredag er blevet til

Hver torsdag går 300 ansatte på rådhuset på forlænget weekend. De er med i et forsøg om kortere arbejdsuge, som ser ud til at skabe mere glæde og effektivitet.

arbejdstid

Af Emma Oxenbøll
emma@kommunen.dk

Som regel tager man til Odsherred for at tage i sommerhus eller med Molslinjen, men for tiden er det anderledes. Kommunen har nemlig fået en ny attraktion. Den hedder firedages-arbejdsuge og får for tiden stor opmærksomhed udefra. Denne torsdag er ingen undtagelse.

- Det er overraskende, at så mange er interesserede. Vi vil jo bare gerne blive bedre til at rekruttere og bruge arbejdstiden effektivt, fordi vi er en stor sommerhuskommune, og så fordi vi har mange pendlere ansat, siger informationsmedarbejder Peter Haugaard.

Han er en af dem, der på det seneste har taget imod de mange udefra, som har besøgt rådhuset. Både landsdækkende danske medier, et finsk statsmedie, regionale tv-stationer og en række fagblade har nemlig kigget nysgerrigt mod det tre-årige forsøg, kommunen satte i gang 1. september.

Og det er måske ikke så mærkeligt, at alle kigger til Odsherred. Kommunen er den første offentlige arbejdsplads i Danmark, der forsøger sig med at bøje arbejdstiden.

Arbejdsugen med fem dage á otte timer er historisk, men at reformere den er kun noget, som private virksomheder har prøvet.

Nye vaner

Selvom flere af medarbejderne lige skulle vænne sig til ikke at møde på rådhuset om fredagen, krævede det ikke stor tilvænning for centerchef for Organisation, Thure Jørgensen. Han er vant til at arbejde uden øvre arbejdstid, men er nu som hovedregel fritaget for arbejde om fredagen.

- Det er overraskende, hvor svært det er selv at betragte fredag som en fridag. Selvom vi har fået den givet og har gjort, hvad vi skal, hvorfor har jeg så alligevel fredag morgen en lille smule dårlig samvittighed? Det er fedt at have fri, men der er kun mig hjemme, når jeg har sendt børnene i skole og konen på arbejde, siger han.

Om fredagen lægger han møder i fritidslivet, men ikke så stringent, at han ikke møder op tirsdag aften, hvis det passer grundejerforeningens bestyrelse at holde møde der.

Firedagesugen gør for ham den største forskel onsdag aften: Her ved han, at der er én dag tilbage, hvor den skal have en skalle, hvorefter han har tre fridage foran sig. Og så går det hurtigt fra mandag til onsdag og torsdag, som han siger.

- Det er en mere komprimeret tid, men det passer mig fint. Det bliver lidt mere legitimt at være hurtig og effektiv i sine fire dage. Møderne bliver lidt kortere, og beslutningsgangen lidt mere effektiv, når man onsdag godt kan se, at næste gang vi kan mødes er mandag, siger han.

Tomme gange

Det samme fremhæver direktør for velfærd, Rikke Blom, der har ansvar for omkring 1.500 ansatte og bor med familien i København. Tidligere arbejdede hun hjemme om fredagen, ligesom flere andre fra hovedstaden.

De tomme gange og kontorer havde også borgmester Thomas Adelskov (S) bidt mærke i. Derfor kom forslaget om at forkorte arbejdsugen fra ham: Hvorfor ikke effektivisere ugens første fire dage og holde helt fri fredag, når nu rådhuset alligevel var lavt bemandet?

Den idé præsenterede han for kommunaldirektør Claus Steen Madsen tilbage i 2017. Han skulle lige tygge på den. Ligesom det i øvrigt skulle vise sig, at medarbejderne også skulle.

- Jeg tog det til mig og kiggede på erfaringer, forskning og litteratur omkring firedagesugen for at finde ud af, hvad det gør ved os. Så kiggede jeg på, at hvis vi skulle have en ærlig chance for at komme afsted med det her, var vi simpelthen nødt til at skabe noget mere for borgerne også. Vi kan ikke bare lukke om fredagen, vi er nødt til at være mere tilgængelige de andre dage så, siger kommunaldirektøren.

Der var alligevel ikke den store borgerbetjening om fredagen, hvor rådhuset havde åbent kl. 9-12 eller 9-13.

Efter snak frem og tilbage nåede de frem til et resultat, som også fagforeningerne hoppede med på. De var dog lidt skeptiske: Hvordan skulle deres medlemmer udføre arbejdet på fire dage i stedet for fem?

Derfor krævede de at få lagt to ugentlige kompetencetimer ind. De skal bruges på noget, der ikke er skal-opgaver i forhold til arbejdet, men som har en faglig relevans, som Thure Jørgensen plejer at forklare det over for sine medarbejdere. Det har nemlig været en svær skelnen for mange, fortæller han.

- Flekstid gælder jo stadig, hvilket vil sige, at vi tilrettelægger vores opgaver, som vi hele tiden har gjort, men vi har også sagt til hinanden, at fredag er den nye lørdag. Det betyder, at jeg ikke skal sende mails til mine medarbejdere om fredagen og forvente, at det skal løses nu og her. Det ville jeg heller ikke gøre i weekenden, siger han.

Det har i høj grad været op til de enkelte centerchefer og teamledere at forankre både den nye arbejdstid og brugen af kompetencetimer lokalt. Flere fortæller, at de har flekstid, og at de derfor både aftaler med deres nærmeste leder, hvilke dage de går tidligere end andre, og hvordan og om de bruger deres to timer ugentligt eller sparer dem op, fx til at tage på kursus.

Hvornår er jeg på arbejde?

Medarbejderne skal fordele 35 arbejdstimer på ugens fire første dage, men tiden bliver tilrettelagt forskelligt rundt på rådhuset. I kommunikationsteamet er de for eksempel fire ansatte, som har aftalt hver at tage en lang dag til kl. 18, fordi de også skal betjene kommunens ansatte internt.

Til gengæld kan det give mindre teams udfordringer, fx de to erhvervskonsulenter, der også har en udfordring i, at eksterne samarbejdspartnere kontakter dem på fredage. Andre er jo ligeglade med, at Odsherred har besluttet ikke at arbejde om fredagen.

Det er derimod ikke et problem for økonomikonsulent Diana Bech. Hun betjener en afdeling, som stadig arbejder fem dage om ugen. Derfor kan de måske have brug for hende, men de har en anden forståelse end eksterne partnere:

- Der er aldrig opstået konflikter, men jeg kan godt forestille mig, at de kan have behov for kontakt til mig fredag eller torsdag eftermiddag, hvor jeg ikke kan løse opgaven i dagene efter. Og så bliver svartiden fra min side længere. Indtil videre har det ikke givet udfordringer hos mig, men jeg hører på mine kolleger, som fx har personalesager, hvor tingene skal gå lidt hurtigere, at det godt kan give udfordringer, siger hun.

'Det er overraskende, hvor svært det er selv at betragte fredag som en fridag.'

- Thure Jørgensen, centerchef for Organisation

Det kan Sunneva Niclasen, ergoterapeut i jobcentret, nikke genkendende til. Den største udfordring i afdelingen for Job og Ydelser er, at sagerne hober sig lidt mere op, end de gjorde før.

- Jeg kan godt mærke, at det bliver mere presset, og det er også noget af det, de andre har sagt. Det er følelsen af, at tempoet er højere. Hvis man er væk en dag, er det en fjerdedel af ens bunke, der skal findes plads til, hvor det før var en femtedel. Det føltes mere overskueligt, så der er et andet pres på den måde, siger hun.

Det giver også afdelingens småbørnsforældre udfordringer. Et par stykker har valgt ikke at deltage i forsøget, fordi de er aleneforældre og ikke kan få privatlivet til at gå op med arbejdslivet. En har en fast aftale med sin mor om afhentning af børn, en har ingen familie i nærheden. I alt har syv personer i hele kommunen fået dispensation fra firedagesugen.

'Jeg kan godt mærke, at det bliver mere presset, og det er også noget af det, de andre har sagt. Det er følelsen af, at tempoet er højere.'

- Sunneva Niclasen, ergoterapeut

Kan man få det til at gå op, har man til gengæld helt fri,

» Fortsættes på side 12

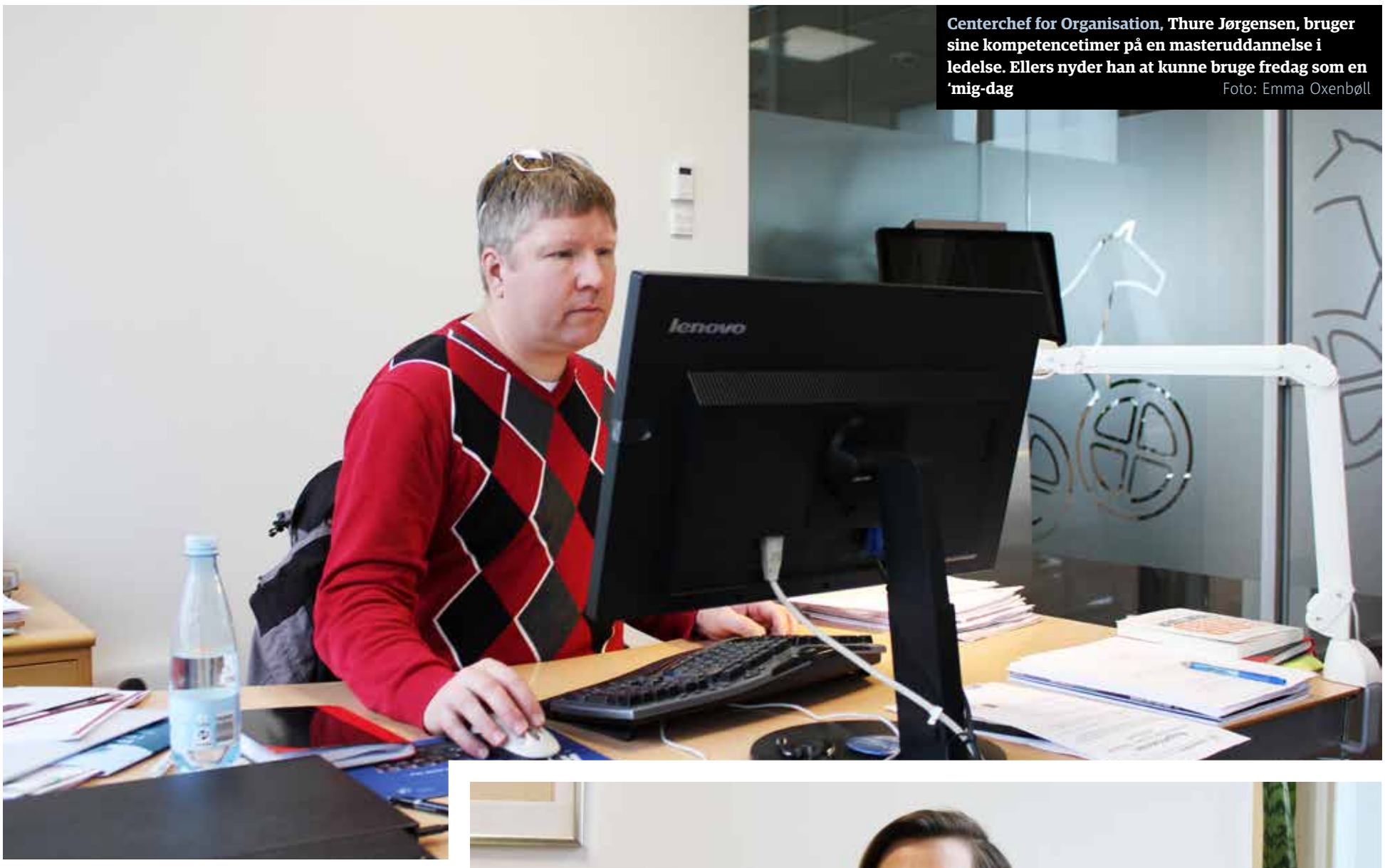

I jobcentret har de haft en fælles kompetencedag, fortæller ergoterapeut Sunneva Niclasen, der ellers samler sine timer sammen til et længere kursus
Foto: Emma Oxenbøll

lørdag i Odsherred

Økonomikonsulent Diana Bech har fået større frihed i sit familieliv ved at have fri fredag. Hun samler kompetencetimerne sammen, så hun fx kan tage på et længere kursus. Foto: Emma Oxenbøll

Centerchef for Organisation, Thure Jørgensen, bruger sine kompetencetimer på en masteruddannelse i ledelse. Ellers nyder han at kunne bruge fredag som en 'mig-dag Foto: Emma Oxenbøll

Direktør for Velfærd, Rikke Blom, har ofte hørt folk i sit netværk fremhæve firedagesugen som et nybrud, der sagtens kunne få dem til at søge til Odsherred. Foto: Emma Oxenbøll

» Fortsat fra side 11

når man har fri, understreger Sunneva Niclasen, der selv har voksne børn og derfor kan tage tre lange dage i starten af ugen og have kort torsdag.

- Det er en fest at have fri tre dage hver weekend. Det er forlænget weekend hver uge, og det er en foræring, siger hun.

Sammen som foregangsmand

Rådhusets ansatte er først ved at finde fodfæste i den nye arbejdstid, selvom de nu har været i gang i fem måneder. Den første føler fra kommunen viser dog, at 80 pct. ligger over syv ud af ti mulige, når de svarer på, hvor tilfredse de er.

Det ser umiddelbart heller ikke ud til, at Odsherred bliver den sidste kommune, der arbejder fire dage om ugen i stedet for fem. Både Esbjerg og Syddjurs kommuner har skelet til forsøget og overvejer at indføre konceptet.

I Esbjerg indgår ordningen i et sparekatalog, men det er vigtigt, at det ikke er af det hensyn, man laver ordningen, understreger blandt andre kommunaldirektør Claus Steen Madsen. Så mister den nemlig det tillidsbaserede element mellem direktion, ledere og medarbejdere.

- Hvis man skal skabe det, vi har skabt her, skal det funderes på tillid. Tillid til, at medarbejderne løfter de opgaver, de skal. Hvor de ikke bliver kontrolleret på timer, de sidder her, men bliver styret af at løse de opgaver, som skal løses, siger han.

Folk jublede ikke

En del af firedagesugen går ud på at kunne tiltrække flere kvalificerede medarbejdere til kommunen. Da direktør Rikke Blom søgte fra København mod Odsherred, lagde hun mærke til den forkortede arbejdstid i jobopslaget. Det samme gjorde økonomikonsulent Diana Bech, der startede, samtidig med at forsøget gik i gang.

- Jeg tænkte, at det var meget progressivt for den her kommune. Det overraskede mig til gengæld, at der var relativt stor modstand, da jeg kom herud. Jeg syntes jo selv, at det var en god idé, men folk har været bange for, hvordan de skulle nå deres opgaver, når de fik færre timer. De gik ikke rundt og jublede, siger Rikke Blom.

Sunneva Niclasen, der har arbejdet i kommunen i 11 år, kunne sagtens se, at rådhuset var tomt om fredagen, men var bekymret for de medarbejdere, der har nedsat arbejdsformåen.

- Jeg syntes, det var galt tænkt. Vi taler altid om korte arbejdsdage, når vi taler særlige hensyn til dem, der skal afklares til fleksjob eller pension. Så min første tanke var, at det da ikke gør det bedre, at vi så skal sidde her længe, siger hun.

De jubler til gengæld i dag. Alle, kommunen.dk har talt med, er glade for at have fået fri om fredagen. Og adspurgt om de kunne forestille sig at blive ved med at arbejde sådan, er svaret entydigt ja. Flere håber, at det spreder sig til ikke kun at gælde administrationen.

> **'Jeg tænkte, at det var meget progressivt for den her kommune. Det overraskede mig til gengæld, at der var relativt stor modstand, da jeg kom herud.'**
>
> **- Rikke Blom, direktør for Velfærd**

- Måske fornægter jeg de negative ting, fordi jeg er så positiv, og fordi det er derfor, jeg søgte jobbet. For mig var det et aktivt og bevidst valg. Men jeg er så glad for fredagen, siger økonomikonsulent Diana Bech.

Om hun selv generelt arbejder mere effektivt, har hun dog svært ved at svare på. Det samme gælder flere af de andre, som til gengæld fremhæver, at de helt sikkert er mere effektive, når de sidder alene i de sene timer på rådhuset. Så er der ro om arbejdsopgaven, lyder det fra blandt andre ergoterapeut Sunneva Niclasen, der får klaret en del dokumentationsarbejde her.

Og kommunaldirektør Claus Steen Madsen fortæller, at det ikke har været svært at få besat stillinger, siden forsøget startede.

- Som jeg ser det og får meldinger om fra mine chefer, som har haft opslag på det administrative område, så får vi flere ansøgninger, og der er en del, som har hørt om firedagesugen og markerer helt positivt, at de søger på grund af den, siger han.

Til gengæld kræver det lidt mere arbejde at finde ud af, hvornår borgerne har lyst til at benytte rådhuset i ydertimerne. I øjeblikket afprøver de at lægge tider ud til borgerne hos fx borgerrådgiveren, fortæller Rikke Blom, men der er ikke rigtig nogen, som booker dem. Indtil videre ringer de stadig.

- Det her er jo også en indfasning i, hvilke tider vi skal lægge ud hvornår. Det skal vi føle os frem i, siger hun.

Selvom det er tidligt i processen, og der stadig er plads til forbedringer hist og her, er det også en proces, ledere og medarbejdere nyder at være en del af. Når arbejdstiden er blevet mere komprimeret, betyder det nemlig, at de får afsluttet møder hurtigere eller lige knokler det sidste igennem for at nå dokumentationsarbejdet, inden de forlader rådhuset.

> **'Hvis man skal skabe det, vi har skabt her, skal det funderes på tillid.'**
>
> **- Claus Steen Madsen, kommunaldirektør**

Og selvom flere også har valgt at holde fast i den lange torsdag, som er almindelig i de fleste kommuner, har mange i stedet valgt, at torsdag skal være den korte og nye fredag.

Det kan ses på parkeringspladsen, der kun er halvt fuld, da klokken er 14. Flere medarbejdere er daffet på weekend. Det er jo torsdag.

Magtens mageligt blinde vinkler

strategi

Af Maria Steno, skribent

'Al magt korrumperer', sagde historikeren Lord Actons for mere end 100 år siden. Han talte ikke om tilstanden i de danske kommuner. Alligevel er citatet dukket op i mit hoved de seneste uger. Hvorfor foretager dygtige borgmestre og topchefer sig så dumme ting, at det koster karrieren? Har de mistet proportionssansen i toppen af kommunerne?

På min første udlandsrejse med kommunalbestyrelsen sov jeg på vandrerhjem på Lars Tyndskids mark, mens resten af kommunalbestyrelsen sov på hotel inde i Reykjavik. På den måde gik jeg glip af de uformelle relationer og aftaler. Så det blev jeg ikke ved med. På min sidste rejse med kommunalbestyrelsen boede jeg sammen med de andre på et hotel midt i London. Det var mest naturligt og bedst for mit politiske arbejde, tænkte jeg.

Dårlig vane eller tilranet privilegie

Måske har snart tidligere borgmester Erik Nielsen (S) i Rødovre tænkt noget lignende. Han har været tidspresset en dag, og så var det naturligt af hensyn til det politiske arbejde lige at låne borgmesterbilen hjem. Og sådan har den ene dag taget den anden i det travle borgmesterliv, indtil det var blevet en dårlig vane at parkere ved plejehjemmet lige overfor borgmesterboligen. Måske tænkte borgmesteren endda, det var en ganske rimelig indirekte kompensation for lange arbejdsdage og skæve arbejdstider.

Hvordan kunne det komme så vidt? Borgerne syntes ikke, at det var indenfor skiven, og et tip til Ekstra Bladet afslørede for alle, at borgmesteren havde mistet proportionssansen. Ikke på grund af manglende dygtighed, men på grund af blindhed overfor selvskabte privilegier.

Nu ser det også ud til, at borgmesteren i Ishøj har lånt borgmesterbilen med hjem.

Behov for modspil

I en helt anden boldgade, men også i toppen af en kommune, har den tidligere kommunaldirektør i Struer måske haft en lang dag og trængt til at hæve blodsukkeret. På vej til endnu et møde er han kørt ind på en tankstation og har købt en chokoladebar på kommunens regning. Nu står han anklaget for mandatsvig, kommunalt finansierede private indkøb for 123.098 kr., og anklagemyndigheden har nedlagt påstand om fængselsstraf.

Måske tænkte borgmesteren endda, det var en ganske rimelig indirekte kompensation for lange arbejdsdage og skæve arbejdstider.

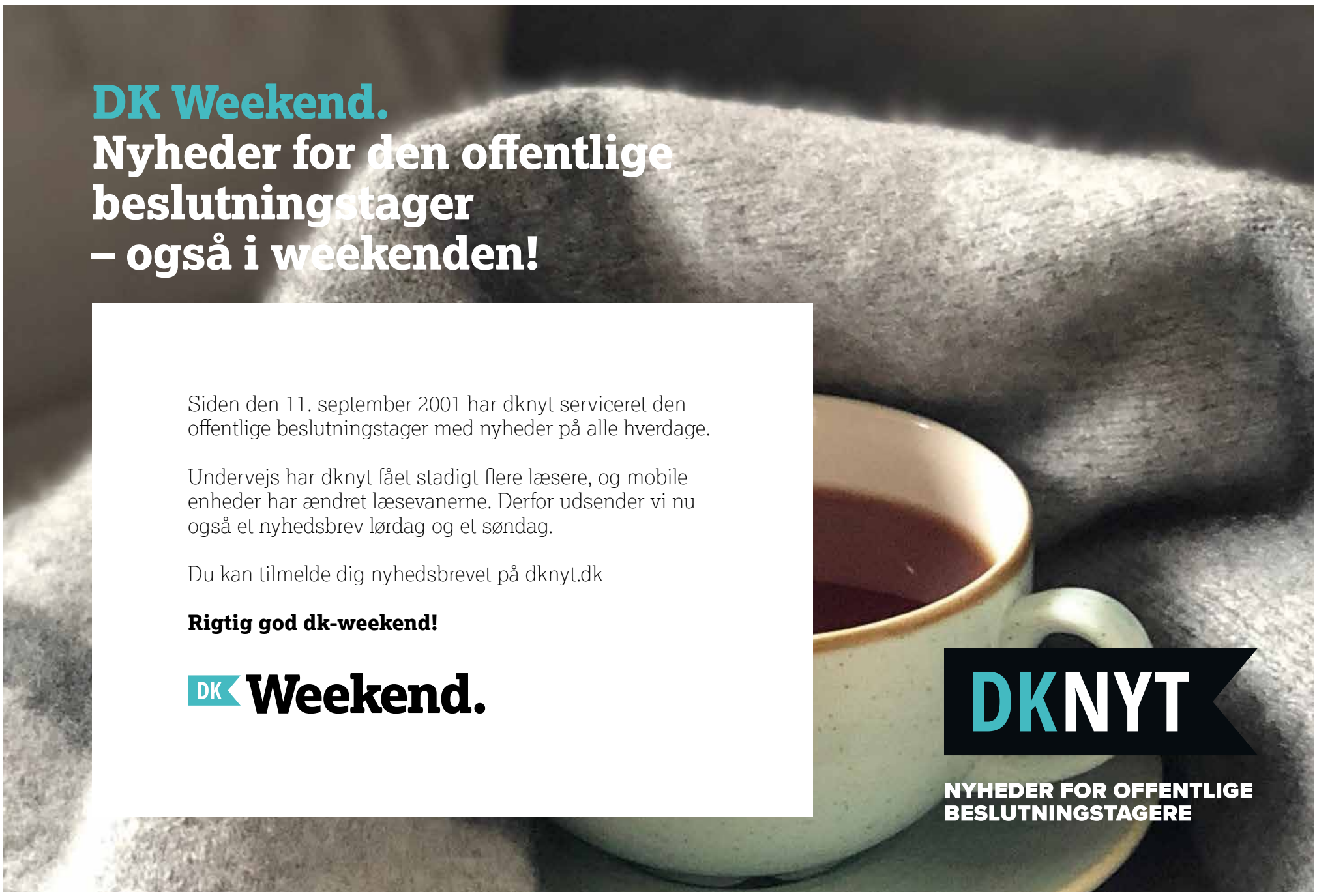
Ekstravagance på kommunalt betalte ture, privat brug af borgmesterbiler og rapserier fra kommunekassen bidrager til politikerleden og mistilliden til systemet. Derfor vedrører disse absurde og kuriøse personsager alle kommuner. Jeg bliver sur, når få ødelægger det for mange.

Magten i toppen af kommunerne skal konstant udfordres. Det undrer mig, at hverken politiske kolleger eller embedsmænd har stillet spørgsmål ved borgmestrenes kørsel. Det interne med- og modspil til både den politiske og administrative ledelse skal kunne forhindre den slags møgsager; af hensyn til borgerne, kollegerne og kommunestyret.

Borgerne trækker grænsen

Derfor glæder jeg mig over en anden januarnyhed. Nemlig stigningen i antallet af kommuner med en whisteblowerordning. Det skaber en ventil, men endnu mere væsentligt er det et tegn på, at kommunerne forsøger at fremme ytringsfriheden og ytringstrygheden i forvaltningen og byrådet. Det er med til at afdække og undgå magtens blinde vinkler og proportionalitetsforskydninger.

Jeg tror ikke, borgerne i Rudersdal synes, at politikerne skal bo på vandrerhjem, men holdningen kan være en anden i din kommune. Og er du nogensinde i tvivl om borgernes vurdering, så er der ingen grund til at vente på Ekstra Bladets besøg. Folket fælder dom indenfor tre minutter på Facebook. Hvad der ikke kan forklares, kan ikke forsvares.

Farvel til de socialt akavede nørder

Danmarks Socialdemokratiske Ungdom fylder 100 år i år. Men hvis de politiske ungdomsorganisationer skal overleve, skal der ske noget drastisk. Hos DSU er formanden trukket i arbejdstøjet.

fremtidssikring

Af Ronja Pilgaard
ronja@kommunen.dk

Hvis det står til formand Frederik Vad Nielsen, er Danmarks Socialdemokratiske Ungdom snart ikke til at genkende. For tiden er løbet fra politiske ungdomsorganisationer, der eksisterer i kraft af, at de har et moderparti. De skal kunne noget mere end det:

- DSU bliver nødt til at fatte - også dem, der kommer efter mig - at DSU skal retfærdiggøre, at vi findes. DSU er nødt til at forstå, at det at være arbejderbevægelsens politiske ungdomsorganisation er noget, vi skal kæmpe for hver eneste dag, og det gør vi blandt andet ved, at vi laver projekter med ungdomsfagbevægelsen, siger han.

Sagen er den, at DSU de sidste 30 år har haft uændret medlemstal. Cirka 2.000 medlemmer under 30 år, som organisationen modtager støtte fra Dansk Ungdoms Fællesråd til. Til sammenligning har Venstres Ungdom 3.500 medlemmer, og DSU har endnu til gode at løbe med sejren til et skolevalg. DSU er med andre ord ikke det naturlige valg for en meget politisk bevidst ungdom, og det bliver organisationen nødt til at gøre noget ved, hvis den skal overleve 100 år mere:

- Vi skal fortsat kunne bidrage til det politiske arbejde i Socialdemokratiet og i fagbevægelsen. Men vores eksistensberettigelse er, at vi kan tilbyde unge mennesker indflydelse, hvor de bor og lever, og det er den organisation, vi er ved at skabe, siger Frederik Vad Nielsen.

Lige nu er løsningen altså at arbejde projektorienteret. De, der interesserer sig for klima, skal kunne tale med dem, der interesserer sig for klima. De, der vil kæmpe for folkeskolen, skal kunne tilbydes et projekt, der handler om at kæmpe for folkeskolen. Og vil man det internationale arbejde, er det også meningen, der skal være en gruppe, som tager sig af det udelukkende.

- Tiden er løbet fra, at folk køber Socialdemokratiet og DSU som koncept, og så er de enige i alt det, vi står for. Det dur ikke mere. Jeg tror, at det, at vi lever i mere afgrænsede virkeligheder i forhold til medier, i forhold til, hvor vi går i skole og i forhold til hvem vi kender, gør, at vi i DSU også skal tilbyde mere afgrænsede fællesskaber.

DSU skal med andre ord følge med tiden og gøre det muligt kun at være aktiv inden for en lille del af organisationens politik. På den måde håber Frederik Vad Nielsen, at en ung, som er meget aktiv på klimafronten, kan få øjnene op for resten af DSU's politik og på den måde komme ind i resten af fællesskabet.

'Det her er ikke voksenpolitik, hvor vi skal lege, at vi er mini-Christiansborg, som går rundt i jakkesæt og den slags. Det skal vi ikke.'

En grundpakke

Derfor behøver man heller ikke være enig i alt, DSU står for. DSU er jo, som Frederik Vad Nielsen får gentaget flere

'Det er så sindssygt interessant, at der er nogle mennesker, som definerer, hvordan vi kan skabe et samfund, som handler for os alle sammen. Jeg forstår faktisk ikke overhovedet, hvorfor der ikke er flere, der involverer sig i demokrati,' lyder det fra den genopstillende formand for DSU. Foto: Jens Dresling, Ritzau Scanpix

i jakkesæt

gange, ikke et ungdomsparti, hvor man abonnerer på alle holdningerne. Det er en ungdomsorganisation, der skal favne hele den socialdemokratiske del af arbejderbevægelsen.

Men selvom man i princippet skal kunne nøjes med at være engageret i DSU's kamp for en bedre folkeskole eller for klimaet, så er der en grundpakke, man køber, når man melder sig ind i ungdomsorganisationen.

- Du kan ikke være medlem hos os, hvis du er medlem hos Krifa. Det kan du ikke. Der er nogle grundlæggende værdier, du skal abonnere på. Hvis du er medlem hos os, og du kommer til at sige, at du er medlem af Det Faglige Hus, så bliver du bedt om at forlade fællesskabet. Det er et valg, vi har truffet.

Med andre ord skal man være med på, at den danske model er den rigtige. Man skal 'have respekt for fagbevægelsens ret til at forhandle'. Det er grundpakken.

Også selvom fagbevægelsen ikke altid har elsket DSU lige så højt, som DSU har elsket fagbevægelsen.

Hvis man på et eller andet tidspunkt i perioden 2000-2010 har været aktiv i studenterbevægelsen eller i fagbevægelsen, vil man nemlig kunne huske DSU'ernes indtog i ledelserne. Selv kalder Frederik Vad Nielsen DSU'ernes attitude dengang for arrogant:

- Man troede, man var de bedste i verden. Man havde luret den. Og der var ikke nogen, der kunne lære én noget. Og det er jo ødelæggende for DSU. Jeg håber, at mange af dem, som har poster i fagbevægelsen i dag, kan se, at vi er den politiske organisation, som tager unges arbejdsliv mest seriøst. Men det er jo vores opgave at bevise det. Det er ikke deres opgave at makke ret, siger Frederik Vad Nielsen.

Mindre politikere, mere forbund

En anden ting, DSU skal væk fra, hvis de skal leve endnu 100 år, er det image, at det er en flok 'nørdede sociale analfabeter i jakkesæt', der er aktive i ungdomspolitik.

- Mange tror med rette, at DSU er et sted, hvor mennesker i jakkesæt, som ikke har kunnet finde ud af at score hverken på fodboldbanen eller i virkeligheden, kan få et fællesskab. De er blevet valgt til elevrådet. Så har de læst 30 finanslove, og så kommer de ind i et fællesskab. Der er jo lidt om det, for her er mange af sådan nogle typer også. Men den største trussel mod ungdomspolitisk arbejde er fortællingen om, at man skal vide en hel masse og have læst 1.000 bøger.

Ungdomspolitik skal ikke længere være ministertræning og kandidatrekruttering, som DSU ifølge Frederik Vad Nielsen var engang.

- Derfor er vi heller ikke et ungdomsparti, men en politisk ungdomsorganisation. Vi vil gerne sende nogle unge mennesker ud på arbejdsmarkedet, der bekymrer sig for, hvordan samfundet har det. Samfundet bliver ikke godt, hvis alle bare bliver politikere. Og det bliver alle, der går ud af DSU, heller ikke.

Hvem er Frederik Vad?

- Frederik Vad Nielsen er 26 år og formand for DSU. Han meldte sig ind i 2005, fordi der var valgkamp. Det betyder, at han har været 10-11 år gammel, da han først blev politisk aktiv.
- Hans morfar har siddet i byrådet i Holbæk i mange år, og han fortæller selv, at da han lærte at læse, var det blandt andet morfarens scrapbøger fra dengang, der fangede hans opmærksomhed.
- Han kommer oprindeligt fra Vipperød ved Holbæk, og så studerer han journalistik og arbejdslivsstudier på RUC.
- I efteråret 2017 blev han konstitueret som formand for DSU, da Lasse Quvang trak sig i forlængelse af en personsag.

I stedet siger han, at det at være politisk aktiv skal være det samme som at spille badminton.

- Det handler om, at man skal gøre en forskel, hvor man bor og lever. Der skal ikke være voksenpolitiker-oplæg. Det skal være græsrodsorienteret. Vi kan sørge for, at mennesker kan få direkte indflydelse på deres liv, der hvor de bor og lever.

- Vi kender borgmestrene. Vi ved, hvordan man får ting gennemført. Vi har god kontakt til Socialdemokratiet. Vi er gode til at få gode ideer og få dem presset ind, så de kan blive til virkelighed både lokalt og nationalt.

Og selvom der skal være plads til alle, og selvom det med at gå til politik skal være lige så naturligt som at gå til badminton, så er det også dødsens alvor. Det må i hvert fald aldrig blive noget, vi bare leger:

- Der spænder politiske ungdomsorganisationer ofte ben for sig selv. For det her er ikke voksenpolitik, hvor vi skal lege, at vi er mini-Christiansborg, som går rundt i jakkesæt og den slags. Det skal vi ikke. For hvis vi leger det, så behøver man jo ikke være med i det her fællesskab. Så kan man bare melde sig ind i Socialdemokratiet og så sidde ude i en lokalafdeling.

Historisk stille i stormfuldt hav

Hvis alle disse ændringer skal trumfes igennem, er nu ikke et dårligt tidspunkt. Der er historisk ro i DSU i disse år. Ikke siden beskæftigelsesminister Peter Hummelgaard (S) var formand for DSU i perioden 2008-2012, er en formand blevet genvalgt. Men lige nu ser det ud til, at det kan lykkes for Frederik Vad Nielsen.

Da han 23. januar offentliggjorde, at han vil genopstille til formandsposten ved forårets kongres, høstede han ros og hæder på tværs af partiskel. Formand for Konservativ Ungdom Anders Storgaard var hurtig ved tasterne og sendte en hilsen om, at det var dårligt nyt for det borgerlige Danmark, og tilføjede:

'Du har uden tvivl været den stærkeste DSU-formand, jeg har oplevet de sidste 14 år, hvor jeg har været aktiv i ungdomspolitik. Det har været en stor fornøjelse at lære af dig, kæmpe med dig og finde fælles fodslag sammen, der hvor det har givet mening. DSU er ekstremt heldige, at de får gavn af dig i endnu en periode!'

En lignende besked kom fra formand for Radikale Ungdom, Lukas Lunøe, der skrev:

'Det bliver DSU glade for! Altid en fornøjelse at spille bold med dig. Både i enighed og uenighed. Glæder mig til endnu mere!'

Sådan en opbakning har DSU's formænd netop ikke altid mødt. Og slet ikke i egne rækker. Frederik Vad Nielsen har selv et bud på, hvad den uro bygger på:

- Jeg har nogle gange tænkt, at det er utroligt, at man i så lille en organisation kan blive uenige om så meget. Jeg håber at kunne efterlade et DSU, hvor man finder hinanden forud for kongresser og bliver enige. Hvis der er to fundamentalt uenige, så skal der selvfølgelig også være et kampvalg. Men mit store håb er, at det er slut med alle de der kampvalg, siger han og uddyber:

- Fra Peter Hummelgaard til mig har der været kampvalg, man godt kunne have været foruden, hvis man havde talt om det. Man har ikke talt om det. Der har været personlige ambitioner, som har skygget for dialogen, og den er altafgørende. Det er så ødelæggende at have kampvalg så ofte, som vi har haft dem. Man mister 500 medlemmer hver gang, siger han og forklarer, at det både skyldes, at nogle melder sig ud, og at nogle aldrig bliver meldt ind, fordi organisationen har for travlt med at kigge i sin egen navle.

- Det er mit håb, at man kan have et kampvalg en gang imellem, når der er stor politisk uenighed, men at vi ellers kan tale os til rette.

Fra drab og gadekampe til rendyrket parlamentarisme

Det er 100 år siden, DSU brød med Socialdemokratisk Ungdomsforbund. Der er langt fra det DSU, der kæmpede mod kommunister i gaderne, til nutidens lyseblå skjorter.

Statsminister Thorvald Stauning lytter til den unge Erhard Jacobsen ved et DSU-møde. Jacobsen sad i DSU's hovedbestyrelse 1938-1943, Stauning døde i 1942. Affotografering fra Arbejderbevægelsens Arkiv / Ritzau Scanpix

historie

Af Ronja Pilgaard
ronja@kommunen.dk

Da magten i juni tippede, og Mette Frederiksen kunne kalde sig selv for statsminister, udpegede hun også en DSU-regering. 17 af de siddende ministre har en fortid hos enten DSU eller Frit Forum, som den socialdemokratiske studenterbevægelse hedder.

Men det DSU, som Mette Frederiksen selv er formet af, er markant anderledes end det, der i februar 1920 brød ud af Socialdemokratisk Ungdomsforbund, SUF.

Dyk med ned i DSU's 100 år lange historie og hør om støtte fra CIA til personer helt tæt på Hækkerup-familien, og om hvordan drabet på en ung socialdemokrat blev afgørende for DSU's selvforståelse.

20'erne: Bruddet og Socialdemokratiets skepsis

I løbet af 1918-1919 havde det knaget i Socialdemokratisk Ungdomsforbund. Skulle man i retning af mere kommunisme? Skulle man være loyale over for Socialdemokratiet? Eller skulle man vælge sin egen vej?

Et flertal brød med partiet, og i 1919 var de med til at grundlægge Venstresocialistisk Parti. Kort tid efter havde Danmark fået Danmarks Kommunistiske Parti.

Men det var ikke alle, der købte ind på ideen om kommunisme - og heller ikke alle, der ønskede at bryde med Socialdemokratiet. Og ud af det sprang DSU. Danmarks Socialdemokratiske Ungdom:

- Man skal bide mærke i navnet. Det understreger, at man er aktiv inden for det parlamentariske system, der hersker i Danmark. Dengang blev organisationen kritiseret og kaldt en logrende, bovlam organisation, som bare følger parolen fra moderpartiet. I DSU ser man det omvendt. Her mener man, at man er et forsvar for parlamentarisme og demokrati.

Sådan siger Martin E.O. Grunz. Han bliver ofte kaldt Socialdemokratiets hofhistoriker, men han går officielt under titlen politisk rådgiver og historisk konsulent hos Socialdemokratiet.

Det afgørende for DSU er, at man får lavet en samarbejdsaftale med Socialdemokratiet, siger Anders Dalsager, museumsinspektør ved Kroppedal Museet. Han er netop ved at færdiggøre en ph.d. om den socialdemokratiske ungdomsbevægelses ledere og deres syn på øst-vest-forholdet fra 1945 til 1970:

- Det er vigtigt for det tidlige DSU at få en relation til partiet. Men partiet er først meget skeptisk over for DSU på grund af balladen med SUF. Stauning får faktisk på et tidspunkt sagt, der slet ikke skal være en ungdomsorganisation, og at man først skal være politisk aktiv, når man fylder 18 år.

Skepsissen kan også mærkes i samarbejdsaftalen mellem partiet og DSU. Den kræver blandt andet, at de unge ikke må udvikle politik på egen hånd. Der står også, at det vigtigste er, at DSU skoler de unge. Tanken er, at de dermed senere vil blive gode partisoldater.

- Målet med DSU bliver dog efterhånden todelt: Både at give unge arbejdere politisk skoling og at give dem et socialt og kulturelt bedre ungdomsliv end det, de kan finde på gadehjørnerne i datidens fattige arbejderkvarterer.

Indtil 1950'erne er det begrænset, hvilke fritidstilbud der er til unge arbejdere. Derfor bliver DSU stedet, hvor de både kan høre taler og debattere og holde fest, spille spil og lave hobbyaktiviteter.

Organisationens lokale afdelinger er simpelthen en blanding af det, vi i dag vil opfatte som et politisk ungdomsparti og en fritidsklub. Og det er med til at sikre, at DSU i 1930'erne bliver en masseorganisation med over 20.000 medlemmer.

Derfor er DSU både en del af det, man kan kalde det socialdemokratiske, politiske apparat, og så en del af den indsats, arbejderbevægelsen også gør for at sikre arbejderklassen bedre sociale kår - lige fra vugge til grav, siger Anders Dalsager og oplister:

- Man kan blive medlem af DUI som barn, blive borgerligt konfirmeret, være med i fagbevægelsen og en socialdemokratisk kulturorganisation. Så DSU er en del af den naturligvis cyklus i arbejderbevægelsen, siger Anders Dalsager.

30'erne og 40'erne: Drab og internationalt udsyn

I valgkampen i 1932 skulle en dag med plakatophængning blive fatal for den unge DSU'er Werner Nielsen. En flok kommunister overfaldt DSU'erne med køller og gav dem læsterlige kløe, og Werner Nielsen fik kraniebrud og døde.

- Det er skelsættende i DSU's historie, for det gør det tydeligt, hvor voldsomt og vigtigt opgøret med kommunisterne er. Man ser simpelthen for forskelligt på verden, og Werner Nielsen bliver et symbol på, at demokratiet er truet østfra, siger Martin E.O. Grunz.

Året efter indføres et politisk uniformsforbud.

Har man set Matador, kan man måske huske, hvordan KU'erne marcherer i gaderne i 1932, og hvordan det får Elisabeth Friis til at fnyse, mens Hans Christian med slet skjult ironi kalder dem 'blomsten af vort eget partis ungdom'. Uniformsforbuddet var et tiltag, der skulle forsøge at forhindre, at Danmark endte i samme situation som Tyskland, hvor Hitler netop var kommet til magten.

Det var også i disse år, at alle DSU'ere kom i kursus i at undgå fascisme, nazisme og kommunisme - afledt af Hartvig Frisch bog 'Pest over Europa'. Netop den kamp har været definerende for DSU's fortælling om sig selv.

Anden Verdenskrig fylder ikke meget i DSU's historie. Det gør til gengæld efterkrigstiden. For 1946-1948 var de år, hvor DSU havde absolut flest medlemmer, absolut mest aktive lokalafdelinger, og hvor internationalt arbejde pludselig blev vigtigt.

- Allerede før Anden Verdenskrig kendte mange af DSU'erne hinanden på tværs og grænser. De så venner og kammerater blive fængslet i Ungarn og Tjekkoslovakiet. Som modtræk dannede man i 1946 den internationale socialdemokratiske ungdomsorganisation IUSY.

Den første formand for IUSY blev Per Hækkerup, og planen var, at man gennem internationalt samarbejde sammen skulle kæmpe mod kommunisterne, der til gengæld var organiseret i Demokratisk Ungdoms Verdensforbund.

- Venstres Ungdom og Konservativ Ungdom var faktisk med til at stifte Demokratisk Ungdoms Verdensforbund, men DSU var ikke. Der går skellet. DSU'erne var fuldstændigt illusionsløse over for kommunismen på det her tidspunkt, fordi deres socialdemokratiske kammerater fra de andre lande var blevet fordrevet og forsvandt, siger Martin E.O. Grunz.

I 2005 udgav DSU en bog om sin egen historie. Her kunne man læse, hvordan Per Hækkerups nevø Jan Hækkerup senere blev formand for IUSY, men måtte trække sig i vanære, fordi det kom frem, at IUSYs sekretariat blev drevet af midler fra CIA til at lave antikommunistiske aktiviteter.

Kulturminister Jytte Hilden og Torben Lund på vej til DSU's kongres i 1996. Foto: Kurt Petersen, Ritzau Scanpix

50'erne og 60'erne:
DSU taber mening med tilværelsen

Et godt socialdemokratisk mundheld lyder, at en god socialdemokrat stiller op i sin sygekasse. Og i sit menighedsråd. Og i fodboldklubben. Og i forældrebestyrelsen i børnehaven. For der skal sidde socialdemokrater alle steder, man kan få indflydelse. De skal sikre en socialdemokratisk dagsorden, hvor man passer på de svage og løfter i flok.

Det tilskrives tit K.K. Steincke.

Men i slutningen af 1950'erne og starten af 1960'erne sker den største omvæltning i DSU's historie. Organisationen går fra at være en massebevægelse til lige så stille at blive et ungdomsparti, som primært laver politik.

Sagen er den, at lønnen stiger, og den offentlige sektor vokser.

- Den stigende løn betyder, at arbejderunge, som altid har haft fritidsjob, får lov at beholde en større del af pengene selv i stedet for at skulle aflevere størstedelen til familien. Flere unge får råd til at købe plader selv og kan gå i biografen. Så det behov, DSU hidtil har opfyldt med ungdomsklubber, madlavningskurser, syklubber og politisk skoling, bliver knap så eftertragtet, siger Anders Dalsager.

Det samme gælder andre steder i arbejderbevægelsen. Sygekasserne bliver overflødige. Og DSU bløder medlemmer. Mens der i 1946 var 40.000, har organisationen i 1961 10.000 medlemmer.

- Dem, man har tilbage, er de politisk interesserede unge. Derfor begynder man i højere grad at fokusere på politikken, og man får konkurrence. For det er også i disse år, det traditionelle partimønster bliver brudt op. Hidtil er den politiske opdragelse foregået i partierne, men nu kommer græsrodsbevægelser som kampagnen mod atomvåben og senere også vietnambevægelsen. Der er hård konkurrence om de politisk interesserede unge, siger Anders Dalsager.

Det giver også et holdningsskift i DSU.

Hvor man tidligere har været dybt kritisk over for østblokken, er man nu også kritisk over for USA og især Vietnamkrigen. Man begynder også at samarbejde med diverse socialistiske bevægelser på venstrefløjen - og dem er der mange af i de år.

- DSU og Frit Forum slår sig sammen, og man vælger at lægge sig på en klar venstreorienteret linje, som altså ikke er magen til partilinjen. DSU er sikker på, at man har lavet det store socialdemokratiske ryk, men man vil gerne rykke sig tættere på socialismen. Og der har man blandt andet en udpræget modstand mod EF, en kritik af Nato og til tider endda et ønske om at træde ud af Nato, siger Martin E.O. Grunz og fortsætter:

- Man er ikke blevet glad for den kommunistiske verden, men man mener, at Nato bør gå foran med det gode eksempel og nedruste. Ældre politikere finder det jo håbløst naivt. Men på mange måder forsøger man at se sig selv som en del af 1968-bevægelsen, siger han.

I gamle DSU-blade fra dengang kan man blandt andet læse artikler om åbne parforhold og andre ting, som er uden for den politiske sfære, men en del af ungdomsoprøret ved at diskutere normer. Men der er totalt medlemskrise.

- Til syvende og sidst er det ikke en kamp, man vinder, siger Martin E.O. Grunz.

En DSU-plakat fra 1930 af Martin Hougaard. Foto: Torben Åndahl, Ritzau Scanpix

80'erne til i dag:
Gøglerpartiet finder tilbage til rødderne

Kan man lave gadeteater, sluge ild og gå på glas i det hellige Socialdemokratis navn? Spørger man tidligere formand for DSU Jan Petersen, så kunne man i hvert fald godt i 1980'erne. Han forsøgte at gøre op med den stærkt venstreorienterede kurs i partiet - og opgøret blev blandt andet taget med gøgl.

- Senere DSU-generationer gør meget grin med det der gøgleri, og på et tidspunkt kommer der også et opgør med gøglerne. Men det var for at møde de unge på en anden måde. Og ser man på det politiske indhold, så var det bundreelt. Det kan godt være, man lavede gadeteater, men man gjorde det for at støtte en borgmesterkandidat eller lignende. Det er også i denne periode, DSU igen begynder at støtte den socialdemokratiske politiske kurs, siger Martin E.O. Grunz.

Mens DSU bevæger sig mod parlamentarismen, vokser aktivismen i Socialdemokratiet. Og et sted derimellem mødes de og bliver enige om at stemme nej til EF's indre marked i 1986.

Samtidig vokser frygten for det store sammenbrud. Ingen anede, at Sovjetunionen ville bryde sammen. I stedet bekymrede man sig om, hvorvidt der kom en kæmpe konfrontation mellem øst og vest - og at Europa ville blive ofret i den konfrontation.

I 1990 fik DSU sin første kvindelige formand, Anette Berentzen. Men det er formanden efter, der får lov at tegne fremtidens politik. I 1992 går en sejrrig Henrik Sass Larsen på talerstolen til kongressen som ny formand. Men han har forinden meddelt, at han kun vil være formand, hvis DSU går ind for et ja til den afstemning om EU, der kommer i 1992.

- DSU's uofficielle kampagne er for et ja i 1992. Og der er mange DSU'ere, der har det svært med det. Hans forgænger havde egentlig samme linje, men i 1992 træffer kongressen en entydig beslutning om, at man støtter både EU og det indre marked, siger Martin E.O. Grunz.

I dag er DSU en organisation med mere reel indflydelse end tidligere. De unge taler om et sammenhængende Danmark og om den nye frihedskamp.

- DSU i øjeblikket er meget markant. Selvfølgelig også fordi man har en regering, hvor 17 af de 20 har baggrund i DSU eller Frit Forum, siger Martin E.O. Grunz.

Han mener på mange måder, at DSU er vendt hjem til rødderne. De siger fra over for social kontrol og chikanerende normer:

- Nogle på venstrefløjen synes jo, at DSU er meget højreorienteret der. Men det er i tråd med DSU's holdninger i gamle dage.

Kommunaldirektør Stine Johansen har inviteret både sit kommunale og private netværk til releasekoncert for sin nye cd, som sætter spørgsmålstegn ved, om man kun må være rationel på jobbet og emotionel hjemme.
Foto: Stine Harden

Syngende kommunaldirektør:
Der skal være plads til følelser på jobbet

Stine Johansen, kommunaldirektør i Helsingør, har noget på hjerte, og i stedet for at skrive debatindlæg eller holde foredrag har hun sat musik og lyrik til sine tanker.

menneskelighed

Af Maria Steno
red@kommunen.dk

- Hvis ikke vi bruger os selv og er os selv, kan vi ikke få andre mennesker med os, siger Stine Johansen.

- Vi er hele mennesker, og vores hjerter holder ikke op med at slå, fordi vi træder ind på arbejdspladsen. I professionalismens navn viser vi det bare ikke altid, men vi er så meget mere end vores arbejde og titel. Det vil jeg gerne være med til at vise, også de mere sårbare sider.

Stine Johansen skiller sig allerede ud i det kommunale landskab, inden hendes musik udkommer denne uge. Hun er en af få kvindelige topdirektører. Hun har ikke klatret ad karrierestigen i nabokommunerne, men har en baggrund fra den private sektor og Grønland. Hendes nærværende ledelsesstil er kendt og anerkendt langt uden for Helsingør blandt andet med en nominering til årets leder i 2016 – som den første og hidtil eneste kommunaldirektør.

Det handler om mennesker

Første gang jeg selv hilser på Stine Johansen, får vi ikke ordentlig fat i hinandens hænder, og så er det en ommer. Stine vil tæt på de mennesker, hun møder.

- Min allerstørste interesse og hobby, det er ikke musik, det er mennesker, forklarer hun.

- Jeg synes, mennesker er så spændende. Jeg er nysgerrig af natur på, hvem folk er, hvad der driver dem, hvad det er, de vil, hvorfor de tænker, som de gør. Den nysgerrighed bruger jeg meget som leder, jeg prøver at forstå, hvordan jeg bedst kan hjælpe andre i at lykkes med det, der er vigtigt for dem. Alt handler om den menneskelige relation for mig.

Lærte ledelse i Grønland

Det blev især tydeligt for Stine Johansen, da hun var fungerende kommunaldirektør i en af verdens største kommuner, Sermersooq i Grønland, der blandt andet omfatter hovedstaden Nuuk. Her var de geografiske afstande enorme, kulturforskellene store og midlerne små.

- Du kan simpelthen ikke diktere eller strukturere dig ud af nogen organisatoriske udfordringer. Du skal hele tiden tænke nyt og kreativt, og hvis du vil skabe nogen som helst resultater, så handler det om at få mennesker med. På en ægte måde, ikke en manipulerende måde, men en ægte måde. Det så jeg i Grønland, men jeg har set det igen og igen i mit ledelsesliv. Du skal være dig selv.

Frem i forgrunden

Stine Johansen er træt af forestillingen om, at vi kun kan være rationelle på jobbet og emotionelle hjemme. Det passer hverken i Grønland eller i Danmark. Derfor er der behov for at ændre opfattelsen af professionel adfærd, og hun synes, der er en positiv bevægelse i gang.

'Min musikalske drift er stærkere end min angst for ikke at være god nok.'

- Det er ikke mange år siden, offentlige ledere levede i baggrunden med minimal interesse for deres rolle og værdier. Det billede er under forandring blandt andet på grund af ledelseskommissionen, som har gjort politikerne mere bevidste om hele ledelsesaspektet, og hvad det betyder for den offentlige sektor.

Stine Johansen er selv blevet en del af en ny generation af kommunale ledere. Det værste, hun kan forestille sig, er at rende rundt på rådhuset hele ugen med en mappe med økonomiudvalgets dagsordener under armen og en lommeregner. Det ville ikke virke. Hun vil ud og mærke pulsen i organisationen, se folk i øjnene og tale med dem.

Hun oplever også, at der bliver efterspurgt noget andet og mere end for fem-ti år siden af de kommunale ledere. Kravene og holdningen ændrer sig. I dag er det ifølge Stine Johansen stadig vigtigt, men ikke nok at kunne lukke et budget og stå for driften som kommunaldirektør - der er kommet mere fokus på, at ledelsen skal repræsentere kommunen og kommunens visioner og

værdier både indadtil og udadtil.

Klar rollefordeling

Hendes eget byråd og organisation efterspørger også en kommunaldirektør, der er synlig, og som gør kommunen synlig på nye arenaer.

Det betyder ikke, at hun skal tage det første spadestik, og hun sniger sig ofte ud af billedet, når pressen tager fotos fra en lokal begivenhed i Helsingør. Det er politikernes domæne, ligesom det er politikerne, der skal tage debatten med borgerne på Facebook om de lokale beslutninger. Men hun skal dele kommunens erfaringer og være med til at skabe begejstring omkring kommunen.

Så Stine Johansen er især synlig blandt mennesker, så de oplever nærvær og tilstedeværelse både internt i kommunen og udenfor kommunen. Hun bruger for eksempel en del tid på at holde oplæg på konferencer for at repræsentere kommunen, og hun deltager gerne i faglige råd og udvalg. Det ser hun som en væsentlig del af sit arbejde som en offentlig person, der altid skal og vil blive forbundet med Helsingør Kommune.

Følger glæden

Derfor er det også langt ud over det sædvanlige, at hun nu vover at udgive en cd med sange fra arbejdslivet - ikke som kommunaldirektør, men som Stine Johansen. Det er hende selv, der bruger udtrykket 'vover', fordi hun træder ind på en helt anden arena og samtidig åbner for en sårbarhed ved at vise en anden side af sin personlighed offentligt. Det giver mening for hende, fordi hun dermed også gennem sit eget eksempel er med til at udfordre normerne for professionel adfærd. Stine Johansen forklarer:

- Jeg har tænkt rigtig meget over det i lang tid... Jeg vil ikke lade være med at udgive musik, fordi jeg er kommunaldirektør og har en titel. Det er netop et eksempel på en begrænsning i opfattelsen af professionel adfærd, jeg vil gøre op med. Musik gør mig glad og inspirerer mig, og jeg har lyst til at dele min musik og mine budskaber med andre mennesker. Så det gør jeg. Min musikalske drift er stærkere end min angst for ikke at være god nok.

For enden af motorvejen

Så usikkerheden har Stine Johansen forsøgt at lægge til side, især fordi hendes vilkår for at lave musik er så anderledes end professionelle musikeres.

Mange af Stine Johansens værker er skrevet på Helsingør-motorvejen på vej til kontoret og indsunget på Scandlines parkeringsplads ved færgehavnen, inden hun har præsenteret dem for sit band, og de bedste værker er udvalgt og produceret til den cd, som udkommer i denne uge.

Lyrikken kredser om arbejdslivet og vores forventninger til professionel adfærd, men sangene handler ikke konkret om arbejdet som kommunaldirektør eller Helsingør Kommune. Stine Johansen har fx skrevet en sang om, hvad det gør ved os, når vi arbejder for meget, og arbejdet tager over.

- Det oplever både djøf'ere og sosuassistenter, og min musik er for alle, siger hun.

Derfor har Stine Johansen inviteret hele sit netværk til den store releasekoncert i Den Sorte Diamant - både politikere, kolleger og samarbejdspartnere fra Helsingør kommune, netværk fra det kommunale Danmark og private venner, hun kender fra musikken. Alle er velkomne.

- Nu gør jeg det, og så vil jeg også gøre det ordentligt. De kommer til at se mig på en helt ny måde, og jeg glæder mig helt vildt, slutter Stine Johansen, og hendes glæde smitter.

'Professional behavior'

Hearts don't stop beating
lungs don't stop breathing
love don't stop exciting
when we go working

How can it be wrong
for love to belong
in working life too
and how can I
put love aside
to adhere to the rules of
Professional behavior

Love's nature is extensive
Grander than desires
Neglecting the superior
ties of humans
- such a waste

Have to be objective and untouchable
Judgements must be incorruptible
The interests of the organization are imperative

So, no place for love

Lyrik og musik af Stine Johansen

Om albummet

- Albummet er et akustisk melodiøst univers bestående af cello, klaver og vokal. Sangene er skrevet i en klassisk popkomposition med et tydeligt klassisk islæt.
- Musikere: Stine Johansen, komponist, lyrik, vokal og tromme, Soma Allpass, cello, og Lars Fiil Fredslund, klaver.
- Albummet udkommer 7. februar med en releasekoncert på Den Sorte Diamant.
- Hør eksempler på musikken på kommunen.dk

Morgendagens meningsdannere

Af Marina Janell

RESULTATLØNNEDE SPAREKONSULENTER BØR FORBYDES

Altingets afsløringer om kommuners brug af konsulenter for at opnå besparelser på handicapområdet har løftet sløret for en socialpolitisk katastrofe. Først og fremmest er det dybt problematisk at provisionsaflønne konsulenter for at finde besparelser på ordninger, som de dybest set intet kendskab har til. Men i kølvandet på afsløringerne opstår et langt mere grundlæggende og farligt problem. For med brugen af sådanne metoder udvides den i forvejen dybe tillidskløft, der ofte findes blandt udsatte borgere og det kommunale system.

Når man giver konsulenthuse incitament for at finde flere besparelser, end der måske er grundlag for, eroderer man den tillid, som borgeren burde have til kommunen.

Bør forbydes

28 kommuner er blevet afsløret i brug af denne type konsulentydelser, og der kan være flere. Et tredje problem er nemlig, at mange kommuner er hermetisk lukkede om brugen af konsulenter og disses opgaver. Når det er så uigennemsigtigt, hvordan konsulenter bruges i kommunerne, skabes der usikkerhed og mistrivsel hos borgerne. Mistilliden starter i første omgang med, at mange kommuner føler behov for at kontrollere, om borgeren nu også har behov for den hjælp, som vedkommende søger om. Det er gigantisk demokratisk problem, når kommuners åbenhed forsvinder og tilliden til borgerne ligeså.

Når man er ung og måske i gang med en uddannelse, har man et utrolig komplekst liv og rigeligt at tage stilling til. Unge med handicap skal ikke gå og tænke over, om de nu er en af dem, der blev udvalgt af Trancit eller Brorson Consultant til at blive vredet i den store sparemaskine. Det er skammeligt.

Jeg mener som udgangspunkt, at man bør forbyde brugen af resultatlønnede konsulenter til at pege på mulige besparelser på handicapområdet. Det er ganske enkelt ikke forsvarligt at aflønne konsulenter efter, hvor mange ordninger de kan spare penge på, når man sparer pengene ved at fratage nogle af samfundets mest udsatte borgere ydelser. Nogen har selvfølgelig ressourcerne til at udfordre den slags beslutninger, men for mange vil det blot resultere i forringede levevilkår.

Drop konsulenter uden indsigt

Hvis det overhovedet skal være tilladt, bør man i det mindste sikre, at det ikke blot er 'omvandrende regneark', der ser tal og ikke mennesket bag, men faktisk er konsulenter med kvalifikationer på handicapområdet, som ved hvad eventuelle besparelser konkret vil betyde for borgeren. Således kan man sikre en vis faglighed i vurderingen. I forlængelse heraf bør det under ingen omstændigheder være tilladt at provisionsaflønne konsulenter for at pege på mulige besparelser på handicapområdet. I stedet bør der være aftalt en fast pris, som ikke ændres uanset resultatet af konsulenthusets arbejde. Yderligere bør det være et lovkrav, at kommuner offentligt fremlægger oplysninger om brug af konsulenter. Mulighed for at søge aktindsigt rækker ikke. Oplysningerne bør ligge frit tilgængeligt for de borgere, som ønsker at se dem.

Jeg håber, at socialminister Astrid Krag (S) og KL vil fortsætte engagementet i sagen, så vi både når til bunds i problematikken og samtidig kan sikre de nødvendige lov- og holdningsændringer, som måske kan genoprette en smule af den vingeskudte tillid hos borgere med handicap. Vi spiller gerne bold, men det kræver at kommunerne rent faktisk tør stikke hovedet ud fra omklædningsrummet og komme på banen.

Sofie Monggaard Christensen
Formand – SUMH, Sammenslutningen af Unge Med Handicap

‘Husk, at 80 pct. af dine bekymringer ikke bliver til noget’

Borgmesteren i Greve har begge ben på jorden og er en ubekymret no bullshit-type, der elsker at arbejde og lige nu jagter brede løsninger i byrådet. Kom med bagom Pernille Beckmann (V), der handler bekymringer væk, og hvis ikke nogen ‘fikser det’, så gør hun det selv.

Det lå langt fra i kortene, at Pernille Beckmann (V) skulle slægte sin strenge far på - hverken karrieremæssigt eller personligt. Men i dag er hun både politiker, glad for kontrol og vil have orden i penalhuset - ligesom faderen. Foto: Greve Kommune

bagom borgmesteren

Af Hanne Korvig
hanne@kommunen.dk

Søren Brun fra tegneserien Radiserne har fået pladsen på Pernille Beckmanns (V) private Facebook-coverbillede, hvor han siger til sin ven:

Bekymringer plejer ikke at stoppe de dårlige ting i at ske, det stopper dig blot fra at nyde de gode.

Ordene er vand på Pernille Beckmanns motto og livssyn. For som hun siger:

- Man kan være evigt bekymret i politik, hvis man vil. Der er altid noget, der ikke virker. Altid noget, der kan blive bedre, folk, der kan blive behandlet anderledes.

For Pernille Beckmann er det et faktum, og for hende er bekymringer noget, der skal handles væk.

Så når hendes direktører kommer til hende med en verden, der ser sort ud på grund af huller i tage på skoler, eller hvad de nu bøvler med, siger hun til dem:

- Rolig nu. Husk, at 80 pct. af vores bekymringer ikke bliver til noget. Så lad os trække i arbejdstøjet og lad os løse problemerne hen ad af vejen, *hvis* de opstår.

Dén pragmatiske tilgang praktiserer Pernille Beckmann ikke kun i politik. Den kendetegner hende også privat. Af en grund.

For da hun blev borgmester tilbage i 2014, var hun fraskilt og havde tre børn i skolealderen. En situation, som i den grad krævede kompetencer i logistik, og hvor der ikke var plads til at gå i panik, hverken over bugnende vasketøjskurve eller over børn, der stod op om morgenen og meddelte, at de skulle have kage med i skole til klokken 10.

- I sådanne situationer går jeg ikke i gang med at bage, men jeg kører gerne til bageren, og jeg er heller ikke typen, der diskuterer eller forhandler om vasketøjet. Jeg spørger én gang: 'Gør du det?' Får jeg ikke noget svar, gør jeg det bare selv. Det gælder i øvrigt også i mit arbejde, fortæller hun.

I det hele taget valgte Pernille Beckmann med god samvittighed at lægge den 'perfekte mor-rolle' på hylden, da hun blev borgmester.

- Man kan ikke være begge dele på en gang, så dør man af stress, siger hun og indrømmer blankt, at hun elsker at arbejde. At hun altid har gjort det, og at hun har en evne til at arbejde 24 timer i døgnet uden at blive stresset.

- Når man er kommunalpolitiker, så får man et tilskud til barnepige, og det har jeg benyttet mig af. Og jeg har tit sagt til mine børn: 'Jeg ved godt, at jeg ikke er meget hjemme, men I lider ingen nød - og når jeg er her, så hygger vi os,' fortæller hun og griner.

'Husk at 80 pct. af vores bekymringer bliver ikke til noget. Så lad os trække i arbejdstøjet og lad os løse problemerne henad af vejen, *hvis* de opstår.'

Streng opvækst med sabler

Pernille Beckmann voksede selv op med travle forældre. De første syv år af sit liv i Nyboder i København med en far, der arbejdede i Søværnet og ofte var bortrejst, og en mor, der var sygehjælper, men som senere fik sin egen blomsterbutik i Rødovre, hvor hun arbejdede rigtig meget.

Penge var der ikke mange af, hverken i perioden i København, hvor de fik ét ugentligt bad på badeanstalten, eller da de flyttede til Ishøj, hvor forældrene selv byggede et parcelhus. Og økonomien blev ikke bedre, da kartoffelkuren kom, og renterne stak fuldstændig af.

- Vi levede meget nøjsomt og lærte også at *være* nøjsomme, fortæller Pernille Beckmann.

De lærte også noget andet: Emma Gad-regler.

- Mine søskende og jeg blev opdraget mega strengt og gammeldags. Det er min far så i dag ikke enig med mig i. Men han var streng. Og han gik meget op i orden, renlighed og regelmæssighed.

- Vi skulle altid stå snorlige, renvaskede og pæne i tøjet, når han kom hjem fra rejser, så det sørgede min mor for, at vi gjorde. Uden at stille spørgsmålstegn ved det. Det var bare sådan, det skulle være. Vi skulle jo også ud og navigere i det pæne Danmark med uniformer og sabler qua min fars arbejde.

Borgerlig og skæv

Den snorlige opvækst var dog ikke kun stram, den var også stabil og tryg. Ikke mindst på grund af moderen, der var en varm mor, og som betød rigtig meget for Pernille Beckmann, der desværre mistede moderen for ti år siden.

Farmand lever stadig og sidder endog i byrådet i nabokommunen Ishøj for partiet Venstre. Han har aldrig gjort sig i at rose sine børn, men Pernille Beckmann ved ad omveje, at hendes far synes, hun gør det godt. At han ikke siger det direkte til hende, tager hun i stiv arm. Hun har ikke behov for at jagte hans anerkendelse.

Heller ikke selvom hun - imod alle odds - endte med at gå i hans politiske fodspor.

- Jeg kan huske, da jeg var teenager, og min far 'holdt øje' med mig fra sine valgplakater i lygtepælene, når jeg gik hjem fra fest, at jeg tænkte: 'Dét der, det vil jeg *aldrig* byde mine børn.' Det var bare det pinligste.

Men der var ikke noget at gøre. For da Pernille Beckmann først fik børn og meldte sig ind i bestyrelserne i dag- og skoleinstitutioner og så i partiforeningen, blev hendes indsigt og interesse for velfærd og samfundet vakt, og så var hun ikke til at stoppe.

Men det lå virkelig ikke i kortene. For den unge Pernille Beckmann sejlede rundt i ungdomsårene, forvirret og retningsløs, modsat sin intelligente og målrettede storesøster, der havde stor succes med at gå i gymnasiet.

- Jeg var først og fremmest praktiker og slet ikke bogligt anlagt, men jeg landede i et underligt vakuum som utilpasset ung, hvor jeg prøvede alt muligt af, fortæller hun.

Pernille Beckmann kom blandt andet på produktionsskole. Siden søgte hun ind på en uddannelse i servicefag.

- Men jeg blev ikke optaget, og så sagde min mor, hvis mantra, var: 'Man kan ikke ligge på sofaen - det findes ikke': 'Så må du finde ud af, hvor der er en plads ledig, og så gør du det!'

Der var en plads til Pernille Beckmann. På EFG i Jern og Metal.

Og et år senere stod Pernille Beckmann med et svejsebevis i hånden, men også med en udtalelse om, at hun nok ikke skulle være automekaniker.

Med moderens hjælp endte det med, at hun fik et fritidsjob på plejehjemmet over moderens blomsterbutik i Rødovre. En velkendt branche for Pernille Beckmann, hvis mor som sygehjælper ofte havde haft hende og hendes søskende med på arbejde på plejehjem, hvor de overnattede i personalestuen, når moderen ikke havde pasning til dem.

Med jobbet som hjemmehjælper gik det slag i slag for Pernille Beckmann.

Først med en uddannelse som sosuhjælper, siden som -assistent, og da Pernille Beckmann blev godt og grundigt træt af at blive bestemt over og desuden så, hvor mange dårlige ledere, der fandtes, besluttede hun sig for at tage sagen i egen hånd.

'Hvis de kan, så kan jeg også,' tænkte hun og efteruddannede sig, blev god til at studere og endte med en lederuddannelse. Og fik 17 år som leder i branchen.

I dag er Pernille Beckmann som politiker enormt glad for sin baggrund inden for social- og sundhedssektoren. En baggrund, som det ville have klædt mange folkevalgte og slipseklædte politikere at have set.

- Som jeg plejer at sige til mit parti: Det klæder partiet at have sådan en som mig ombord, en borgerlig med en skæv social profil, der er ikke er fin på den, men kan tale med alle, griner hun.

'Mine søskende og jeg blev opdraget mega strengt og gammeldags. Det er min far så i dag ikke enig med mig i.'

Remoulade, guld og brede løsninger

Pernille Beckmann er heller ikke for fin til at nikke genkendende til betegnelsen remouladebæltet, som nogle har givet Greve-egnen.

- Ja, det har jeg hørt, at folk uden kendskab til Greve siger. Nej, vi er ikke nordkysten med en masse rige borgere. Vi prøver at arbejde os ud af 'leverpostejen' blandt andet med en hård beskæftigelsespolitik, men de fleste af vores borgere står op og går på arbejde hver dag. Det er en vigtig grundsten i mit arbejde, at alle, der kan arbejde, skal arbejde, og så skal vi kun hjælpe de allersvageste, som virkelig har brug det.

Heldigvis finder flere og flere borgere med gode uddannelser også vej til egnen, som Pernille Beckmann selv kalder for Guldkysten eller Sydkystens perle. Blandt andet på grund af de lave huspriser og de smukke hvide sandstrande, som findes der.

Men kommunen *har* udfordringer med borgersammensætningen, som er meget forskellig fra nord til syd. Den sydlige del er den attraktive del, hvor borgmesteren i øvrigt selv bor. Noget hun sagtens kan få skudt i skoene af frustrerede borgere fra nordsiden, selvom hun forklarer, at hun bare var heldig at finde et meget billigt hus der for 15 år siden.

Har du andre udfordringer som borgmester for Greve Kommune?

- Lige nu arbejder vi på at få skabt en bedre dialog i vores byråd og finde ud af, hvordan jeg og mit parti kan bidrage til at skabe nogle bredere løsninger. Det har aldrig kendetegnet byrådet i Greve, og det vil jeg rigtig gerne ændre på.

Pernille Beckmann var selv meget dårlig til de brede løsninger, da hun fik posten som borgmester i 2014, fortæller hun. Hun var 'sulten' og temperamentsfuld, da hun fik den indflydelse, hun havde drømt om, og derfor gik det lidt for stærkt med at skabe resultater, som hun og hendes parti ikke fik bredt godt nok ud til resten.

I dag er hun stadig temperamentsfuld og direkte i sin kommunikation, men ved, at ting tager tid, og at alle skal med i processen, hvis det skal lykkes at nå brede løsninger.

Er du en streng leder?

- Nej. Men jeg kan godt lide struktur og orden i penalhuset. Og at have kontrol. Ligesom min far, haha. Men jeg er ikke dikterende. Jeg vil bare have, at der er styr på sagerne og på økonomien, så alle kan slappe af.

- Jeg hader for eksempel at blive stoppet i supermarkedet og blive konfronteret af en borger med noget, jeg ikke ved. Jeg kan rumme hvadsomhelst, jeg skal bare vide, hvad der foregår. Ellers kan jeg godt blive irriteret. Og tro mig, der er ingen, der er i tvivl om, når jeg er irriteret, griner hun.

Hun medgiver, at hun er en tydelig og ilter borgmester, men også en borgmester, der griner meget og går ind for en sjov og uformel omgangstone på arbejdet, uden at det bliver et cirkus.

- For det er jo alvorlige sager, vi arbejder med. Det skal vi huske.

Sejr i flade sko

Alvorlige eller sjove sager; man skal gribe de muligheder i livet, der dukker op. Hoppe på vognen. Ikke ligge på sofaen. Det lever Pernille Beckmann efter.

Og det var også, hvad hun gjorde, da der skulle vælges borgmesterkandidater tilbage i 2013. Hun kunne ikke stiltiende se til, at spidskandidat fra Venstre, René Milo, skulle krones igen. Men ingen fra hendes parti ville stille op til kamp.

- Så tænkte jeg: Okay, så gør jeg det sgu selv - ligesom med vasketøjet. Der stod en dør åben, lige til at gå indad, og jeg havde jo ikke noget at tabe. Jeg havde jo mit job som leder i hjemmeplejen, som jeg var vild med.

Og så vandt hun borgmester-kandidaturet. Stort. I cowboybukser, flade sko og med et 'shit' på læben.

- Da var der kun en vej for mig, og det var at sætte mig ned og finde ud af, hvordan jeg skulle nå sidste stykke hen til borgmesterposten. Hvis jeg vil noget, så går jeg efter det, siger hun.

Og dermed kom hun alligevel selv til at hænge i lygtepælene. Endda i en lygtepæl lige over for sin datters skole.

- Min datter kom hjem og spurgte mig, om det på nogen måde var muligt for mig at dreje plakaten, 'for du kigger lige ind på mig i mit klasseværelse, og det er ikke så fedt,' fortæller Pernille Beckmann og griner.

Og selvfølgelig ville hun hellere end gerne gøre sin datter den tjeneste.

Nu er plakaterne for længst taget ned, og datteren går på CBS i København. Og når hendes studiekammerater spørger datteren, hvad hendes mor laver, så svarer hun:

'Hun sidder på kontor i Greve.'

Foran borgmesteren – de fremadskuende spørgsmål

Hvad kan du blive bedre til som chef?
Prøve at sætte mig selv og mine ideer lidt mere i baggrunden.

Hvad kan du blive bedre til i dit privatliv?
Turde tabe fodfæste - ikke have kontrol hele tiden.

Hvad må gerne ske i dit liv, som endnu ikke er sket?
Jeg har ikke lyst til at blive skuffet, så jeg drømmer ikke om ting, der ligger ude i fremtiden.

Hvad vil du gerne huskes for i din kommune?
At have været synlig, omgængelig og for at have trukket Greve i den rigtige retning.

Hvad skal der stå på din gravsten?
Jeg skal ligge på gravpladsen ved siden af min mormor og have en QR-kode på min gravsten til en film om mit arbejdsliv, som mine børn har lavet. Og så skal der stå: 80 pct. af dine bekymringer bliver ikke til noget.

Blå bog

- Pernille Beckmann (V), 46 år
- Borgmester i Greve siden 2014
- Uddannelse: sosuassistent
- Har tre børn på 15, 20 og 23 år

Kom, lad os samarbejde (- og gerne meget mere)

Offentlig-privat samarbejde betaler sig og kan med fordel udbygges, mener politikere, kommunaldirektører og erhvervsliv. Men de er ikke enige om tempoet.

Af Morten Guldberg
morten@kommunen.dk

samarbejde

Emnet er følsomt, advarsler fra fagforeninger dukker jævnligt op, og det samme gør triste historier om bristede forventninger, uindfriede løfter og konkurser.

Ikke desto mindre har det offentlig-private samarbejde mellem kommuner og erhvervsliv det godt. Rigtig godt endda, og der er både vilje, penge og ræsonnement i at udbygge samarbejdet på en række kommunale servicefunktioner.

Det viser en nylig rundspørge, Dansk Industri (DI) har lavet blandt landets 98 kommunaldirektører, som for knap 70 procents vedkommende mener, samarbejdet med fordel kan udbygges.

I undersøgelsen lavet i slutningen af 2019 svarer 67 pct. af kommunaldirektørerne bekræftende på, at 'øget samarbejde med private aktører kan optimere og kvalitetsudvikle min kommunes opgavevaretagelse'. Undersøgelsen bekræfter tidligere rundspørger inden for de seneste år.

DI spurgte forrige år landets kommunalpolitikere om holdningen til samarbejdet med private, og her svarede knap 80 pct., at øget samarbejde ville kunne optimere driften.

Udviklingen står stille

Dansk Erhverv gennemførte en omtrent tilsvarende undersøgelse blandt landets kommunaldirektører i 2018, hvor næsten alle, 98 pct., mente, der fortsat var effektiviseringsmuligheder i offentlig-privat samarbejde, mens 78 pct. mente, at øget samarbejde kunne forbedre kvaliteten af den kommunale opgavevaretagelse.

Men velviljen til trods står udviklingen af samarbejdet omtrent stille og har kun ændret sig marginalt over de seneste ti år. Og de fleste af kommunaldirektørerne tror ikke på, at samarbejdet kommer til at vokse i den nærmeste fremtid, fremgik det af Dansk Erhvervs rundspørge - 65 pct. troede ikke, samarbejdet ville vokse inden 2022.

Millardpotentiale

Guleroden er ellers til at få øje på for kommunerne, hvis DI's beregninger for potentialet står nogenlunde til troende:

I 2018 vurderede branche-organisationen, at der i kommunerne lå udbudsegnede opgaver for 238 mia. kr. med et besparelsespotentiale på mellem 10 og 15 pct.

Det sidste baserer DI på fem forskellige studier, som alle vurderer, at opgaver i udbud rummer besparelsespotentiale på op til 30 pct.

Indbyggede serviceforringelser

I DI er man forsigtig med at tolke negativt på den faktuelle udvikling. Man skal hellere fokusere på den udbredte velvilje blandt både politikere og forvaltningschefer og på det aftryk af privat samarbejde, som DI har uddraget af efterårets kommunale 2020-budgetter med fokus på friplejehjem, automatisering og bæredygtige indkøb. Det mener branchedirektør for DI Service Jakob Scharff:

- Det skaber grobund for udvikling i samarbejdet, og der kommer hele tiden nye eksempler på gevinster, som kan hentes hjem. Så overordnet ser vi positivt på udviklingen. Der kan stadig være ideologiske forbehold, og så skal man ikke underkende betydningen af, at man oftest hører om de udbudsaftaler, som er endt dårligt, frem for de gode eksempler, siger branchedirektøren.

Han henviser til konkurser og bristede forventninger på serviceområder i plejesektoren som områder, der har givet offentlig-privat samarbejde skrammer.

- Men det hører med, at udbudsmaterialet ikke altid har været udformet optimalt. Og at nogle udbud har haft en indbygget serviceforringelse, og så har det selvsagt været svært at leve op til forventninger om uændret service fra brugere og offentlighed, siger han.

Sidegevinster

DI har vedvarende forsøgt at fremme positive eksempler på offentlig-privat samarbejde rundt om i landet, hvor kommunerne - på tværs af omfang, geografi og skatteindtægter - har grebet opgaven vidt forskelligt an.

De bedste eksempler er hentet i kommuner, hvor udlicitering ikke blot har rummet besparelser og serviceforbedring, men også har givet sidegevinster i form af øget beskæftigelse for borgere på yderkanten af arbejdsmarkedet, fordi udbuddet er knyttet til krav om beskæftigelse af udsatte grupper.

- Her er der virkelig gevinster at hente, fordi man får mennesker i arbejde, som ellers trækker på de kommunale udgifter, og det har nogle kommuner forstået at udnytte. Vi har en opgave med at overbevise om, at vi faktisk kan udføre opgaverne både bedre og billigere, siger Jakob Scharff.

Han er ikke i tvivl om, at arbejdet udvikler sig positivt i takt med, at både kommuner og erhvervsliv høster erfaringer, og han ser fortsat åbenbare potentialer, som ligger lige for at udnytte.

Maskiner samler støv

- Mens interessen har været samlet omkring service og plejesektoren, hvor der er meget at hente, ligger der også et stort potentiale i den grønne omstilling og på de tekniske områder, mener Jakob Scharff og peger på vedligeholdelse af bygninger, rengøring, energioptimering og park og veje.

- Det siger næsten sig selv, at det giver mening at overlade opgaven med vejvedligeholdelse, som kræver dyrt maskineri, til aktører, som kan varetage opgaven for mange, fremfor at bruge penge på en materielgård, hvor maskiner samler støv en stor del af tiden, bemærker han.

'Vi er, hvor vi skal være'

Kommunaldirektørernes formand Niels Aagesen, som også er kommunaldirektør i Vejle, ser gerne udviklingen af samarbejdet med private udviklet, men han er hverken bekymret for tempoet eller den aktuelle status.

- Jeg tror, vi ligger nogenlunde, hvor vi skal. Vi sender meget i udbud, men vi trækker også en del opgaver hjem igen, og det sidste er sundt

Der er fuld plade i Ikast-Brande, når borgere på kanten af arbejdsmarkedet får job i de offentlig-private samarbejder.
Foto: Tobias Selnæs Markussen, Ritzau Scanpix

Rengøringsudbud gav social gevinst

Tre år med udliciteret rengøring sparer penge og sender folk på kanten af arbejdsmarkedet i job - nu er Ikast-Brande klar til at udvide udbud med flere pligter.

sidegevinst

Af Morten Guldberg
morten@kommunen.dk

I Ikast-Brande fik man en god idé, da man stod over for at forny udliciteringen af den kommunale rengøring og skulle i gang med at formulere nyt udbudsmateriale.

Her indførte kommunen et krav om, at de private udbudstagere forpligtede sig til at uddanne og beskæftige en procentdel af arbejdsstyrken med personer på kanten af arbejdsmarkedet på offentlige ydelser.

- Vi stod for at skulle have ny leverandør, og vi kæmpede samtidig en kamp om at skaffe svage grupper i arbejde. Så vi kombinerede opgaven og stillede krav om, at udbyderne skulle være med til at løfte indsatsen, fortæller Ikast-Brandes arbejdsmarkeds- og borgerservicechef Charlotte Gye Sørensen, som kalder projektet 'en super business case'.

Firmaet Coore, som vandt opgaven, påtog sig oplæring og mentorbistand til 15 'svage' borgere ad gangen - firmaet købte sig ind i et andet firma, fordi man ikke selv rådede over kompetencerne. Af de foreløbig 50 borgere, som har været gennem forløbet, er godt halvdelen, nemlig 26, nu selvforsørgende i beskæftigelse eller under uddannelse.

- Det har været en ren succeshistorie. Økonomisk gav det ikke overskud det første år, men nu høster vi gevinsten, fordi vi får mennesker ud af forsørgelse og ind som skatteydere, samtidig med at vi får rengøringsarbejdet udført, siger Charlotte Gye Sørensen.

Ordningen har kørt siden oktober 2016, og kommunen nåede breakeven i februar 2018.

Ikast-Brande er klar til at afprøve modellen på andre kommunale indsatsområder.

- Vi har prøvet at etablere en tilpasset udgave inden for landbrug, og så er vi i gang med at undersøge mulighederne inden for sygeplejen, fortæller Charlotte Gye Sørensen, der er glad for samarbejdet med det private.

nok, for vi skal også holde styr på, om prissætningen er den rigtige, siger han.

Ligesom DI tror Komdirformanden på øget samarbejde inden for teknologikrævende opgaver, som vil vokse i omfang, og udgifter inden for både velfærdsopgaver, klimatilpasning og krav til bæredygtighed. Og her sker der noget i kommunerne, understreger han med henvisning til et projekt i sin egen kommune, Resilience Business Cup.

Her indbød Vejle i samarbejde med private aktører iværksættere til at dyste om bud på håndtering af stigende vandmængder - en konkret udfordring i Vejle.

Niels Aagesen har imidlertid sin egen teori om, hvorfor den generelle udvikling af offentlig-privat samarbejde lige nu foregår i adstadigt tempo.

- Min påstand skal være, at de uudnyttede opgaver i det kommunale opgaver er koncentreret om de bløde områder i plejesektoren, og her er det naturligvis vigtigt, at man får afstemt forventningerne, siger han med henvisning til både udbudsmateriale og realistiske forventninger til økonomien hos private aktører.

Øget samarbejde kan starte i det grønne

Klimatilpasning vil fylde på de kommunale budgetter og stille flere krav i de kommende år - det vil øge samarbejdet mellem kommunerne og private aktører.

klima

Af Morten Guldberg
morten@kommunen.dk

Erhvervslivet venter utålmodigt på at få adgang til flere offentlige opgaver, men håbet er i bogstaveligste forstand lysegrønt på et specifikt område:

Klimatilpasning og grøn omstilling vil lægge beslag på milliarder hos kommunerne de kommende år, og her vil private aktører få mulighed for at byde ind i et omfang, som kan sætte nye standarder for offentlig-privat samarbejde.

Det er både Dansk Industri og Komdirs formand Niels Aagesen enige om.

Sidstnævnte er ikke i tvivl om, at udfordringerne med klimatilpasning og behovet for grøn teknologi baner vej for offentlig-privat samarbejde på nye niveauer. Med fordele for både kommuner og erhvervsliv.

- Samarbejdet er allerede etableret på en række områder, og vi vil ikke kunne håndtere de mange udfordringer, klimatilpasning indebærer, uden hjælp fra specialiserede ingeniører og private aktører, som har opbygget erfaring og ekspertise på området. Det vil afgjort indbyde til mere samarbejde, og det vil komme både kommuner og erhvervsliv til gode, siger Niels Aagesen og tilføjer:

- Vi skal lade os inspirere af grøn læring og lave eksempelvis stormflodsplaner i samarbejde med de ingeniører, som har den tekniske viden. Samtidig kan vi med de behov, vi har, og de krav, vi stiller, være med til at gøre erhvervslivet grønnere.

Kæmpe grønt potentiale

Kommunerne står over for massive investeringskrav i forhold til grøn omstilling. Men uden en samlet, national strategi for indsatsen og uden systematisk koordinering mellem kommuner og regioner har behovet for eksperthjælp fra private aktører allerede afstedkommet offentlig-private klimasamarbejder som Coast2Coast og Topsoil i Region Midtjylland-regi. Her arbejder en lang række kommuner og private med at løse klimaudfordringer på tværs af Jylland med international bistand og erfaring hentet fra både offentlige og private aktører. Men potentialet er meget større.

Hos DI er klimatilpasning et indsatsområde, hvor argumenterne for offentlig-privat samarbejde giver sig selv. Kommunerne arbejder ikke blot med risiko for potentielle oversvømmelser ved skybrud eller forhøjet vandstand og stormflod - men også med udfordringer med sekundære vandspejl, som kloaknettet ikke kan håndtere, og behov for højteknologiske, bæredygtige bud på energiløsninger og nyindretninger af veje og boligområder.

- Vi har et kæmpe potentiale her, og jeg er sikker på, at vi vil se en dynamisk udvikling i samarbejdet de kommende år, siger branchedirektør for DI Service Jakob Scharff, som også tror, at klimatilpasning og grøn omstilling kan være med på overordnet plan at bryde barrierer ned i forhold til offentlig-privat samarbejde.

Hvad ved det offentlige egentlig om os?

Jeg har brugt de sidste tre måneder på at finde ud af, hvad det offentlige ved om mig. Det er ikke småting.

Jobcenterværksted

Registreret: 11. marts 2009
Sag: Kontanthjælp - 06-01-2009
Type: Beskæftigelsesindsat
Oprettet af: System (Konvertering)

||||||MØDT I JOBCENTERVÆRKSTED
Ronja er d.d. mødt til intensiv jobsøgning i jobcenterværksted. Dokumentation for jobsøgning er godkendt. Ved opslag i jobnet.dk er jobsøgning bekræftet og CV ajourført. I jobnet.dk er anvist mere end 2 konkrete jobs, der kan søges. Næste møde i jobcenterværkstedet er 250309 kl. 12.15.
har fået job pr 010409 hos Gallup

Kolding Sygehus
Afdeling:
Obstetrisk Afdeling
Status:
Afsluttet
Henvisningsdiagnose:
Barn født til tiden,normal vægt,skøn ukendt (Y9129)
Patienttype:
Heldøgnspatient (0)
Starttidspunkt:
01.12.1988 kl. 00:00

Match foretaget

Registreret: 15. juni 2009
Sag: Kontanthjælp - 15-06-2009
Type: Beskæftigelsesindsat
Oprettet af: System (Konvertering)

Match: 1
Matchbeskrivelse: 1. Umiddelbar match

Samtaledato: 15-06-2009
Samtaletype: jobsamtale
Kontaktform: personlig

17. Pilgaard, Ronja Rebecca Vonsild
Malerkrogen 33, 8450 Hammel

Ronja

1 epikrise i perioden 23.05.2016 - 23.05.2016

↓Dato	↕Titel
23.05.2016	Epikrise

L-TILSYN KL 2300 **(lagt som normal i mirsk kl 0451)**
27-årig kvinde henvender sig i AKM grundet har fået stød fra vaskemaskine, stødet gik gn. ve. arm ned til maven, volt ca. 220. Ingen brandsår. Ingen brystsm., ingen vejtrækningsbesvær. Pt. klager over snurrende og prikkende fornemmelse sv.t. venstreidig arm. Er kendt med hypertension og er under udredning.

OBJ.
RF 16 sat 97 u/ilt p 107 BT 173/108
Pt. er fuldstændig VKO, fri resp., ikke påvirket.
St.c.: Aktionen regelmæssig = PP, ingen mislyde.
Paraklinik: Ekg SR ingen tegn til akut iskæmi.

Her søgte vi registerindsigt:

- Kolding Kommune
- Sankt Michaels Skole i Kolding
- Favrskov Kommune
- Skovvangsskolen i Hammel
- Favrskov Gymnasium
- Aarhus Kommune
- Københavns Universitet
- Marselisborg Gymnasium
- Københavns Kommune
- Nets
- Politiet
- DSB
- Rejsekort A/S
- Erhvervsstyrelsen

Derudover har vi trukket registerdata fra cpr.dk, borger.dk og sundhed.dk

digitaliseret liv

Af Ronja Pilgaard
ronja@kommunen.dk

Mit navn er Ronja Rebecca Vonsild Pilgaard. Jeg er 31 år gammel og bor i Københavns Kommune. Jeg har sat mig for at finde ud af, hvor meget det offentlige egentlig ved om mig. Er det overhovedet muligt at gå bare nogenlunde under radaren? Hvor meget fylder det i A4-sider, hvis jeg udskriver det? Og hvad gør det offentlige egentlig med alle de oplysninger?

Det vil jeg gerne vide, fordi kommuner, regioner og stat i stigende grad lagrer oplysninger om borgerne digitalt. Dermed er oplysningerne også lettere at samle - og lettere at kopiere. Det er lettere at lave ny data ved at samkøre oplysninger, og har man adgang til rigtig meget data om rigtig mange borgere, kan man målrette oplysninger og indsatser næsten ned på personniveau.

I løbet af min søgning læser jeg blandt andet, at min fødselsdato er usikker, at jeg i 2009 startede på en ungdomsuddannelse, at jeg i 2003 har været til kiropraktor og at jeg engang har kørt min bil galt og brækket min arm.

Det på trods af, at min fødselsdato er helt korrekt, at jeg i 2009 startede på universitetet, at jeg aldrig i mit liv har besøgt en kiropraktor, og at jeg i 2015 slet ikke ejede en bil. Jeg er faktisk helt sikker på, at jeg tog den ud over styret på min racercykel.

Hvad ved de overhovedet?

Som udgangspunkt bliver man registreret, hver gang man har noget som helst med en offentlig forvaltning at gøre, og så gemmer det offentlige registreringen, så længe der administrativt er brug for dem - eller så længe man må, indtil loven siger, man skal slette dem.

Derfor logger jeg først ind på cpr-registret, på Sundhed.dk og på Borger.dk. Her kan jeg læse, at min fødselsdato er 1. december 1988. Men der står også, at datoen er usikker. Så jeg ringer lige til min mor og forhører mig, om det nu også kan passe. Men hun insisterer på, at hun selv var der, og at jeg blev født 00.32 - og ikke 00.00, som der ellers står i CPR-registret.

Jeg må også lige høre hende, om hun ved, hvorfor der står, at jeg først blev dansk statsborger i 1991. Det kan hun ikke svare på, men hun insisterer - også her - på, at jeg altså er dansk statsborger fra fødslen. Senere finder jeg ud af, at alle, der er født før 1991, er opført på den måde. Det skyldes en teknikalitet med et nyt it-system.

Da jeg bladrer længere ned i systemet på cpr.dk, kan jeg se, at der er 15 offentlige myndigheder og 22 private virksomheder, som modtager oplysninger om mig via cpr-registret. Det er for eksempel Nordea Finans, hvor jeg aldrig har været kunde, men også Sygesikring Danmark, hvor jeg altid har været kunde. Derudover er der også tale om Mobilepay og mit forsikringsselskab.

Og så kan jeg se mine forældres cpr-numre. Det kan jeg, fordi cpr-loven fastslår, at man fra statens side skal kunne være helt sikker på, hvem der er i familie med hinanden. Og sammenkoblingen mellem personer sker via personnumrene.

Det her er naturligvis bare et kort uddrag af de oplysninger, jeg får, når jeg logger ind med mit NemID på diverse sider. Derudover tænker jeg, at jeg må have efterladt mig digitale spor i sundhedssystemet, i skolesystemet, som børnehavebarn og i en meget kort periode som arbejdsløs.

Så jeg kontakter alle mine gamle hjemkommuner og min nuværende. Jeg skriver til de grundskoler, jeg har gået på, mine gymnasier, det universitet, jeg blev bachelor fra og til Journalisthøjskolen, så hele mit uddannelsesforløb er afdækket. Her beder jeg om registerindsigt.

'Det kan have reelle konsekvenser for min forsikringspræmie, hvis der står i min journal, at jeg er kørt galt i bil. Det kan betyde noget for behandlingen af en ankelskade, jeg pådrog mig i 1999, som jeg stadig døjer med, at der står, at jeg var til kiropraktor i 2003, og tænk, hvis jeg faktisk var født på et andet tidspunkt, end jeg troede.'

Danskerne deler gerne

Dengang myndigheder havde papirsager, bevarede man sagsakterne for personer som mig, der har fødselsdag den første i måneden. Generelt har det jo været en udfordring, at hvis man samlede alle data om alle borgere, så ville man løbe tør for plads i arkivet. Ved kun at gemme data fra personer født den første i måneden kunne man kassere de andre borgeres data og stadig have registerdata nok til forskning på årgange.

Men i dag, hvor alt er digitalt, er det ikke længere et problem, at man løber tør for hyldemeter på et tidspunkt, hvis man skal opbevare alt. Derfor er det også blevet lettere at gemme nærmest alt.

Og det med at aflevere en masse data og give det offentlige mulighed for at gemme al vores info vil danskerne faktisk rigtig gerne. Det viser en undersøgelse, som YouGov lavede for KMD i sommeren 2019. Her svarede flere end 1.000 respondenter blandt andet på, om de syntes, det var en god ide at sætte en gps-tracker på misbrugere, så det offentlige kan kontakte dem, hvis de bevæger sig ind i et område, hvor der er mange stoffer i omløb. 44,8 pct. svarede, at de var enten helt eller delvist enige i, at det er en god idé, mens kun 28,6 pct var helt eller delvist uenige.

63,5 pct. af de adspurgte svarede endvidere, at de var helt eller delvist enige i, at det er en god idé at dele sundhedsdata, mens et flertal også så en fordel i chatbots for udsatte børn, der kan samle op på en tidligere samtale, eller som kan bruges, når børn henvender sig til det offentlige for at få hjælp uden for almindelig åbningstid.

Og den slags scenarier bliver mere og mere almindelige, fordi Danmark er et af de absolut mest digitaliserede lande i verden.

Men jeg er ikke, som danskerne åbenbart er flest. Jeg vil faktisk gerne være sikker på, at den mængde data, det offentlige har om mig, er så lille som mulig. Og jeg vil i hvert fald være sikker på, at de behandler den ordentligt, når nu de har den.

Det indebærer blandt andet for mig, at mine data er sikre og ikke samkøres i databaser, jeg ikke kender til. Det indebærer også, at jeg foretrækker, at det offentlige deler så få oplysninger om mig som muligt med andre myndigheder og med private virksomheder.

Det indebærer også, at de data, der bliver gemt om mig, faktisk er korrekte. For det kan have reelle konsekvenser for min forsikringspræmie, hvis der står i min journal, at jeg er kørt galt i bil. Det kan betyde noget for behandlingen af en ankelskade, jeg pådrog mig i 1999, som jeg stadig døjer med, at der står, at jeg var til kiropraktor i 2003, og tænk, hvis jeg faktisk var født på et andet tidspunkt, end jeg troede.

Så jeg fortsætter min søgen i forskellige registerdata. Jeg kontakter politiet, Nets, Rejsekortet, regionerne og Erhvervsstyrelsen samt en masse andre. Hvad ved I om mig? Hvad opbevarer I? Og hvem deler I det med?

Jeg har ret til at få de her oplysninger - også fra private aktører - fordi jeg har det, der hedder indsigtsret. Hensigten med den er, at en borger skal kunne kontrollere de personlige oplysninger, der er registreret, og kræve data slettet.

De fleste myndigheder og store virksomheder har efterhånden opdaget, at de skal kunne udlevere data om deres kunder. Derfor har de simpelthen en knap på hjemmesiden, hvor man kan bestille sine data. Det gælder for eksempel hos DSB og hos Rejsekortet. Nets har ikke automatiseret processen, men man sender en mail. Det gør jeg 10. december, og de lover, at jeg har noget inden for 30 dage. Det modtager jeg i min e-Boks 7. januar.

En lille bunke med rigtig meget viden

Hvad finder jeg så ud af? Og hvor meget fylder sådan en mappe med alle mine data?

I alt ender jeg med 598 sider om mig selv. Fra Københavns Kommune får jeg tilsendt 182 sider. Mange er fra en kort periode på kontanthjælp, da jeg var 20 år gammel, og indeholder primært helsidesnotater om, at jeg er mødt op i jobcentret, eller at jeg er kommet i job. Kommunen har også registreret, hver gang jeg har ringet til dem som journalist. Det har jeg gjort 24 gange.

Jeg får 12 sider fra det gymnasium, jeg dimitterede fra i 2007 - inklusiv min fraværsprocent, som er markeret rød og faretruende høj. 46 pct. fravær i skriftlige afleveringer, 14 pct. fravær fra timerne.

Kolding Kommune, hvor jeg boede de første ti år af mit liv, sender som de eneste tre sider med oplysninger om, hvor jeg har haft læge i løbet af mit liv. Den oplysning abonnerer kommunen åbenbart stadig på. Til gengæld har de ikke registreret på noget tidspunkt, at jeg har boet i kommunen.

Nets sender mig 39 tætpakkede sider, hvoraf det fremgår, hvilken kode på mit nøglekort jeg har brugt, hvilken browser samt hvilket styresystem min computer løber på, og hvor jeg har brugt nøglekortet. 29 sider om mit dankort på mobilen, indeholdende hvilken telefon jeg har, samt hvor mange penge jeg har brugt på hver enkelt transaktion, og hvad jeg har købt.

For eksempel kan jeg se, at jeg 6. december 2019 købte Zendium, cola zero, baked beans, kidney beans, remoulade, Arlas laktosefri minimælk og økologiske linser.

Anna Lykke Lundholm-Andersen opfordrer til, at kommunerne får styr på datasikkerheden ved at uddanne personalet, udnytte teknologien og opdatere sine databehandleraftaler jævnligt.

Sådan passer man bedst på borgernes data

I takt med at kommuner får flere data, skal de også blive bedre til at passe på dem. Rådgiver foreslår uddannelse, databehandleraftaler og reel sikkerhed.

net uden huller

Af Ronja Pilgaard
ronja@kommunen.dk

Kommuner, regioner, uddannelsesinstitutioner, hospitaler. Borgernes kontakt med det offentlige er omfattende i et velfærdssamfund som det danske, og digitaliseringen har både gjort det lettere at opbevare og gemme data om borgerne. Men det har også gjort det lettere at kopiere, lække og misbruge.

For hvor man tidligere trods alt skulle glemme en fysisk sagsmappe i et kopirum eller på en togperron, skal man i dag kun komme til at installere det forkerte program på en computer, for at det kan gå galt. Men når borgerne ikke har nogen mulighed for at vælge det offentlige fra, skal kommuner og regioner også være ekstra forsigtige med den tillid, borgerne er nødt til at vise dem, siger Anna Lykke Lundholm-Andersen, databeskyttelsesrådgiver og indehaver af Lundholm og co.

- Vi er jo gift med det offentlige fra fødslen, så det er væsentligt, at man i kommunerne viser best practice, så man som borger kan føle sig sikker på, at uanset om der er tale om en tvungen interaktion, så sker behandlingen ordentligt. De data, som kommunerne sidder med, kan være meget følsomme, og det er jo ikke ligegyldigt, om en mail ryger det forkerte sted hen, eller om man tager ansvar for sine leverandører, siger Anna Lykke Lundholm-Andersen.

En af de måder, en kommune kan holde sine leverandører op på at sikre borgernes data, hvad end den er personhenførbar eller ej, er gennem databehandleraftaler. Men man skal huske at holde dem up to date, siger Anna Lykke Lundholm-Andersen. De skal ikke bare ligge hengemt i et støvet arkiv. De skal genbesøges, så de altid svarer til virkeligheden.

- Det er ikke papiret i sig selv, der skaber sikkerhed, og der skal kommunerne lære at skelne mellem juridisk sikkerhed og reel sikkerhed. Det er for eksempel ikke nødvendigvis bedre, at en server står i Danmark, hvis sikkerheden ikke er i orden.

Sidst men ikke mindst skal kommunerne blive bedre til at uddanne medarbejderne i datasikkerhed, og så skal man bruge den teknologi, der er til rådighed, som kan hjælpe medarbejderne med at passe på borgernes data.

'Det er ikke papiret i sig selv, der skaber sikkerhed, og der skal kommunerne lære at skelne mellem juridisk sikkerhed og reel sikkerhed.'

Anna Lykke Lundholm-Andersen, databeskyttelsesrådgiver

- Det er vigtigt, at en mail ikke sendes det forkerte sted hen. Man skal simpelthen uddanne sit personale til at have ekstra årvågenhed, men man skal også være opmærksom på, hvilken teknologi der kan hjælpe med at sikre borgerne. Det kan for eksempel være, at man sætter sit system til at sætte alarmer, hvis en mail indeholder data, som anses som følsom. Men det er jo ikke nok, at du har alarmen. Du skal også være sikker på at nogen reagerer på den. Og det skal medarbejderne have uddannelse i.

Her er håndtagene, der skal skrue på udligningen

De faktiske realiteter er der ikke ændret på, kun hvordan de indgår i beregningerne.

udligning

Af Michael Kjærgård
michael@kommunen.dk

I sidste uge kom det længe ventede udspil fra regeringen om, hvordan udligningen skal beregnes fremover.

Ændringerne i den kommunale udligning, som de foreslås i regeringens udspil, kommer af en række justeringer af, hvilke elementer der skal indgå i beregningsgrundlaget og med hvilken vægt. Det er de ændringer, der fx betød, at Lemvig vågnede op til den overraskelse, at kommunen fremover vil være så meget bedre stillet end nu, at den ifølge udspillet skal klare sig med 16,4 mio. kr. mindre i årlig udligning.

Dén havde de ikke lige set komme i det nordvestjyske, og det er da heller ikke, fordi udspillet til udligningsreform bygger på en forventning om ændringer i de faktiske realiteter. Det er bare andre dele af de faktiske realiteter, der skal bruges til at regne udligningen ud med.

Både det eksisterende og det foreslåede udligningssystem bygger på en eventyrlig masse parametre, der ville være ganske uoverskuelige at lave beregninger ud fra, hvis det ikke var, fordi man billedligt talt bare kan hælde de relevante tal ind i et regneark og se, hvilket resultat det spytter ud.

Hvad der skal indregnes i dag

Lov om kommunal udligning opremser de gældende parametre og beskriver, på hvilken måde de indgår i beregningen af udligningen, mens regeringsudspillet maler med en bredere pensel og mere udpeger en retning end egentlig anviser en konkret udregning.

Af loven fremgår det fx, hvordan man i landsudligningen vægter og indregner 20-59-årige uden beskæftigelse, 25-49-årige uden erhvervsuddannelse, udlejede beboelseslejligheder, psykiatriske patienter, familier i bestemte boligtyper, børn i familier med lav uddannelse, enlige på 65 år og derover, personer med nærmere beskrevne indkomstforhold, udviklingshæmmede under 65 år, 20-59-årige personer uden for arbejdsstyrken med øvrige handicap, indvandrere og efterkommere, 20-59-årige personer i arbejde, nedgang i befolkningstallet i kommunen, 0-15-årige børn af enlige forsørgere og 0-17-årige børn, der er flyttet over en kommunegrænse mindst tre gange.

Blot nævnt i korthed. Dertil kommer undtagelserne, og så er der yderligere et kapitel om hovedstadsudligningen og tre om andre ordninger. Kort sagt virkelig mange muligheder for at sende det samlede resultat af beregningerne både op og ned, og regeringsudspillet nævner et eksempel, hvor tilflytning af én enkelt familie på fire personer kan koste en kommune et tilskud på omkring 600.000 kr.

Hvad der skal ændres

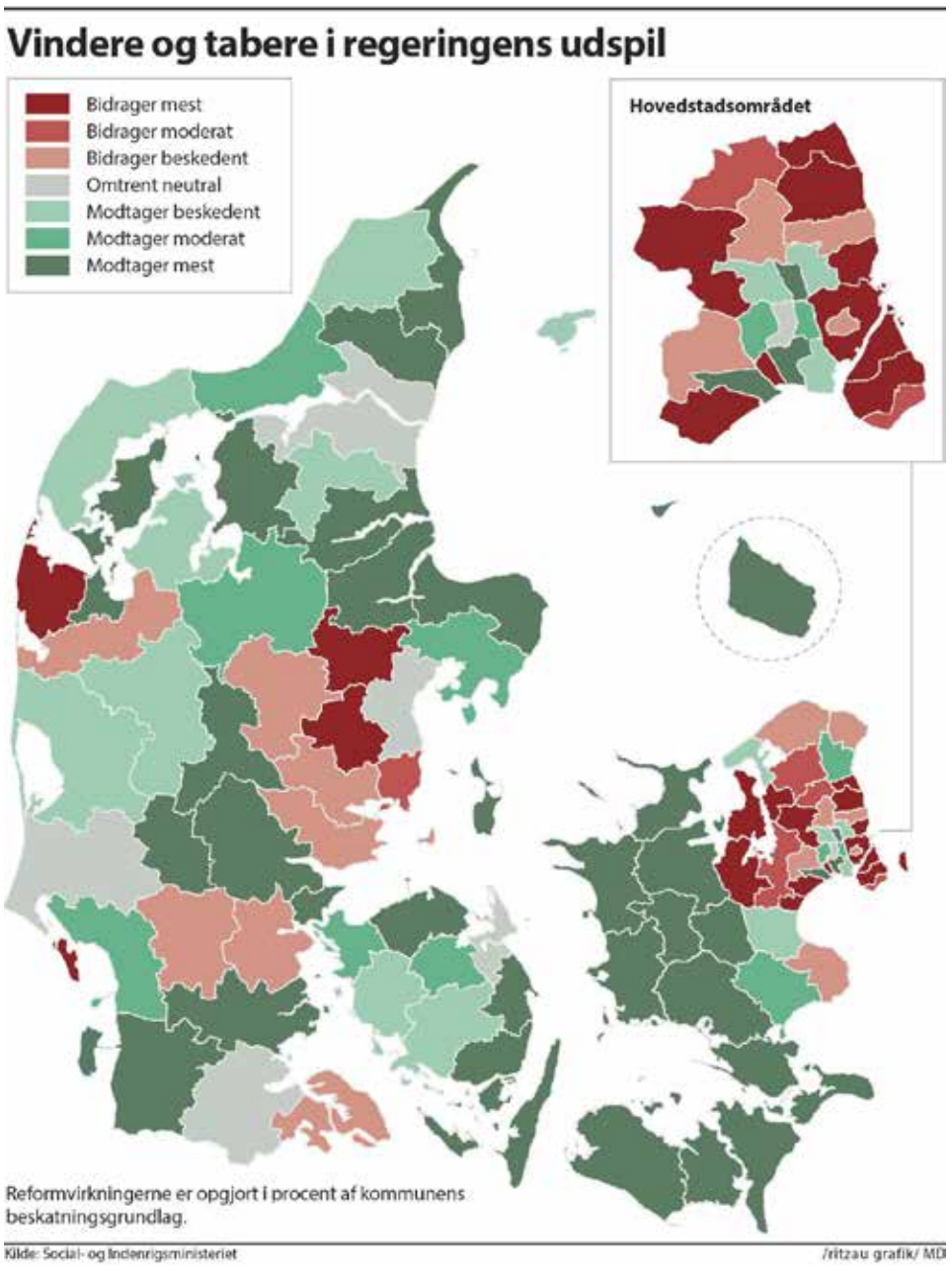
Svaret på dette konkrete eksempel er, at i stedet for rutsjeture op og ned fra år til år skal kompensation for faldende indbyggertal udregnes ud fra et tre års gennemsnit, hedder det i regeringens udspil.

Andre ændringer i forhold til det nuværende system gælder, hvordan man indregner fx dagpengemodtagere, ikke-vestlige udlændinge, familier i bestemte boligtyper og au pairs, og hvilken vægt man tillægger eksisterende kriterier som personer uden beskæftigelse eller erhvervsuddannelse, psykiatriske patienter, personer uden for arbejdsstyrken med øvrige handicap og børn i familier med lav uddannelse.

Udspillet til udligningsreform introducerer også et helt nyt kriterie, nemlig middellevetid, der skal kompensere for ulighed i sundhed mellem kommunerne. Levealder og helbredstilstand skal være blandt de parametre, der flytter penge til kommuner, hvor borgerne har en lav gennemsnitlig levetid, og hvor udgifterne til ældrepleje og -omsorg er størst, hedder det.

Endelig beskæftiger regeringens udspil til udligningsreform sig med en tilsyneladende teknikalitet, nemlig datakvaliteten. Det dækker over, at det kan være afgørende for plusser og minusser på den enkelte kommunes udligningsregnskab, hvor omhyggelig man er med at foretage sine registreringer i tide til, at de kan nå at blive regnet med, henholdsvis så sent at de ikke kommer med.

Enhver kan regne ud, hvilke fristelser der ligger i dette, men regeringsudspillet nøjes med at konstatere, at 'det skaber mistillid til systemet, hvis der kan rejses tvivl om selve datagrundlaget'. Og at man vil have lukket disse huller i systemet, 'så datagrundlaget bliver så retfærdigt og objektivt som muligt'.

'Vi var noget overraskede, da vi så grafikken, hvor Lemvig var knaldrød ligesom nogle af de nordsjællandske kommuner. Det kom som en stor overraskelse for os.'

Erik Flyvholm (V), borgmester i Lemvig

'Regeringen har prædiket om retfærdighed, men hvordan kan det være retfærdigt, at en kommune som Høje-Taastrup skal miste penge? Det begriber jeg ikke.'

Michael Ziegler (K), borgmester i Høje-Taastrup

'Vi har forståelse for, at regeringen har en bunden opgave foran sig med en udligningsreform, der skal løfte hele Danmark. Men vi kommer ikke udenom, at dette udspil er et hårdt slag for København.'

Frank Jensen (S), overborgmester i København

'Hvis intentionen med reformen er at skabe en retfærdig fordeling, så er det i hvert fald ikke lykkedes.'

Frands Fischer (S), borgmester i Skanderborg

'Samlet set er forslaget positivt for Fyn - også for Middelfart Kommune. Vi går ud fra, at forslaget beror på et grundigt og sagligt forarbejde.'

Johannes Lundsfryd (S), borgmester i Middelfart

'Jeg er fortørnet over, at det nu ser ud til at Roskilde Kommune skal af med et væsentligt større beløb end tidligere. Vi betaler i forvejen rigtig meget.'

Tomas Breddam (S), borgmester i Roskilde

'Faktisk er jeg dybt rystet og forarget på vores borgeres vegne. Det er helt igennem et skrækscenarium, som tegner sig.'

Eik Dahl Bidstrup (V), borgmester i Dragør

'Jeg er selvfølgelig tilfreds med, at regeringen erkender, at vi har nogle særlige udfordringer. Derfor er jeg naturligvis i udgangspunktet positiv over for udspillet.'

Christina Krzyrosiak Hansen (S), borgmester i Holbæk

'Den skat, som grænsependlerne betaler, går ikke til de kommuner, som har udgifterne til de rettigheder, som pendlerne har. Det bør en udligningsreform lave om på. Det er vigtigt for os, at det ikke bliver en nettoudgift at have grænsependlere.'

Thomas Andresen (V), borgmester i Aabenraa

Anden gang var lykkens gang for Cecilie Holst Christensen og Mike Kevin Olsen, der i år vandt guld ved DM i Skills. Ved samme konkurrence sidste år måtte de nøjes med andenpladsen. Foto: Sosu Nord

Sosu-mestre:

Mange undervurderer vores faglighed

Om otte år mangler der 41.000 sosuer. Det skræmmer ikke de to, som netop har vundet DM for sosuassistenter. Men de håber på et større opgør med fordommene om faget.

sosu-guld

Af Rebecca Birch Roulund
rebecca@kommunen.dk

Sosuer bruger det meste af tiden på at tørre ældre mennesker bagi, lønnen er dårlig, og enhver burde være i stand til at gennemføre uddannelsen.

Fordommene er ifølge Mike Kevin Olsen og Cecilie Holst Christensen mange om det fag, som de lige er blevet kåret til danmarksmestre i. Det foregik ved DM i Skills, danmarksmesterskabet for erhvervsuddannelser.

På landets sosu-uddannelser kæmper de også mod fordommene for at få flere til at søge ind. En fremskrivning lavet af FOA viser, at der om otte år vil mangle 41.000 sosu-uddannede. Den udsigt skræmmer ikke de to nykårede danmarksmestre i faget, Cecilie Holst Christensen og Mike Kevin Olsen. De mener, at det kommer til at stille endnu højere krav til sosuernes faglighed.

- Det er ikke noget, vi skal frygte, men vi skal lære at håndtere de nye opgaver. Det synes jeg også, sosuassistenter er gode til, fortæller Mike Kevin Olsen.

Stoltheden var stor, da de to sosuassistent-elever fra Sosu Nord vandt DM i Skills. Men det er langt fra alle, der har samme respekt og forståelse for sosu-faget som de nykårede danmarksmestre.

En af årsagerne til de manglende elever er ifølge makkerparret, at folk har et forkert billede af, hvad en sosuassistent laver. Og hvor højt det faglige niveau egentlig er.

Det er danmarksmesterskabet med til at ændre på, mener Cecilie Holst Christensen.

- Fordommene er færre nu. DM i sosu er med til at ændre idéen om vores fag. Det har aldrig kun gået ud på at tørre røv. Det er også os, der hjælper med bevillinger af personlige hjælpemidler og den nære borgerkontakt, siger hun.

Sosu-vejen frem i lyset

De nye danmarksmestre synes, kommunerne skal gøre mere ud af at fortælle de unge mennesker, der står og skal til at vælge ungdomsuddannelse, hvad sosu-uddannelsen i virkeligheden er. Og så skal forældrene også på banen.

- Jeg har oplevet at stå på en uddannelsesmesse for at tale om mit fag, hvor forældre har sagt til deres børn, at de ikke skulle gå hen til min stand, fortæller Mike Kevin Olsen.

Cecilie Holst Christen så gerne, at der blev investeret mere tid og økonomi i, at ambassadører fra sosu-uddannelserne turnerer landet rundt med foredrag, der kan inspirere unge til at gå sosu-vejen.

- I 9. klasse hørte jeg rigtig meget om, hvordan det var at gå i gymnasiet. Der kom aldrig nogen og præsenterede erhvervsuddannelserne for mig, fortæller hun.

Det er dog vigtigt for de to elever, at ambassadørerne ikke maler et rosenrødt billede af livet som sosu-uddannet.

- Vi skal ikke 'hjernevaske' folk til at søge ind på uddannelsen. Vi er nødt til at vise faget frem, som det er. Der findes ikke et arbejde, hvor hver dag er perfekt, og hvis vi idylliserer faget, mister vi de elever igen, siger Mike Kevin Olsen.

'Fordommene er færre nu. DM i sosu er med til at ændre idéen om vores fag. Det har aldrig kun gået ud på at tørre røv.'

Cecilie Holst Christensen, Danmarks bedste sosuassistent-elev

Den pointe er Cecilie Holst Christensen enig i.

- Det er vigtigt at fortælle nogle af de hårde historier. For eksempel om de tilfælde, hvor man er med til at beslutte, at en borger skal indlægges. Her står man i en kompleks sygeplejefaglig situation, som man skal være i stand til at håndtere professionelt, selvom det ikke altid er lige let, siger hun.

- Som sosuassistent er man en af dem, der kender den enkelte borgers udfordringer allerbedst, fordi man er en del af den daglige kommunikation. Derfor lytter sygehuspersonalet også godt efter, når foreslår en indlæggelse. Det ansvar har jeg allerede oplevet i min praktik, uddyber hun.

De blide mænd skal med

Ifølge tal fra Børne- og Undervisningsministeriet, var det kun 12 pct. af de nye elever sidste år, der var mænd. Derfor ser de to elever gerne, at flere mænd vælger branchen til.

For Cecilie Holst Christensen er der især ét sted, hvor hun ønsker sig flere mandlige kolleger.

- I psykiatrien kan de mandlige sosuassistenter noget særligt, når det kommer til at hjælpe mandlige patienter. Her tænker jeg på de unge drenge, der er indlagt. Det arbejdsområde tror jeg, mange glemmer, når de tænker sosu.

Mike Kevin Olsen mener, kommunerne og uddannelserne skal blive bedre til at tiltrække de bløde mænd.

- Det er vigtigt at appellere til den blide side, som mange mænd har. Mænd er generelt gode til at skubbe til borgerne på en måde, der får dem til at kunne mere. Derfor er det vigtigt, at vi får flere mænd til at søge ind, siger Mike Kevin Olsen.

- Og så lever vi også i en tid nu, hvor det er mere okay at mænd også har bløde sider, siger han.

- Hvis vi skal have flere mandlige kolleger, skal vi have mænd ud og fortælle drengene i skolerne, hvorfor sosu også kunne være for dem. Det fungerer meget bedre, end hvis en kvinde står og siger det, siger Cecilie Holst Christensen.

Mike Kevin Olsen tænker dog også, at mænd har en ekstra udfordring i sosu-faget.

- Det kræver altså noget at skulle skære igennem og slippe af med rollen som den 'nuttede dreng' på et plejehjem fyldt med ældre damer og kvindelige kolleger, siger han.

Sosu i tal

- I 2018 begyndte i alt 9.320 nye elever en sosu-uddannelse.
- 12 pct. af de nye elever i 2018 var mænd.
- Uddannelsen til social- og sundhedsassistent varer tre år og ti måneder og er fordelt på grundforløb og praktikophold.
- Det tager to år og to måneder at blive social- og sundhedshjælper.
- Ledighedsprocenten for nyuddannede social- og sundhedsassistenter er fem pct. For social- og sundhedshjælpere er ledighedsprocenten to pct.
- Den typiske løn for en nyuddannet social- og sundhedsassistent er 25.000 kr. plus tillæg, pension m.m.

Kilder: Danmarks Statistik Uddannelseszoom.dk, Uddannelsesguiden.dk og KRL

Dansk stressforsker:
'Vi er jo hinandens arbejdsmiljø'

Stress hænger tæt sammen med en irrationel følelse af skam, viser dansk forskning. Gratis pakke skal nu hindre stress og skam i at tage overhånd på jobbet.

trivsel

Af Karin Svennevig Hyldig
karin@kommunen.dk

- Mit vigtigste budskab er faktisk, at der i pressede situationer findes to modsatrettede reaktionsmønstre og to modsatrettede behov for anerkendelse. Det, der virker for den ene, kan få den anden til at bryde sammen. Det, der fremkalder stress hos dig, dæmper måske min stress. Derfor er vi nødt til at sætte nye ord på, hvad der virker hvordan og i hvilke situationer.

Sådan sammenfatter forfatter og stressforsker ved CBS Pernille Steen Pedersen hovedpointerne bag en pakke med nye stressforebyggende værktøjer, der fra 26. februar vil blive stillet gratis til rådighed for alle landets kommuner, regioner og offentlige arbejdspladser. Hun har udviklet pakken sammen med KL-samarbejdet Fremfærd, der udvikler velfærdssamfundets kerneopgaver, og tre kommuner, København, Skanderborg og Rudersdal.

Hendes mission er at udbrede en ny stressforebyggende anerkendelseskultur med fokus på personaleledelse, nysgerrig reflektion og skam. Pernille Steen Pedersens forskning har nemlig blotlagt en hidtil overset sammenhæng mellem stress og skam, en sammenhæng, som har været en øjenåbner for såvel hende selv som de over 100 offentligt ansatte medarbejdere og ledere, hun har interviewet.

Sagt med en af de stressramtes egne ord:

'Problemet var ikke arbejdspresset. Det var ikke timerne. Det var mere det psykologiske i ikke at føle, at jeg slog til. At jeg ikke kunne præstere det, der blev forventet.'

Overdreven selvkritik

Det er ikke farligt at skamme sig, når man for eksempel ikke lige kan være den kollega eller medarbejder, man gerne vil være, fastslår Pernille Steen Pedersen. Skam kan være et sundt drive til at skabe forandring, og skamløshed går hun på ingen måde ind for.

Men hun er overbevist om, at mere åbenhed om netop skammen ved ikke at slå til kan tage nogle stresssygemeldinger i opløbet.

- Skam er en vigtig følelse, når vi skal tilpasse os socialt. Men det er også en irrationel følelse, der kan tage overhånd, forstærke sig selv og handlingslamme et menneske, siger hun.

- Den er så svær at styre, fordi skam ikke som for eksempel skyld har hold i virkeligheden. Dybest set bunder skam jo i angst for at blive forkastet af fællesskabet. Ikke at høre til. Og i en presset situation kan den indre dommer indimellem blive for hård, forklarer Pernille Steen Pedersen.

Fart på stressekspressen

Hun bruger et tog som metafor for, hvordan stress og skam kan buldre afsted efter en fast køreplan.

Turen begynder næsten altid med en forandring. Det kan være en reform eller en sparerunde. Men det kan også være sygdom, en skilsmisse eller et dødsfald i familien, der vender op og ned på hverdagen og stjæler ressourcer.

Hvis forandringen fører til frustration, hedder næste station 'moralske konflikter'.

De opstår ifølge Pernille Steen Pedersen, når forandring og krise dræner en person for ressourcer. Det kan blive svært at løse kerneopgaven tilfredsstillende. Den moralske konflikt udløser skam, og nu går det stærkt.

I en negativ spiral af små og store nederlag, psykisk underskud, urealistiske for-

Stressforsker Pernille Steen Pedersen syntes, der manglede et værktøj til forebyggelse af stress og styrkelse af fællesskabet på arbejdspladsen.
Foto: Lisbeth Holten

'Problemet var ikke arbejdspresset. Det var ikke timerne. Det var mere det psykologiske i ikke at føle, at jeg slog til.'

Stressramt i interview med stressforsker Pernille Steen Pedersen

ventninger, skuffelser og magtesløshed tordner stressekspressen afsted mod endestationen: sammenbrud og sygemelding.

Det er den rutchetur, Pernille Steen Pedersen ønsker at bremse med sit gratis anerkendelsesværktøj, der skal gøre det legalt at tale om frygt, fejl og tvivl på arbejdspladsen og lære ledere og medarbejdere, hvordan man skaber et anerkendende arbejdsmiljø og tager hensyn til egne og andres reaktionsmønstre, behov og følelser.

- Jeg synes, vi mangler den mulighed for at forebygge stress i hverdagen og styrke det kollegiale fællesskab, siger hun.

Spørg mere ind

- Som kolleger er vi jo hinandens arbejdsmiljø. Og det er altså forskelligt, hvad der virker. Fra person til person. Og fra situation til situation. Så vi skal stille nogle flere spørgsmål såsom 'hvis jeg overhovedet kan hjælpe dig, hvad kunne du så godt tænke dig at få hjælp til?' Og chefen skal være opmærksom og spørge medarbejderne; 'kunne du tænke dig at få hjælp til det der?'

Begrebet anerkendelse er godt nok lidt slidt, erkender Pernille Steen Pedersen. Men som stressforsker har hun en ambition om at tage det videre fra misbrugt personlighedsudviklende buzzword til et mere bevidstgørende begreb, der skal fremme forståelsen for egne og andres reaktioner i hverdagen.

- Anerkendelse betyder jo at ankomme til en ny erkendelse. At finde ny værdi og forståelse. Vi skal selvfølgelig ikke være terapeuter for hinanden. Det har vi psykologerne til. Men vi kan godt blive bedre til at reflektere over, hvad der virker hvornår og hvordan, siger Pernille Steen Pedersen.

To modsatte mønstre

Til det formål har hun udviklet begreberne relationsmester og problemløser, som vel at mærke ikke er personlighedstyper, men reaktionsmønstre, der refererer til måden, en skamfuld eller presset situation tackles på. Reaktionsmønstret er afgørende for, hvilke former for opbakning personen har behov for den dag i den situation.

Når en person tackler sin usikkerhed som relationsmester, er vedkommende især bange for at svigte og blive svigtet. Han eller hun ønsker andres respekt, er bange for at miste den og har brug for at blive set, forstået, hjulpet og måske endda holdt af. Det er et udadvendt reaktionsmønster med en indbygget tendens til at forstørre problemerne. At en kollega glemmer at hilse kan fx opfattes krænkende og sårende, hvis man i forvejen ikke føler sig set og respekteret, og herfra er der ikke langt til stress og skam. Som leder eller kollega skal man ikke prøve at tale problemet ned, men vise interesse, forståelse og tilbyde sin hjælp.

Selv mislykkede forsøg på at hjælpe og rose vil blive hilst velkommen som en form for anerkendelse.

En person, der derimod har brug for anerkendelse som problemløser, går mere indadvendt til sine udfordringer og er helt fundamentalt bange for at fejle eller underpræstere. Typisk slæber problemløseren rundt på en ekstremt hård indre dommer, som også kan gøre vedkommende hård over for andre. For at sikre sin selvrespekt imod den nådesløse indre dommer skruer problemløseren op for præstationskravene og skammer sig dybt over selv små fejl. Men han eller hun går stille med det og taler problemerne ned. Personen virker udadtil kontrolleret, og det kommer som noget af et chok for både kolleger og ledere, hvis det ender med sammenbrud og sygemelding.

Problemløseren har brug for anerkendelse i form af tillid og ros for håndgribelige resultater. Uopfordret hjælp og uspecifik ros kan blive forstået som mistillid og derfor virke stik modsat.

Overpræsterende er svære at stoppe

- Et eksempel, der gjorde stort indtryk på mig, var en kvinde, hvis søn var skrevet op til en øjenoperation. Hun sad alene med nogle alt for store opgaver, men hun sagde ikke noget til sin chef, sin tillidsrepræsentant eller andre om, at hun var for presset. Hun led af alle de klassiske stresssymptomer, der forstærker hinanden på kryds og tværs: Hjertebanken, svimmelhed, svigtende hukommelse og søvnløshed. Men hun sagde ingenting, fortæller Pernille Steen Pedersen.

Da kvindens søn blev indkaldt til operation, valgte hun at aflyse. Hun blev advaret om, at der så ville gå lang tid, før hun kunne regne med en ny indkaldelse. Men kvinden var urokkelig. Hendes indre dommer tillod ikke, at hun prioriterede sin søn eller noget andet før de opgaver, der hobede sig op på skrivebordet.

- Nogle mennesker skammer sig så meget over alt det, de ikke når, at de overreagerer med helt ekstrem selvdisciplin. Det er dem, vi skal have bedre kontakt med, inden det kommer så vidt, siger Pernille Steen Pedersen.

Tal mere om fejl

'Hvad gør vi med de medarbejdere, der overpræsterer?' Sådan bliver hun ofte spurgt, når hun taler med ledere.

- Hvad siger man til en medarbejder, der gør for meget af det gode? Hvordan får man bremset, inden det ender i en sygemelding? Det er en kæmpe udfordring. Især når motivet for at overpræstere er knyttet til en form for skam over indbildt mangelfuldhed eller dårlig samvittighed over ikke at kunne leve op til egne krav, siger Pernille Steen Pedersen.

Hvad der i hvert fald ikke virker på overpræsterende medarbejdere er presset fra gode eksempler som 'månedens medarbejder', understreger hun.

- Alt det her med, at man skal rate hinanden på arbejdspladsen, skruer bare op for stressen og skammen og hemmelighedskræmmeriet. Nogle ledere tør jo ikke tage beslutninger, fordi de frygter at få en dårlig score hos medarbejderne. Trivselsmålinger bygger tit på urealistiske krav og forventninger, og jeg vil faktisk gerne udfordre den med, at læring kun sker, hvor tingene lykkes. Vi kan da lære utrolig meget af fejl, hvis vi ellers tør tale om dem. Vi begår jo fejl allesammen, og det er usundt for vores trivsel at holde dem hemmelige, pointerer hun.

De tre værktøjer, der vil være tilgængelige på hjemmesiden vpt.dk fra 26. februar

- Forskellige guides og begreber til at tale om stress og anerkendelse på personalemøder, til MUS-samtaler med videre.
- Dialogkort, der ikke handler om stress, men om almindelige dilemmaer i hverdagen.
- Desuden links til videoer, podcast og slides, der præsenterer begreber og metoder.

Materialerne findes både i en webversion, der kan læses på en time, i en version til print og i en version til professionelt tryk.

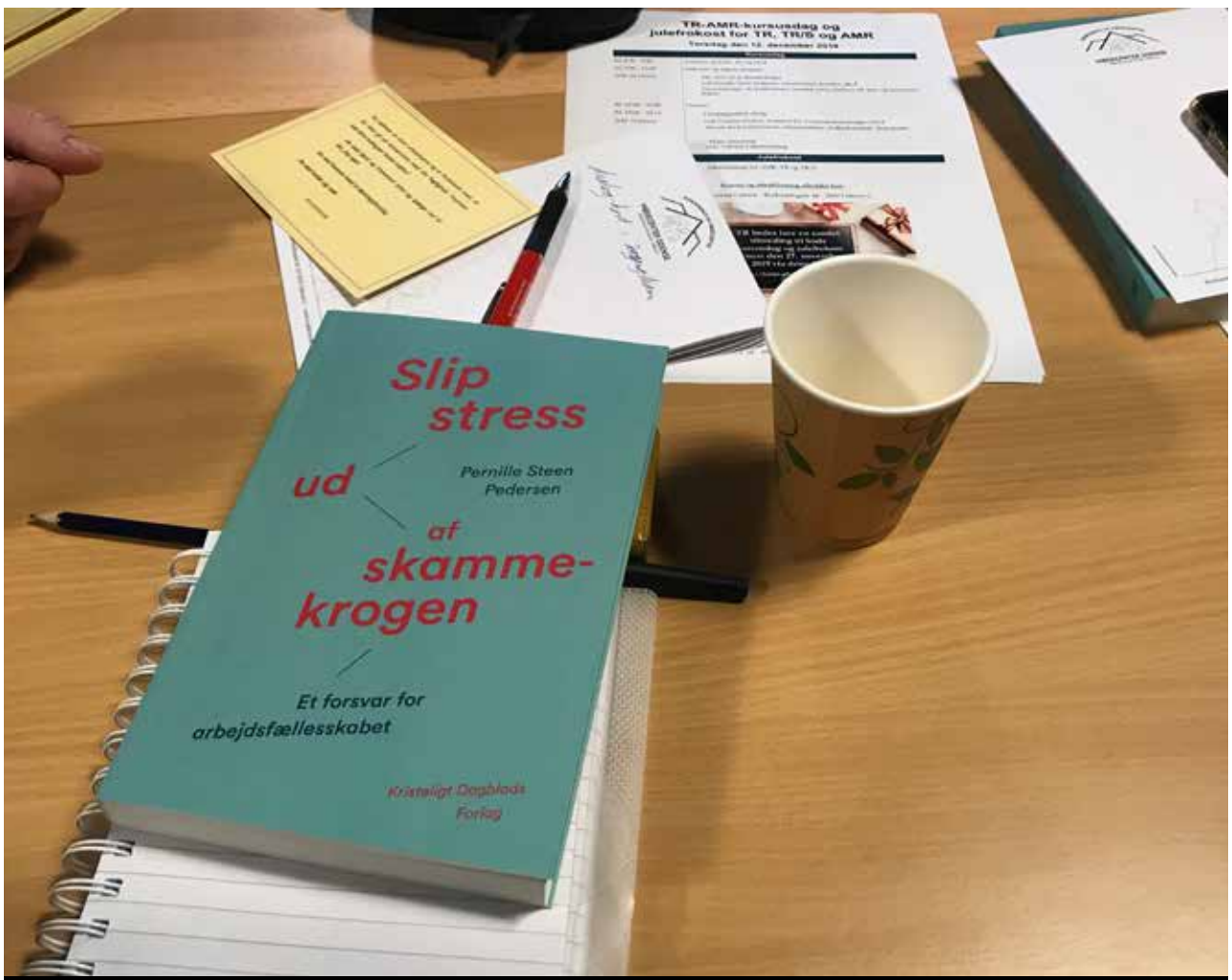

Foto: Lisbeth Holten

Banechef Lars Hellerup kom til i april 2018. Før hed titlen direktør, men lønnen blev skåret så kraftigt ned, at man ikke mente, man kunne kalde det det længere. Arbejdsopgaverne er dog de samme.

Aalborg Travbane:

'Det er jo ikke, fordi vi ikke vil betale for at være her'

Det meste af publikum er oppe i alderen. Her er de gået et par skridt ud i kulden for at tænde op i piben og overvære et løb. Det tager typisk fem minutter for hestene at køre to omgange, og så skynder man sig ind igen.

Aalborgs travbane bor gratis på kommunal grund. Banelederen tror ikke, der er råd til mere end symbolsk leje, for der mangler publikum på rækkerne.

kulturarv

Af Christian Olesen

christian@kommunen.dk

Fire pensionister sidder i spillehallen og holder øje med hestene ude på travbanen. En pastelgrøn termokande går på omgang mellem Erik, Per, Hjørdis og Jens Christian. De lyder alle efternavnet Holmsgaard.

- Vi er fast inventar, siger Hjørdis Holmsgaard med et smil.

Hun er gift med Erik Holmsgaard, der er kommet her de seneste 60 år. Overfor sidder hans brødre Per og Jens Christian. De dukker sammen op til hvert løb, har alle haft heste, og to af brødrene kørte engang som amatørkuske.

- Vi kommer her nok mere for hestenes skyld end for at spille på dem, siger Hjørdis Holmsgaard.

Loftet i spillehallen er nikotingult, fra dengang man stadig røg indenfor, og gulvet er belagt med rødbrune klinker. Det er hovedsageligt mænd med gråt eller intet hår, der sidder rundt ved de halvfyldte, slidte borde. Et par enkelte kvinder som Hjørdis stikker ud. Der er endnu færre unge.

Og det er et almindeligt syn på landets otte travbaner. Branchen sidder nemlig fast i en dyb krise, der begyndte for over 30 år siden. Det halter med at tiltrække publikum, folk spiller mindre på væddeløb, og stamgæsterne bliver ældre og ældre. Indtil de falder fra.

En mandag som i dag på Racing Arena Aalborg er det meste af publikum da også i pensionsalderen som familien Holmsgaard, eller også er det folk uden job.

Flere travbaner blev lukningstruede af de massive problemer i branchen- også

Aalborg. Imens har staten og kommunerne bakket branchen op på hver sin måde.

Gratis til leje

Hvert år modtager travsporten nemlig ca. 75 mio. kr. fra udlodningsmidlerne, tidligere kaldet tipsmidlerne. En statsstøtte som dog bliver beskåret over de kommende år.

Samtidig bliver de fleste af landets otte travbaner bakket op af deres lokale kommune. Ikke med direkte driftsstøtte, men med mindre tilskud, eller ved at lade banen bo gratis på kommunal grund eller til leje for håndører. Racing Track Aalborg betaler ingen husleje til Aalborg Kommune. En aftale, man har på kontrakt indtil år 2042.

- Det er vi taknemmelige for, fortæller banechef Lars Hellerup, der kom til for snart to år siden.

Han sidder på sit kontor i hjørnet af hovedbygningen, hvor der rundt omkring skrivebordet ligger blomsterbuketter og venter på dagens vindere i løbene.

- Aalborg Kommune har prioriteret sport rigtig kraftigt i 50-60 år. Det betyder, at stort set alt, der har noget med idræt og sport at gøre, ikke betaler for at bo på kommunalt ejet jord. Så det er da klart, at vi også har samme betingelser, siger banechefen.

Bane eller boliger

Lars Hellerup synes ikke, der er forskel på at lade en idrætsklub og en travbane bo gratis. Selvom den ene blandt andet lever af spilleindtægter.

- Aalborg Freja (lokal fodboldklub red.) betaler heller ikke husleje til kommunen for at have sit anlæg, og sådan er det jo hele vejen igennem her med idrætsorganisationer.

Han tror ikke, at andre vil være interesserede i at leje området, hvis det nu skulle være. Medmindre banen, der ligger omkring fire kilometer fra centrum, blev pløjet op.

- Som det ligger nu med den økonomi, der er i væddeløbssport, så vil du ikke kunne leje stedet ud for ret meget. Men det er klart, at fjerner du alt det, vi har, og bygger boliger her, jamen så har du jo et ekstremt værdifuldt område.

- Det er ikke, fordi vi ikke vil betale for at være her. Hvis økonomien var bedre, ville vi da gerne give noget tilbage til kommunen i form af en husleje, medgiver Lars Hellerup.

Medbragt vand og drikke

Efterhånden som løbene bliver afviklet, noterer Hjørdis og de tre Holmsgaard-brødre resultaterne i hver deres løbsprogram. De spiller V4, som går ud på, at gætte vinderne i hvert af dagens fire løb.

Indtil videre går det ikke så godt.

- Aargh, men det er nu heller ikke altid, vi holder pengene hjemme, siger Per Holmsgaard.

Familien er enig om, at der trænger til at ske noget på travbanen i Aalborg. De så gerne, at der kom nogle flere unge. At man hev ungdommen ud fra Jomfru Ane Gade ved at lokke med happy hour, oplevelser og spil på trav. Ligesom man har gjort i Charlottenlund.

- Og så mangler der også nogle bedre forhold til at tage børnebørn med herud. Der er ikke engang et sted, de kan få en is på en dag som i dag, vrisser Jens Christian Holmsgaard.

Mere folketing end byråd

Staldene på Racing Arena Aalborg er i tip top stand, og for nogle år siden renoverede man også cafeteriet, så det ser mere moderne ud. Men det halter i spillehallen, hvor der er flest pladser, og hvor de ældre hovedsageligt holder til.

- Det håber vi på at komme i gang med i februar. For jeg ved da godt, at det ikke ser så kønt ud, siger Lars Hellerup.

Banen oplever, at de skal konkurrere med stadig flere kulturtilbud i kommunen. Samtidig har Lars Hellerup ikke indtryk af, at der er mange i byrådet, der kender dem på travbanen.

- Altså vi snakker da godt med dem i byrådet, når vi nu skal snakke med dem. Men det er nok mere folketingspolitikerne, der kommer her en sjælden gang imellem.

- Orla Hav (MF for Socialdemokratiet, red.) startede jo herude med at være totalisator (dem der tager imod væddemål, red.), og når han finder tid i sin kalender, kommer han stadig til trav, siger Lars Hellerup.

Engang var der kø

Travbanens gæster må ikke længere nyde medbragt mad og drikke i spillehallen. Det må man ellers på resten af landets travbaner, og det vækker harme hos Holmsgaardene.

- Det er blevet dårligere med mad her. Det er ringe. Førhen købte vi da altid dagens middag, og engang var der lang kø til kiosken. Nu er det mere pølser og burger og ikke så mange mennesker, siger Per Holmsgaard.

Det erklærer resten af bordet sig enig i.

De har købt kanden med kaffe i cafeteriet, men også selv taget en posefuld marsbarer og Snickers med som snacks. Som en slags stille protest. Ovenpå ligger der ellers en restaurant. Men der er ingen gæster en mandag som i dag.

30 sekunder til start, fortæller en monoton stemme i højtalerne, og de tre brødre rejser sig for at gå ud og se løbet. Hjørdis bliver siddende og følger med fra sin plads ved vinduet.

Symbolik i smilets by

Tilbage på hjørnekontoret fortæller Lars Hellerup, at der har været et lille opsving i banens økonomi de sidste to år. Men det er stadig langt fra nok til at kunne betale en regulær husleje til kommunen. Ikke at der er nogen i byrådet, der efterspørger det.

Det gør man nu heller ikke særlig mange andre steder i landet. I Aarhus lejer Jydsk Væddeløbsbane sig ind hos kommunen for 7.825 kr. årligt. Det dækker et areal på 213.000 kvadratmeter.

- Det er sådan lidt for symbolpolitisk til mig, siger Lars Hellerup og krydser armene.

- Jeg vil sige, at det kunne vi da også godt betale her i Aalborg, hvis det nu skulle være. Det er da ikke det. Men det er næppe noget, der har en reel effekt for kommunen ... Orv, for fanden, jeg skal da ud med blomster! afbryder han sig selv.

Et løb er netop slut, og det er banechefen, som skal ud overrække præmien til køreren og hestens ejer. Så Lars Hellerup skynder sig at lyne jakken og griber en buket blomster og en papirspose med tre flaskeøl fra Fur.

Så stikker han ud i kulden mod banen og vinderhesten Cherokee Heaven.

Først i mål. Det dundrer i jorden, når de muskuløse travheste løber rundt i ovalen.

Fra gratis til en halv million:
Travbaner bor vidt forskelligt hos kommunen

Fire travbaner ligger på kommunal grund. Blot en enkelt af dem betaler leje på markedsvilkår, viser rundspørge.

travstøtte

Af Christian Olesen
christian@kommunen.dk

Det står skidt til med travsportens økonomi, og flere baner har været lukningstruede i de seneste år.

Men det er næppe huslejen, der medvirker til de økonomiske problemer. Flere travbaner bor nemlig billigt eller helt gratis til leje på de store udendørsområder, som er ejet af kommunerne.

En rundspørge, kommunen.dk har lavet, viser, at fire ud af landets otte travbaner lejer sig ind på kommunal grund. Én af banerne betaler intet for at bo på jorden, to betaler et mindre beløb, mens en enkelt betaler en større leje.

Jydsk Væddeløbsbane slipper med en årlig husleje på 7.850 kr til Aarhus Kommune. Banen fylder et område på lidt over 200.000 kvadratmeter i en bydel, hvor grundpriserne ellers normalt er skyhøje. Den lave leje er på kontrakt indtil 2030.

Tager man nordpå, er det endnu billigere. Racing Arena Aalborg har nemlig boet gratis på kommunal grund siden 1964. Aftalen fra dengang er siden blevet forlænget og løber nu til udgangen af år 2042.

Aalborg Kommune oplyser, at det er almindelig praksis, at foreninger og selvejende institutioner får lov at bruge kommunal jord vederlagsfrit. Det gælder også for eksempelvis idrætsforeninger og en zoologisk have.

Dyrest på Fyn

Helt anderledes ser det ud for Fyens Væddeløbsbane i det sydlige Odense. Her betaler travbanen næsten en halv mio. kr. i årlig leje til kommunen. Dermed er banen den, der betaler mest af alle travbaner i Danmark.

Odense Kommune forklarer, at lejen er fastsat, så den svarer til det beløb, man ville udleje grunden til under normale markedsvilkår. Kommunen har nemlig slet ikke samme mulighed for at lade travbanen bo billigt, som andre kommuner har.

- Vores forvaltning har oplyst, at vi skal tage en markedsleje, da væddeløbsbanen er et aktieselskab. Så vi har haft en ejendomsmægler til at kigge på området og vurdere en pris, siger Jane Jegind (V), by- og kulturrådmand i Odense.

Så selvom Odense Kommune kan have et ønske om at støtte travbanen, så er er det ikke muligt gennem billig husleje. Der er nemlig forskel på, om en travbane fungerer som forening, selvejende institution eller som et aktieselskab.

Helt efter bogen

For der er intet ulovligt eller konkurrenceforvridende i, at kommuner lader travbaner bo gratis eller til lav leje, så længe de drives som forening eller selvejende institution med kulturelt islæt - ala idrætsforeninger og spillesteder.

Det er tilfældet med travbanerne i Aalborg, Aarhus og Skive, men altså ikke i Odense.

En A/S virksomhed som Fyens Væddeløbsbane hører nemlig under de samme regler som professionelle sportsklubber som fx FCK. Her må kommuner ikke udleje haller og stadions eller lignende til en pris under markedsværdien.

Værdi for kommunen

Jane Jegind mener dog, det giver rigtig god mening at støtte en travbane.

Derfor har hun også været med til at sætte en proces i gang, hvor Odense Kommune kigger på, hvilke muligheder man har for at hjælpe travbanen med blandt andet at renovere slidte staldbygninger.

- Jeg synes, det er vigtigt og yderst positivt, at byen har en væddeløbsbane. Der foregår rigtig meget godt derude som ponyløb, galop og trav, og det fungerer som et flot samlings- og udflugtssted for både borgere og turister, siger Jane Jegind.

Andre former for støtte

Landets kommuner støtter nemlig også travbaner med andet end billig arealleje. Sidste år gav Skive Kommune 350.000 kr. til nyt lys på den traditionsrige bane i byen, hvor Danmarks mest kendte hest Tarok havde hjemmebane.

Det er samtidig udbredt at give et tilskud til banens ungdomsorganisation, hvor børn og unge lærer at køre trav med ponyer. Samtidig fortæller flere kommuner til kommunen.dk, at de har aftaler med travbanen om sponsorater og markedsføring fx i form af reklame på skilte i svingene på banen.

Det gør sig også gældende på nogle af de baner, som ikke ligger på kommunal grund. Heriblandt Bornholm Brand Park, Billund og Nykøbing F.

Travaftaler med kommunerne

- **Aarhus:** Jydsk Væddeløbsbane betaler 7.825 kr. i årlig leje til Aarhus Kommune for et område på 21,3 hektar. Banen bliver i øjeblikket ikke støttet på anden vis af kommunen.
- **Aalborg:** Racing Arena Aalborg har boet gratis på kommunalt ejet jord siden 1964. Aftalen gælder indtil 2042. Sidste år gav Aalborg Kommune 50.000 kr. i tilskud til renovering af kommunalt ejede staldbygninger, mens man også brugte 50.000 på markedsføring med to skilte på banen. Kommunen har også støttet en ungdomsforening på banen med et lokaletilskud.
- **Odense:** Fyens Væddeløbsbane A/S betaler ifølge Aarhus Stiftstidende 461.458 kr. i leje til Odense Kommune. Banen får et årligt sponsorat på 75.000 kr. fra kommunen. Derudover har kommunen i 2019 brugt 20.000 kr. til en familie- og integrationsdag på banen og 3.300 kr. til mentorstøtte i forbindelse med virksomhedspraktik. Kommunen gav også et tilskud på 4.250 kr. i forbindelse med en netværkstur.
- **Skive:** For 9.062 kr. om året lejer Skive Trav og Aps Nordjysk Væddeløbsbane området af kommunen. Skive Kommune har også støttet banen med 130.000 kr. om året i perioden 2015-2019. I 2019 bevilgede kommunen tilmed 350.000 kr. i tilskud til finansiering af nyt lysanlæg.
- **Guldborgsund:** Nykøbing F. Travbane A/S ejer selv travbanen, som den købte af kommunen i 1993. Guldborgsund Kommune udbetalte sidste år 95.000 kr. i sponsorater til banen.
- **Billund:** Billund Trav A/S ejer selv det areal, banen ligger på. Kommunen har en markedsføringsaftale, hvor man betaler for et par skilte. Prisen er uvis.
- **Gentofte:** Travbanen i Charlottenlund er ejet af Det Danske Travselskab og har derfor ikke nogen lejeudgifter til Gentofte Kommune. Det er uvist, om kommunen støtter på anden vis.
- **Bornholm:** Bornholms Brand Park ligger på statsejet jord og betaler ingen leje til kommunen. I 2016 var banen tæt på konkurs, og Bornholms Kommune gav derfor et engangstilskud på 404.000 kr.

Travsporten modtager støtte fra staten i form af et årligt beløb på omkring 75 mio. kr. Pengene kommer fra udlodningsmidlerne, tidligere kaldet tipsmidlerne. Den støtte bliver dog skåret kraftigt i løbet af de kommende år.

Britt Jensen har siddet i byrådet i Rødovre over halvdelen af sit 49-årige liv og har kørt parløb med sin forgænger i mange år. Foto: Rødovre Kommune

Cykelborgmester afløser smeden:

Vi har ikke alle løsninger på rådhuset

Mød Rødovres kommende borgmester Britt Jensen (S), som snakker lige ud af posen, vil lave politik i dialog med borgerne og ikke kan leve uden sin cykel.

ny borgmester

Af Anni Kristensen
anni@kommunen.dk

Det kan lyde som et stort skift, der sker på borgmesterposten i Rødovre 1. april:

Fra en 66-årig mand, tidligere maskinarbejder og ishockeyspiller, kendt som 'Smeden fra Rødovre', til en 17 år yngre kvinde, akademiker, karrierechef og inkarneret cyklist.

Men i virkeligheden er forskellen ikke så stor mellem Erik Nielsen (S) og hans afløser Britt Jensen (S), forsikrer sidstnævnte.

Både fordi de er meget enige politisk, og fordi de har kørt et tæt parløb i mange år - hun har siddet i byrådet alle de 26 år, han har været borgmester, hun har været socialudvalgsformand næsten lige så længe, og de seneste 10-15 år har hun været gruppeformand.

- Politisk er vi fuldstændig på lige fod, siger Britt Jensen.

Lidt forskel kan borgere, ansatte og med-politikere dog forvente, og det handler om form.

- Vi har måske en forskellig måde at gribe ting an på. Hvor Erik kan mene, at nu har vi diskuteret det her nogle gange, så nu kommer jeg med smedehammeren og får det afgjort, er jeg mere til proces og dialog. Jeg vil gerne have dem, det handler om, mere på banen, siger hun.

- Vi har ikke alle løsninger på rådhuset, vi skal ud, hvor folk kan hjælpe med at kvalificere beslutningerne.

Britt Jensen har som socialudvalgsformand sat sig i spidsen for at udvikle politik ved at lave lange processer, hvor frivillige og foreninger bliver involveret, før politikerne begynder at konkludere.

- Jeg tror også, at samfundsudviklingen går i den retning. Borgere stiller jo nærmest spørgsmålstegn ved, om politikere har ret til at træffe politiske beslutninger. Det nytter ikke at sætte sig hen og være sur over det, man må tage det op og forsøge at skabe større nærvær til beslutningerne, siger hun.

- Bag enhver kritik er en drøm om, at vi gør noget bedre. Så må vi forsøge at skabe et større nærvær og indfange den dynamik.

'Bag enhver kritik er en drøm om, at vi gør noget bedre.'

Katastrofen i Nakskov

Fælles for den gamle og den nye borgmester er, at de ikke er vokset op på livets solside. Mens Erik Nielsen boede med en enlig mor og tre søskende i en toværelses lejlighed i København, blev Britt Jensen født som lillesøster i Nakskov med en hjemmegående mor og en far, som arbejdede på værftet og i fagforeningen. Da værftets lukning ramte byen som en katastrofe, blev hun politisk aktiv i DSU.

- Selvom jeg er akademiker, er jeg født ud af fagbevægelsen og den socialdemokratiske bevægelse. Jeg havde aldrig fået, hvad jeg har, hvis ikke andre havde kæmpet for, at sådan nogen som mig skulle have en chance, siger hun.

- Jeg har sele min barndom set, hvordan det er at have en svær opvækst, hvor der ikke er penge til noget. I dag er jeg især optaget af at hjælpe udsatte børn, for jeg ved godt, hvad det vil sige at måtte nøjes. At uanset, om ens forældre gør, hvad de kan, så er det ikke altid nok, der er brug for, at samfundet også giver nogle muligheder. Det sidder dybt i mig.

Så til jernhest

I bybilledet vil Britt Jensen dog skille sig klart ud fra sin forgænger. Mens Erik Nielsen for nylig har været omtalt for sin brug af en kommunal bil på den daglige tur til og fra rådhuset, er Britt Jensen vant til at cykle 30 km til og fra sit arbejde som job- og karrierechef i det indre København, og hun har allerede planlagt en rute til sin kommende arbejdsplads på rådhuset, som indebærer en god omvej med lige så mange kilometer.

- Jeg er virkelig afhængig af at cykle, jeg kan ikke leve uden, fortæller den kommende borgmester.

Hun har indrettet cyklen med en holder til mobiltelefonen, så hun kan udnytte tiden og holde møder med sine medarbejdere, mens hun cykler. I borgmesterjobbet vil hun også insistere på, at møder og arrangementer bliver lagt i kalenderen med tilstrækkelig tid til at cykle fra sted til sted, også hvis det er i en af nabokommunerne.

Og medarbejderne vil nok ikke være i tvivl om, at hun mener det, når hun siger det.

- Jeg er meget tydelig. Nogle kan godt blive lidt forskrækkede over det, men folk ved, hvor de har mig. Min erfaring er, at når man er meget tydelig, får man et godt samarbejde, siger hun.

'Jeg er meget tydelig. Nogle kan godt blive lidt forskrækkede over det, men folk ved, hvor de har mig.'

Samtidig er det typisk for hende, at hun tænker cykelruten sammen med sine arbejdsopgaver.

- Jeg er en meget struktureret person. Hele mit liv ligger i faste rammer, ellers kan jeg ikke nå det, jeg vil. Jeg sætter en ære i at levere kvalitet og vil også have tid til at tænke mig om, derfor er jeg dygtig til at planlægge min tid, siger Britt Jensen, der også fremhæver klassiske værdier som ordentlighed, hjælpsomhed, tillid og smil som kendetegn for, hvem hun er.

Og hun glæder sig til 1. april - selvom det bliver vemodigt at skulle sige farvel til de nuværende kolleger.

- Det er spændende at få lov lave et karriereskift, og jeg føler mig ret godt rustet til det. Jeg ved, hvad jeg går ind til, siger hun.

Fakta om Britt Jensen

- Født 23. september 1970.
- Opvokset i Nakskov i et arbejderhjem, hvor faderen arbejdede på værftet og var fagforeningsmand. Hun er familiens første student og akademiker.
- Uddannet cand.scient.adm. fra RUC i 1995. Har siden taget en stribe lederuddannelser.
- Arbejder som job- og karrierechef i Din Sundhedsfaglige A-kasse.
- Var kun 23 år, da hun første gang blev valgt til kommunalbestyrelsen i Rødovre, hvor hun har siddet siden 1. januar 1994.
- Har været formand for social- og sundhedsudvalget siden 1996 og viceborgmester siden 2018.
- Udgav sidste år bogen 'De stærke - de svage' om 25 års socialpolitik i Rødovre, da hun havde 25 års jubilæum som byrådsmedlem.
- Gift med Jens Spiegelhauer. Sammen har de et lille bondehus på Lolland, hvor de kobler af.

Gladsaxe har knækket plejepersonalets fraværskurve

Gladsaxe. En Cepos-analyse har kortlagt sygefraværet i de danske kommuner, og det har vist sig, at det er sygeplejerne, som har det højeste sygefravær. I gennemsnit har kommunernes plejepersonale 16,2 dagsværkers sygefravær om året. Højest er fraværet i Solrød (23,3), Gribskov (22,0) og Dragør (21,7).

I den anden ende af listen er Gladsaxe Kommune, som har 12,2 dagsværkers sygefravær. Det har man nået, efter en fokuseret indsats på netop at nedbringe sygefraværet. I løbet af de seneste fem år er sygefraværet faldet med 33 pct. Det er blandt andet sket ved, at medarbejderne kommer til fraværssamtale, hvis man har fire fraværsperioder inden for et år. Det gælder også, hvis en ansat har 15 sygedage i løbet af et år.

Det blev ret tydeligt, at nogle medarbejdere rigtig ofte var til sygefraværssamtale. Til de samtaler blev det også tydeliggjort, at uhensigtsmæssigt sygefravær kan få konsekvenser for de ansattes ansættelse, siger Herle Klifoth, Chef for Sundhed og Rehabilitet.

Redegørelse om fangeflugt: Sygehus kunne have forbudt besøg

Sjælland. Der burde have været en bedre dialog om sikkerheden mellem politi og sygehus i sagen om en bandeleder, der i november flygtede fra sygehuset i Slagelse. Desuden burde sygehuset have udnyttet muligheden for at afskære besøg såvel som kontrolleret de besøgende. Sådan lyder nogle af konklusionerne i en redegørelse efter fangeflugten.

24-årige Hemin Dilshad Saleh blev anholdt 22. januar i Barcelona i Spanien efter at være flygtet i november. Det skete med hjælp fra flere personer, som havde fået adgang til at besøge ham, uden at de blev undersøgt. De kunne således smugle to pistoler med ind på afdelingen gemt i en kageæske.

Justitsministeren har nu bestilt en handlingsplan, som skal imødegå problemet med fangeflugter.

- Redegørelsen viser, at der burde have været en bedre dialog mellem politiet og sygehuset om sikkerheden ved besøg. Det er selvfølgelig utilfredsstillende. Rigspolitiet har derfor indskærpet over for alle politikredse, at der skal være en bedre dialog om sikkerhedsforanstaltningerne, siger Nick Hækkerup (S).

Foto: Morten Stricker, Jysk Fynske Medier/Ritzau Scanpix

Tidligere kommunaldirektør sigtet for mandatsvig

Struer. Struers tidligere kommunaldirektør Mads Gammelmark er sigtet for mandatsvig ved uberettiget at have brugt et kommunalt kreditkort 174 gange. Forbruget er på 123.098 kr. i alt. Det fortæller DR Midt & Vest.

Mads Gammelmark opsagde sin stilling i august. Han begrundede det med, at han på grund af sygdom ikke længere kunne bestride sin stilling som kommunaldirektør.

Anklagemyndigheden vil nedlægge påstand om fængselsstraf. Desuden vil der på vegne af Struer Kommune blive nedlagt påstand om erstatning.

Der er ifølge advokaturchef Mette Møller tale om mange småbeløb, som den tidligere direktør i kommunen skulle have brugt fra 16. april 2017 til 29. juli 2019, og det drejer sig i alt om 174 forhold - især mange kontanthævninger beløb brugt på tankstationer. Hun fortæller også, det var kommunen selv, der anmeldte sagen til politiet i september sidste år.

København bliver vært for VM for Fifa-landshold

København. Esport vokser som både deltager- og tilskuersport, og flere danske kommuner satser på at tiltrække store begivenheder i virtuelle sportsgrene. Både Odense og Aarhus har brugt kommunale ressourcer på at facilitere esport, men senest er det København, som henter prestige og omtale.

Dansk Boldspil-Union, DBU, har meddelt, at København er blevet valgt som vært for Fifa eNations Cup 2020.

Det Internationale Fodboldforbund, Fifa, tog for alvor esport til sig sidste år med afvikling af den første udgave af Fifa eNations Cup, som er VM for verdens bedste landshold i computerspillet Fifa. I 2020 løber turneringen af stablen for anden gang. Og det bliver altså på dansk grund

Datatilsynet muger ud i KL's tvivl om håndtering af persondata

Datatilsynet har nu svaret på kommuners tvivl og problematikker i forhold til håndtering af persondata og de nye gdpr-regler. Men en stor del af de eksempler, som KL har udgivet i et 'benspændskatalog', er slet ikke benspænd, og mange af reglerne har været gældende de seneste 20 år.

Det fremgår af en rapport, hvor Datatilsynet blandt andet har svaret på, om genbrugspladser skal slette persondata fra elektronikaffald, og om plejehjem kan bruge navneskilte på beboernes indgangsdør.

Men i begge tilfælde er der er ikke nogen problemer med at håndtere persondata, som kommunerne gør. Det er ikke kommunens ansvar at slette data fra borgernes it på genbrugspladserne, og det er fuldt lovligt at have navneskilte på beboernes døre på plejehjem.

KL havde derudover i kataloget skrevet, at det på grund af gdpr-reglerne ikke længere var muligt at vise ældres navn og adresse på outlook i sosuernes mobiltelefoner. Men det er der ikke noget problem med, så længe, at det blot er navn og adresse. Hvis sosuerne kan tilgå mere følsomme oplysninger om en borgers helbred, skal kommunen sørge for, at sikkerheden er i orden.

I en pressemeddelelse skriver Datatilsynet, at det løbende er i dialog med kommunerne om løsninger til konkrete problemstillinger.

DK Job

» www.dknyt.dk/dkjob

Velfærdsdirektør, Gribskov Kommune
Man skal være ambitiøs, når man har fået ansvaret for udviklingen af en af Danmarks smukkeste og mest dynamiske kommuner. En attraktiv mulighed for dig, som ønsker faglige udfordringer og stort ansvar i en organisation i udvikling.
Ansættelsesfrist 1. marts 2020

Udviklings-/specialkonsulent til Ældreområdet og Det nære Sundhedsvæsen, Skive Kommune
Under overskriften "det nære sundhedsvæsen" har kommunerne gennem de seneste år løbende udviklet og udvidet sine tilbud indenfor sundhed, træning og ældreområdet.
Ansøgningsfrist 24. februar 2020

Centerleder til børnehandicap- og autismeområdet, Randers Kommune
Vi søger en centerleder til børnehandicap- og autismeområdet i Randers Kommune.
Ansøgningsfrist 23. februar 2020

Fagcenterchef til Børn, Læring og Uddannelse, Kalundborg Kommune
Stillingen som fagcenterchef til Børn, Læring og Uddannelse indebærer ledelse af administration, sundhedstjenesten, Ungdommens Uddannelsesvejledning, samt forskellige faglige enheder, der understøtter skole- og dagtilbudsområdet.
Ansøgningsfrist 23. februar 2020

Leder til Visitationen i Ældre- og Handicapafdelingen, Rødovre Kommune
Kan du forene ledelse, myndighedsudøvelse og faglig indsigt på ældre- og handicapområdet, er stillingen som leder af Visitationen i Ældre- og Handicapafdelingen i Rødovre Kommune en interessant karrieremulighed for dig.
Ansøgningsfrist 19. februar 2020

Afdelingsleder for Myndighed, Frederikssund Kommune
Frederikssund Kommune skal ansætte en ny afdelingsleder for Myndighed i Center for Voksenstøtte og Rehabilitering. En spændende stilling med faglige udfordringer og indflydelse på et område, som er en vigtig del af den kommunale kerneopgave.
Ansøgningsfrist 16. februar 2020

Skoleleder til Lindegårdsskolen, Lyngby-Taarbæk Kommune
Vil du lede en lille, unik og lokal skole med et stærkt og inkluderende fællesskab, hvor nærvær - mangfoldighed - samarbejde og nysgerrighed er kerneværdierne?
Ansættelsesfrist 16. februar 2020

Social- og sundhedsdirektør, Middelfart Kommune
Direktøren skal spille en central rolle i at realisere kommunens visioner og mål for fremtidens velfærd. Sammen med borgerne skal alle ressourcer og fællesskaber sættes i spil, og der skal findes løsninger, der virker. Direktøren skal turde gå nye veje i det faglige arbejde og skabe fornyelse og nye stærke løsninger - ambitionerne skal være høje.
Ansættelsesfrist 13. februar 2020

Leder til Grønnemose Skole, Gladsaxe Kommune
Er du en dygtig leder, der kan lede en velfungerende skole og tage del i udviklingen af det samlede skolevæsen i Gladsaxe?
Ansøgningsfrist 12. februar 2020

Leder til PPR, Roskilde Kommune
Roskilde Kommune søger en fagligt stærk og samlende figur til at lede vores kompetente og ambitiøse PPR. Lederen af PPR skal have et strategisk og tværfagligt blik, så der skabes sammenhængende løsninger på tværs af hele kommunen med en tydelig bevidsthed om både faglighed og ressourcer.
Ansøgningsfrist 9. februar 2020

Ordførerne

Kommunalordførerne skriver på skift om aktuelle politiske mål, udfordringer og sager - i denne måned: Torsten Gejl (ALT)

16 ÅRS VALGRET TIL KOMMUNALVALG ER KUN BEGYNDELSEN

Det er frustrerende, at så få danskere er medlemmer af et politisk parti. Og det er i særdeleshed frustrerende, at danske unge er blandt de mindst politisk engagerede unge i Europa. Når danske unge faktisk er nogle af dem i Europa, der ved mest om samfundsforhold og demokrati.

Derfor mener Alternativet, at vi bør indføre 16 års valgret til kommunalvalg i Danmark. Det kræver, at skolerne forbereder de unge op til et kommunalvalg og sætter politik og demokrati på dagsordenen. Og at de unge har en vis forståelse for forholdene i deres kommune.

Og hvorfor skulle de ikke have det? Personligt har jeg lavet rigtigt mange ideudviklinger med store grupper af unge for at sikre de unges indspark til den kommunale ungdomspolitik i en lang række kommuner.

Rige på friske idéer

Det har nemlig været lovbestemt, at danske kommuner skulle have en ungdomspolitik, og mange steder har man ønsket, at de unge skulle sætte et reelt fingeraftryk på den lokale politik, der handler om dem selv.

Og hver gang har det slået mig, hvor meget de unge engagerer sig, når man har fået dem til at forstå, at det ikke er en skoleopgave, men deres egen kommune, som faktisk spørger om deres ideer til kommunens ungdomspolitik.

Og det har især slået mig, hvor gode danske unge er til at få ideer, når det gælder om at forbedre de nære ting. Det kan være ideer til skolen, ungdomsskolen, fritidslivet. Ideer til projekter og arrangementer, ideer til transport, rejser eller naturprojekter.

De vil have gratis (økologisk) skolemad i kantinerne, de vil have bedre transport i yderkommunen, de vil have udvekslingsrejser og ungdomshus og festival og rådgivning om sex og stoffer.

Gang på gang har vi samlet hundredvis af ideer ind, som unge har skrevet på papirduge på bordene i gymnastiksalen eller aulaen, og gang på gang er det blevet til at katalog af forslag og ideer, som er blevet skrevet ind i den lokale kommunale ungdomspolitik.

Det er ikke altid, at ideerne har kunnet honoreres. Det er ikke altid, der er råd til et ungdomshus eller en natbus til de mindste byer. Og det kan de unge faktisk godt forstå. Man kan godt forklare teenagere, at der ikke er faldet en milliard ned fra himlen, som kommunen kan spendere på dem. Men at der faktisk bliver brugt en masse penge på unge i kommunen i forvejen, og at det er vigtigt, at de penge bliver brugt endnu bedre.

Indflydelse skærper interessen

Min vigtigste læring har været, at unge på 15 til 17 år sagtens kan relatere til deres nærmiljø, og at de har masser af holdninger til, hvad der er godt og skidt, og hvad der efter deres mening skal være mere eller mindre af. Og det er jo politik.

Unge danskere kan godt forholde sig til deres nærmiljø, og hvis de bliver yderligere klædt på i skolen gennem emne- og temauger op til et valg, så jeg er helt tryg ved at sende dem til stemmeurnerne.

Jeg har været i valgkampagne på mange gymnasier, og jeg oplever, at de unge har et særligt forhold til at skulle stemme for første gang. En stolthed for mange, men også en ansvarsfølelse i forhold til at sætte sig ind i tingene og diskutere politik og finde ud af, hvor de selv står.

Jeg tror, at 16 års valgret til kommunalvalg vil kunne skabe meget mere nysgerrighed og engagement og politisk debat blandt unge, fordi det er 'for real'. Fordi den unges stemme betyder lige så meget som mors og fars.

Og så vil det være en god øvelse mod, på sigt, at gentage det hele på nationalt plan og lade de unge stille op til folketingsvalg. Det kræver, at vi voksne er klar til at involvere unge i den demokratiske proces. At vi lærer at afgive ansvar, og at de unge lærer at tage det.

» Kommenter klummen på kommunen.dk

Af Michael Kjærgård. Ærlig talt

Heroppe i Sønderjylland

Kong Christian X på sin hvide (grønne) hest på vej over grænsen erstatter gå-signalet i lysreguleringerne i Aabenraa her i 100-året for Genforeningen. Apenrade som tysk undertekst på byskiltene bliver der derimod ikke noget af.
Foto: Claus Fisker, Ritzau Scanpix

Den del af danmarkshistorien der rummes i den kollektive bevidsthed, er under fortløbende forandring i takt med skiftende generationers fremkomst. Hvad angår Sønderjyllands genforening med rest-Danmark, har vi passeret udløbsdatoen for faktisk hukommelse. Til sommer er det 100 år siden, og selv om der stadig er folk tilbage, der kan huske, hvordan den påvirkede den umiddelbare eftertid, så er de oplevede begivenheder dengang blevet til noget, man læser om.

For at forstå det lidt dybere er det derfor nødvendigt at forsøge at leve sig ind i datidens virkelighed.

Den var fx, at hvis man på vestkysten af Fyn fra midt mellem Middelfart og Assens og nedefter stod og kikkede ud over Lillebælt, så var det Tyskland, man kunne se ovre på den anden side. Ærøs nabo-ø Als var tysk. På det jyske fastland gik grænsen fra lige under Kolding og tværs vestover, indtil den sneg sig syd for Ribe med stadig en times tid på landevejen tilbage før den skillelinje mellem afstemningszone 1 og 2, som i dag udgør landegrænsen.

På mandag 10. februar er det 100 års dagen for afstemningen i zone 1, og hvis ikke man havde stemt samlet i den zone, så ville Hoyer, Tondern og Tingleff stadig have heddet sådan og været en del af Tyskland, mens Hadersleben præsterede et dansk flertal. Også Sonderburg og Apenrade havde tysk flertal ved folkeafstemningen, men ville nu nok ikke være forblevet tyske enklaver selv ved en anden organisering af afstemningen.

I zone 2 stemte man ikke under ét, men med tysk flertal i alle sogne ville det ikke have gjort nogen forskel. Flensborg, Harreslev, Kobbermølle, Lyksborg, Sønder Løgum, Nibøl og Nykirke ville under alle omstændigheder ikke være kommet til at hedde sådan. Officielt, i hvert fald.

Skiltningsmæssigt har man på den tyske side af det, der blev den nuværende landegrænse, et afslappet forhold til danske undertekster, mens et forsøg for nogle år siden med tysk undertekst til et Haderslev-byskilt fik et udfald, så borgmesteren i dag er skeptisk overfor at gøre et nyt forsøg. Følelserne er stærke i den ende af Danmark, hvor man stadig kan træffe folk, der som en helt naturlig ting omtaler deres lokale geografi som 'heroppe i Sønderjylland'.

En betegnelse der mere end noget illustrerer verdensbilledet. Sønderjylland er bare en fordanskning af Nordslesvig, og samhørigheden med rest-Slesvig syd for grænsen er følelig, som tiden går dog naturligvis i mindre grad end for 100 år siden, og da i særdeleshed i mindre grad end for 156 år siden, da hele Slesvig blev tabt ved den uforstandige krig i 1864.

Man kendte godt udmærket sindelagsgrænsen, men ved at få den folkeligt bekræftet blev den også forlenet med folkelig legitimitet.

At lægge grænsedragningen ud til folkeafstemning efter det tyske nederlag i første verdenskrig var et virkelig klogt træk, selvom man sagtens kunne have trukket samme grænse ved en mellemstatslig aftale, jævnfør hvor præcist skillelinjen for afstemningszone 1 og 2 blev trukket mellem de overvejende dansksindede områder og de tysksindede. Man kendte udmærket godt sindelagsgrænsen, som faguddrykket er, men ved at få den folkeligt bekræftet blev den også forlenet med folkelig legitimitet - i en grad så selv et kongeligt forsøg på indgriben ikke lykkedes, men tværtimod sendte monarkiet ud i politisk ingenmandsland, hvor det har befundet sig siden (og med tiden befundet sig bedre, end hvis det ikke var sket).

Dog, i alle både dansk- og tysksindede sogne var og er der i vekslende omfang også folk af den modsatte observans, men også det skel har tiden mildnet.

De dansksindede i Sydslesvig nåede en vigtig milepæl i 2011, da deres parti SSW trods sin mindretalsstatus fik flertal bag sig til at besætte overborgmesterposten i Flensborg frem til 2016. De tysksindede i Sønderjylland opnåede noget lignende allerede i 1980, da Harald Søndergaard fra Slesvigsk Parti overtog borgmesterposten i Tinglev - ganske vist på midlertidig basis på grund af den valgte borgmesters sygdom, men til gengæld var det også en slags præstation fra de dansksindedes side, at man trods indledningsvis modvilje mod at overlade borgmesterkontoret til 'en tysker' lod det ske alligevel, selvom det kun varede, til der skulle vælges en permanent afløser efter den sygdomsramte borgmesters død.

Selv her 40 år efter er der noget at arbejde med, skiltningen fx. Men det er småting, når man ser på hvad mindretal andre steder må trækkes med. 100-året for Genforeningen er bestemt en fejring værd.

Velfærdsteknologi møder virkeligheden

Denne klumme sætter fokus på de gode velfærdsteknologiske historier, giver læseren et tiltrængt forspring og trækker de gode eksempler og ideer frem i lyset.

Af Anders Lyck Fogh-Schultz
Seniorkonsulent i Danish.Care - Branchen for hjælpemidler og velfærdsteknologi - og netværksleder i CareNet.
alfs@danish.care

Fagre nye varme og hjemlighed

Det kølige institutionspræg er på vej ud af omsorgssektoren til fordel for mere varme og hjemlige omgivelser, skriver velfærdstechblogger Anders Lyck Fogh-Schultz. Foto: Mads Jensen, Ritzau Scanpix

I slutningen af januar måned var CareNet, Nationalt Netværk for Velfærdsteknologi, vært for en temadag om fremtidens fleksible plejeboliger med fokus på arkitektur, teknologi og nye tendenser inden for pleje og omsorg. Ældre Sagen, der deltog i temadagen, anslår, at der i de kommende år på landsplan vil være massivt behov for op imod 20.000 nye plejeboliger til en samlet pris på mellem 50 og 60 mia. kr. Vores temadage tager afsæt i en lang dansk tradition for klassisk netværksdannelse kommunerne imellem og behov for erfaringsveksling på tværs af landet. Det handler om at belyse best practice (hvordan får vi eller I succes med implementering af ny teknologi, og hvordan undgår vi at begå samme fejl som nabokommunen).

God dialog bygger på viden

CareNet's fokus er naturligvis altid velfærdsteknologi og teknologibaserede hjælpemidler, men når vi som her sætter fokus på et større emne som plejeboliger, endda i relation til hvordan fremtidens plejebolig kan se ud, så er det fordi, vi i netværket og sammen med kommunerne er optagede af, hvordan vi i fællesskab kan finde nye løsninger på udfordringerne i sundhedssystemet. Alt imens vi bliver klogere på nye teknologiske muligheder, der for eksempel understøtter boliger til fremtidens ældre og seniorer, og nye pædagogiske indsatser, der forbedrer livskvaliteten for den enkelte beboer.

Som oplægsholdere havde vi på dagen samlet en række eksperter på området. Såvel fra kommunerne, der står med udfordringerne i forhold til behovet for nybyggeri, som fra private aktører og bygherrer med erfaring og ekspertise indenfor byggeri eller velfærdsteknologi til de nye state of the art plejeboliger, der skyder op over hele landet i disse år.

Målet for vores faglige temadage er altid, at deltagerne kommer hjem med ny viden om sundhedsinnovation og ideer til at styrke en faglig indsats på et konkret område. I forhold til fremtidens plejeboliger er en lang række kommuner i gang eller undervejs i en overvejelsesfase. Præcis her kan kommunerne hjælpe hinanden, og netværket viser vejen. Nyudvikling begynder som bekendt altid med viden og dernæst dialog.

Flere individuelle løsninger

Den optimale indretning og de nyeste tendenser indenfor bad- og toiletløsninger i plejeboligen blev gennemgået af henholdsvis en leder og en ergoterapeut fra et fælles offentlig-privat drevet plejecenter. Essensen af dialogen på dette område var netop forholdet mellem integrering af teknologier, der virker i forhold til personalets krav til produkternes funktionalitet i en arbejdssammenhæng. Nøgleord, når vi taler badløsninger, er for eksempel flot design og funktionelle løsninger, hvor brugssituationer bestemmer udformning og indhold. Brugssituationer henfører i udstrakt grad til individuelle løsninger. Nogle beboere vil altid have specifikke og mere krævende plejebehov end andre.

Et andet oplagt teknologieksempel fra temadagen er døgnrytmelys. Producenten Chromaviso arbejder for forståelse af lysets betydning for os mennesker, og hvordan man igennem lysdesign kan skabe optimale forhold for beboere og personale på for eksempel plejecentre. Chromaviso har gennem et samarbejde med klinisk personale specialiseret sig i enkle og skalerbare lysløsninger, der er fuldt ud integreret i boligen. Døgnrytmelys bidrager til en helhedsorienteret plejeindsats, som understøtter borgerens diagnostiske behov og personalets arbejdsmiljø. Døgnrytmelys udmærker sig ved at genskabe de gavnlige effekter af naturligt lys med dokumenteret effekt på for eksempel depression, træthed og appetit. Det er en kendsgerning, at beboere på plejehjem ofte får alt for lidt dagslys, og den manglende lyspåvirkning kan give søvnproblemer.

Mere kunstig intelligens i boliger

Mit tredje teknologi-eksempel fra temadagen handler om hele smart home tankegangen. Virksomheden IntelligentCare italesatte behovet for, at fremtidens teknologier skal kunne rumme hinanden og skabe sammenhæng på tværs. Et kaldesystem skal for eksempel kunne kommunikere med dørlåse, medicinskabe/medicinadministrationssystemer, brandalarmeringsanlæer og dørtelefoner. Alt dette kræver systemintegration på tværs, hvilket gør, at netop systemerne bliver større og skal kunne rumme flere aspekter.

Især i Norge har ønsket om komplette sensorbaserede løsninger skabt nye arbejdsgange og endda produktnyheder; konkret udviklet på baggrund af individuelle behov på enkelte institutioner. Smart home mulighederne er fleksible; alt kan i princippet lade sig gøre med sensorer og bearbejdning af data. Grundelementet i smart home er kunstig intelligens, der vil få stor betydning i fremtidens velfærdsteknologier.

Trist institutionspræg på retur

Igennem mere end en generation var der en udbredt tendens til, at plejeboliger både herhjemme og i udlandet fik et stærkt institutionspræget miljø, hvor den enkelte beboers behov for pleje og rummenes funktionalitet har vægtet højere end for eksempel designmæssige prioriteter, decideret æstetik og muligheden for integration af teknologi i forhold til både plejemuligheder og 'det gode selvhjulpne liv'.

Men sådan behøver det ikke være længere. Den faglige dialog på temadagen viste nemlig, at der er en klar tendens til, at fremtidens plejeboliger kan blive noget ganske andet, end tidligere tiders (triste) plejekomplekser. Løsningen findes i kombinationen af flere faktorer.

Velfærdsteknologi kan oplagt understøtte det gode ældreliv og gøre borgeren mere tryg, sikker og selvhjulpen samt lette arbejdet for dem, der skal hjælpe. Men vellavede boligkoncepter, der tænker god arkitektur, velfærdsteknologi og noget kulturfænomenologisk, som 'hjemlighed' sammen, kan skabe værdi på flere niveauer og derved bedre plejeboliger.

Nu med atmosfære

'Hjemlig' i denne kontekst relaterer til noget genkendeligt, noget nært og trygt. Et af dagens oplæg havde en rammende titel: 'En bolig er noget fysisk; et hjem er en følelse'. Det handler kort og godt om atmosfære, trivsel og velvære. Forskning peger på, at netop hjemlighed styrker fællesskabet beboere og personale imellem. At give og modtage omsorg er modgiften til hjælpeløshed.

I nogle kommuner tales der ligefrem om et paradigmeskift i forhold til, hvordan man både prioriterer og kvalificerer fremtidens plejeboliger. På temadagen blev jeg personligt bekræftet i, at området ikke skorter på iderigdom og kreativitet. Det handler om arkitekturmæssige prioriteringer, og det handler om kulturelle faktorer som nærhed, genkendelighed, fællesskab og det hjemlige. Og så handler det om at integrere teknologi i boligen, der hvor teknologien beriger og gør en forskel for både beboer og medarbejder.

Jeg glæder mig til at følge udviklingen inden for teknologi, tendenser og designfokus for nyt plejeboligbyggeri i løbet af de kommende år. Mulighederne for forbedringer af indsatsen er store, og det samme er behovet. Lad os gøre det med afsæt i best practice fra kommune til kommune. Og lad os gøre det rigtigt.

Send debatstof til os:
Debatindlæg må højst være på 2.500 tegn inkl. mellemrum. **Kronikker** skal være på mellem 5.500 og 7.500 tegn inkl. mellemrum. Kronikker skal udstyres med et vellignende portræt.
debatognavne@kommunen.dk

'De aktuelle sager om svindel og misbrug af offentlige midler er heldigvis ikke udtryk for den generelle tilstand i den offentlige sektor. Det er vigtigt at huske proportionerne.'
Hanne Fugl Eskjær, formand for de offentlige chefer i Djøf, om at Danmark sammen med New Zealand er kåret som verdens mindst korrupte land

Teknologiske legepladser skaber sammenhængskraft

NYE VEJE

De offentlige opgaver bliver stadig større og mere komplekse at løse. Samtidig bliver presset på velfærden og behovet for effektivisering på tværs af den offentlige sektor næppe mindre.

kommunen.dk inviterer en række forskere, eksperter og praktikere til at levere deres bud på, hvordan vi kan finde nye veje til varig velfærd.

Louise Overgaard
Formand for Coding Pirates Denmark

Lina Bergstrøm
Sociolog og medstifter for Coding Pirates Silkeborg

Vores verden bliver mere og mere digitaliseret. Vi bruger digitale platforme på vores arbejde, i vores fritid og ja, helt ind i vores intime sfærer; når vi swiper efter nye partnere på Tinder. Hele vores samfund er forandret, tid og rum opløses, og vi er kun et klik væk fra hinanden. Vi skal finde ud af, hvordan vi vil navigere i de nye fællesskaber. Både i dem, hvor vi fysisk mødes, og ikke mindst i dem, der er online. Vi skal forholde os til, hvordan vi vil bruge det digitale univers, ikke kun som forbrugere men også til at skabe nye kompetencer, produkter og fællesskaber.

Hvordan vi skal håndtere digitaliseringen, og hvordan vi skal give vores børn de it-kompetencer, det kræver, så de kan få succes som mennesker, borgere og på et fremtidigt arbejdsmarked, findes der flere svar på. Folkeskolens svar kaldes 'teknologiforståelse', der både skal være et selvstændigt fag, integreres i de andre fag og bruges kreativt. Der bliver lige nu diskuteret og eksperimenteret med, om vejen frem ligger i at kunne 'designtænke', anvende teknologi i problemløsning som en udvidet del af håndværk og design og/eller om kodning skal være en faglighed på linje med matematik, hvor eleverne lærer basale it-kompetencer.

Foreninger har socialt ansvar

Mens vores folkeskoler arbejder på højtryk med at udvikle nye veje til håndtering af det digitaliserede samfund, ser vi også, at civilsamfundet griber til handling. I Coding Pirates har vi gennem en årrække arbejdet for at fremme børn og unges produktive og kreative it-kompetencer. Coding Pirates er et it-kreativt værksted, hvor børn, unge og frivillige mødes. Når man er medlem, får man - ligesom i andre foreninger - adgang til en række særlige ressourcer, hvilket kan kaldes for social kapital. Social kapital er en form for social valuta, der giver adgang til viden, netværk og handlingsmuligheder.

Af den grund er det særligt vigtigt for os som forening, at vi holder fast i at fokusere på inklusion. Som forening og fællesskab påtager Coding Pirates sig et stort socialt ansvar, når det kommer til inklusion. Vi sætter en ære i at rumme alle og skabe et fællesskab for dem, som måske ikke har andre steder at gå hen. Det drejer sig både om børn og unge med sociale udfordringer som for eksempel børn med diagnoser, og så drejer det sig om børn fra forskellige socioøkonomiske og kulturelle baggrunde som for eksempel børn og unge i boligsociale områder eller flygtningebørn. Vores erfaring er, at disse børn i høj grad oplever at lykkes og at høre til i Coding Pirates, hvilket er fundamentet for ethvert godt fællesskab. Det er således vigtigt, at Coding Pirates er for alle, fordi vi alle skal inkluderes i en teknologisk fremtid. Allerhelst i fællesskab. For vi ønsker at bygge bro mellem de fællesskaber, der findes nu, og de fællesskaber, der giver os mulighed for at kunne handle mod en fremtid, hvor alle individer har teknologisk viden og vovemod.

Piger skal tro på deres egne tech-evner

I de seneste år ser vi et stigende fokus på at få flere piger og kvinder til at interessere sig for og uddanne sig inden for teknologi. Det ser vi både fra erhvervslivet, uddannelsesinstitutioner og fra store fonde. Vi ser også en række initiativer i civilsamfundet, der laver særlige tilbud til piger for at få dem til at interessere sig for teknologi.

Der er et klart skisma, når det kommer til piger og tech. På den ene side kan vi se - blandt andet i forsøget med at udbrede teknologiforståelse i folkeskolen - at pigerne er dygtige på det teknologiske felt. Men på den anden side viser undersøgelser også, at danske piger vurderer sig selv som teknologisk meget dårlige. Vi kan også se, at der blandt kønnene ganske hyppigt opstår fordomme om, at pigerne ikke er lige så gode som drengene. Noget tyder altså på, at vi skal have fokus på pigernes tro på egne evner samt på at danne fællesskaber, hvor pigerne oplever, at deres kompetencer bliver anerkendt. Interesser og kønsidentitet er tæt forbundne, og mens der i asiatiske lande er lige mange kvinder og mænd, der uddanner sig inden for teknologi, ser vi ikke den samme udvikling i Danmark. Derfor er det på tide, at vi går undersøgende til værks og finder ud af, hvordan vi som voksne mænd og kvinder sammen kan lave fællesskaber, hvor alle børn lærer at tro på egne evner.

Netværksbaseret udvikling

I Coding Pirates er der en overvægt af drenge, men vi arbejder på at få flere piger til at deltage i vores aktiviteter, og procentdelen af piger er stigende. Der skal ikke nødvendigvis laves særskilte tilbud til pigerne, men der skal skabes et rum og en kultur omkring teknologien, hvor både piger og drenge sammen udforsker og skaber. Vi oplever stor succes med at skabe aktiviteterne i fællesskab med børnene, fordi vi på den måde rammer ind i deres interesser. Det er primært fællesskabet, der fastholder de børn, der går til Coding Pirates. Og det gælder både drenge og piger.

Hvor man i gamle dage så, at viden og udvikling blev produceret inden for nogle meget snævre rammer, ofte knyttet til universiteter og virksomheder, ser man i dag, at teknologisk udvikling konsolideres i netværk. Hvor man tidligere i højere grad selv stod med sin viden, står vi i dag sammen. Teknologisk udvikling kræver i høj grad samarbejde, viden om forskellige fagfelter og en række forskellige kompetencer. Vi håber at udbrede den form for kollaborativ kampånd, som mange af vores største teknologiske opfindelser er vokset ud af, fordi den ligger i lige linje med de kompetencer, som vi fremskriver, at vores samfund vil efterspørge fra vores børn. Det er vigtigt, at vi får vist både piger og drenge, at teamwork og kollaborative arbejdsprocesser er vigtige, og at både piger og drenge kan bidrage godt og kompetent i et samarbejde.

Vi skal finde vej i fællesskab

Der skal gøres op med fordommene om, at pigerne ikke er dygtige nok og ikke kan bidrage, for det kan de, og de er nødvendige for at sikre en god og relevant teknologisk udvikling. Men drejer det sig så blot om, at vi skal skaffe flere kvindelige udviklere? Nej, slet ikke. Det drejer sig om at skabe et generelt vidensløft, for uanset om man er pige eller dreng, barn eller voksen, har en diagnose eller ingen diagnose, kommer fra et boligsocialt område eller ej, så er der brug for et vidensløft og en grundlæggende forståelse for den teknologiske udvikling og de muligheder og udfordringer, der følger med.

Lad os sammen undersøge hvilke samarbejder og synergier, der kan ligge mellem folkeskole og frivillighed, mellem civilsamfund og kommune og mellem drenge/mænd og piger/kvinder. For en ting er sikkert; vores børn oplever deres hverdag som en helhed, hvor både tro på kompetencer, identitet og sociale fællesskaber spiller sammen, og vi har et fælles ansvar for at give dem den bedste start på deres digitale liv som mennesker, borgere og på et fremtidigt arbejdsmarked.

Coding Pirates er et fritidstilbud til børn og unge, der en gang om ugen mødes for at lege med kreativ teknologiudvikling under ledelse af frivillige voksne. Coding Pirates findes i de fleste kommuner landet over, og dette indlæg er skrevet på baggrund af input fra flere lokalafdelinger.

58

pct. af landets skoler vurderer, at de lever op til lovkravet om 45 minutters bevægelse hver skoledag, viser rundspørge fra Dansk Skoleidræt. Det er færre end tidligere år.

At skrue en god vision sammen er lidt af en kunst

Af Per Møller Janniche,
Chefkonsulent ved KLK - KLs konsulentvirksomhed
og **Søren Sønderby**, Chefkonsulent ved KLK - Kommunernes Landsforenings Konsulentvirksomhed

Den omtalte vision fra Brønderslev kan studeres nærmere på Foto: Herning Bagger, Ritzau Scanpix

Det er ikke nødvendigvis svært for en kommune at lave en vision. Men det kan være en udfordring at lave en vision, som opnår politisk ejerskab og får reel betydning i organisationen. KLK har hjulpet Brønderslev Kommune med at skabe en vision, der fungerer som pejlemærke og ramme for politikere, direktion og organisationen.

Ledelse i en politisk styret organisation kræver, at der er noget at styre og lede efter. Mandatet opstår og udformes i flere sammenhænge, men en fælles vision for kommunen har rationalet til at blive et af de vigtigste pejlemærker. Visionen er besluttet af politikerne, og den kan være et omdrejningspunkt for det gode samspil og løbende afklaringer af rollefordelingen mellem politikere og den administrative ledelse.

En visionsproces kan dermed samle og forene byråd og samtidig formidle retning for indsatser og ønsker til resultater over for den administrative organisation. Fortællingen - eller narrativet - kan udgøre en stærk ramme for det politiske og administrative arbejde efterfølgende.

Samtidig er både vision og den proces, der skaber visionen, et stærkt signal til borgere, virksomheder, ansatte og foreningsliv om de ambitioner, som politikerne har, og som kommunen ledelsesmæssigt forfølger.

Involvering kræves

Der er imidlertid flere forhold, som kan komplicere processen mod en fælles vision. Et byråd har af gode grunde forskellige politiske perspektiver på den fælles fremtid for kommunen. Det kan både gøre det svært at blive enige om en fælles retning, og det kan udfordre direktionens samarbejde op mod det politiske og ud i organisationen. Så hvordan får man en vision med tilstrækkelig kant, som et enigt byråd kan bakke op om?

Det kræver politisk engagement og klarhed over opfølgningen i organisationen. Ellers ender visionen på hylden. Med andre ord er visionsprocessens succes afhængig af, at alle parter involverer sig undervejs og forpligter sig på, at det skrevne får betydning i praksis. En del af kunsten er derfor at have fokus på implementering og konsekvens.

Selv om Brønderslev Kommune allerede havde en vision, var der behov for en revision med fælles klangbund, så visionen kunne sætte politisk retning for kommunens fremtidige udvikling.

Opgaven bestod derfor blandt andet i at afdække, i hvilket omfang der var brug for ændringer i det kendte, og hvor stort behovet for nytænkning var. Processen blev igangsat med en drøftelse af, hvad en revision af visionen betød for den enkelte og flertallet, og hvor langt man ville gå. Det blev besluttet, at det var en god ide at starte med inspiration udefra. Det ville give ny indsigt og et bredere kendskab til de udfordringer, som kommunen står overfor. Samtidig styrker det legitimiteten til selve visionsarbejdet i sig selv. Inviteres andre ind, ses behovet for en retning tydeligere.

Det viste sig også væsentligt at afklare, hvilken relation en vision skal have i forhold til de øvrige styringsdokumenter. Hvad er forskellen på vision, værdier, strategi og mål? Det er forskellige teksttyper med forskellige hensigter og styringsopmærksomheder. Det er noget, som selv garvede organisationsfolk kan blande sammen, og det er nyttigt at bruge lidt tid på at udvikle en fælles forståelse blandt politikerne.

Inspirerende input udefra

Et af grebene til at komme hele vejen rundt var at sammensætte syv fagpaneler med eksterne og interne interessenter fra alle kommunale sektorområder. Det betød, at lokalråd, ældre- og handicaprådet, erhvervslivet, ejendomsmæglere, foreningsliv med videre blev inviteret indenfor for at give deres besyv med i forhold til for eksempel handicappolitikken, udfordringer med tilflytning, turisme, det gode børneliv, brugen af naturområder og så videre.

Samtidig fik udvalgsformænd og -næstformænd samt direktører mulighed for at lytte med i nogle strukturerede interviewprocesser, hvor synspunkter og ideer kom frem på en anden måde end de sædvanlige interessentmøder. Det er dog vigtigt at kommunikere tydeligt, hvorfor de eksterne bliver inviteret ind. Her var det for at få flere synspunkter på udfordringerne frem, ikke for at beskrive løsninger og visioner. På den måde var det ikke tænkt som en samskabende proces hele vejen igennem.

Politisk lederskab afklares

En stor del af arbejdet med at skabe en vision handler om politisk lederskab. Et aspekt som også Ledelseskommissionen har sat fokus på i et af de syv hovedbudskaber. Det skal defineres, hvad det er for et rum, politikerne har, og hvilken rolle den administrative ledelse har.

Hvad er det, de hver især skal træffe beslutninger om? Hvad vil et byråd gerne beskæftige sig med, og hvad ligger hos topledelsen?

Det konstruktive samspil kan aftales et stykke hen ad vejen, men meget må foregå i løbende afklaringer. Dermed bliver visionsprocessen også en øvelse i at tale om roller og ansvarsfordeling samtidigt med det konkrete indhold i visionen.

Hvis emnet for eksempel er landsbyernes udvikling, er der behov for en snak om, hvorvidt det handler om at hjælpe nogle landsbyer med at afvikle og andre med at udvikle, eller hvad det rent faktisk er, de politisk ansvarlige i kommunen mener. Det samme gælder overvejelser omkring det at være en ung familie i kommunen, hvor der blev udtrykt klare holdninger til, hvad Brønderslev Kommune har at byde på af alternativer til for eksempel storbylivet.

Sagt på en anden måde er kunsten at definere en ramme, hvor det er muligt at drøfte emnerne ud fra politiske forskelle samtidig med, at målet er at få talt en enighed frem.

Byrådet i Brønderslev Kommune har forpligtet sig på, at visionen nu skal fortolkes og gives krop, ved at byrådet udvalgsvist forholder sig til, hvad det besluttede betyder. En handling, der skal sikre ejerskab og relevans.

Plads til forskelle

Det er et vigtigt opmærksomhedspunkt for dem, der faciliterer processen, at de skal give politikerne en platform til at samtale; såvel ud fra egne politiske overbevisninger som på tværs af politiske skel.

I Brønderslev Kommune arbejdede vi med flere forskellige måder at drøfte visionen på:

Grafiske stilladser giver et hurtigt overblik; i dette tilfælde et hus med indhold og sammenhænge. Korte introduktioner til tekstforslag fra konsulenter eller topledelse. Det sætter gang i en debat. Politikerne arbejdede i mindre grupper med at formulere ændringsforslag, som derefter blev drøftet i hele byrådet. Udsendelse af oplæg på forhånd, som kan drøftes politisk. Herefter oplæg fra de politiske partier med fokus på, hvad man kan stå på mål for. Målrettede opgaver med arbejdsspørgsmål, som blev drøftet i grupper. Vi lagde stor vægt på, at gruppearbejdet under byrådssamlingerne primært foregik på tværs af politiske skel for at få talt det fælles frem, men vi blev flere gange opmærksomme på et behov for også at have sine egne politiske afklaringsprocesser i de forskellige partier.

Sæt overliggeren højt

En vision er ikke stærkere end den ambition, der har været i forhold til at lave den. Hvis visionen er for tynd, bliver den ligegyldig. Den kan også være så overordnet, at den er svær at være uenig i. Eller man kan gå uden om det vigtigste, som man skal samles om politisk, eller blive for konkret og målorienteret.

Det handler derfor om at sætte noget på spil og få tilpas kant, som rækker ud i fremtiden og giver plads til fortolkninger. Politikerne skal kunne bruge visionen til at sætte retning i udvalgsarbejdet. Omvendt skal de også kunne holdes op på den og bruge den til at sætte retning for andre.

En bred involvering af lokalsamfundet er med til at underbygge dette. Men siger man A, er der også et B. I det øjeblik politikerne inviterer interessenter indenfor og spørger, hvad de mener, bliver de også nødt til at tage det alvorligt og bruge de input. Det starter en proces, hvor politikerne må finde hinanden trods uenigheder.

Derfor er det vigtigt at bruge tid på at drøfte selve formatet for en visionsproces. Formen er ikke uskyldig, men sætter forskellige ting i gang, som har konsekvenser. Selv om det kan synes som spild af tid, er det en god ide at huske på, at den tid, I bruger på dette format og en afklaring af, hvordan det forpligter, kommer godt igen.

Send navnestof til os:
Skriv til os, hvis karriereskift eller lignende skal nævnes her på siderne.
debatognavne@kommunen.dk

'Jeg kan allerede mærke glæden ved ikke længere at skulle være bundet af en dagsorden og en proppet kalender, men jeg har ikke fortrudt et eneste år.'

Erik Nielsen (S), som efter 26 år som borgmester har meddelt, at han går af 31. marts. Til Lokalnyt

Kommuner

FREDERIKSBERG
Kommunaldirektør kommer fra det private

Frederiksberg Kommune har fået ny kommunaldirektør. Det bliver Stig Henneberg, der begynder 1. marts. Det er godkendt af kommunalbestyrelsen

Han er uddannet cand. scient.pol. og kommer fra en stilling som partner i rådgivervirksomheden Struensee & Co. Tidligere har han blandt andet været afdelingschef i Finansministeriet.

Stig Henneberg afløser Torben Kjærgaard, som blev fritaget for tjeneste i juni sidste år, da magistraten ønskede 'en ny profil'. Han er siden blevet kommunaldirektør i Frederikssund.

FREDERICIA
To nye direktører fundet

For at styrke den strategiske ledelse har Fredericia oprettet to nye stillinger som koncerndirektører, og de er nu besat. Som ny direktør for Børn- og Ungeområdet faldt valget på 52-årige Peter Mikael Andreasen, der kommer fra en stilling som børne- og familiedirektør i Jammerbugt. Som direktør for voksen- og ældreområdet er valgt et kendt ansigt: Den 45-årige Yelva Bjørnholdt Jensen, der i dag er koncernchef for social- og beskæftigelsesområdet. Begge tiltræder 1. marts.

SAMSØ
Fritidssamsing bliver ny forvaltnngschef

Samsø Kommune har ansat Lykke Jensen som forvaltningschef for Social, Sundhed og Beskæftigelse. Hun kommer med 22 års kommunal ledelseserfaring, senest fra en stilling som koncernchef i Faaborg-Midtfyn.

Foruden de faglige kvalifikationer har hun rødder på Samsø og har de seneste år været fritidssamsing med planer om at flytte fast til øen. Hun ventes at tiltræde 1. marts.

FREDENSBORG
Ny chef for Byudvikling, Miljø og Erhverv

Fredensborg Kommune har ansat ny chef for Byudvikling, Miljø og Erhverv, og valget er faldet på Pernille Balslev-Erichsen, som kommer fra en tilsvarende stilling i Næstved.

Hun er 56 år, uddannet cand.jur. og har været enhedschef i Miljø- og Fødevareministeriet og kontorchef og advokat i Horesta.

RINGSTED
Ny centerchef for vej- og ejendom

57-årige Ivar Sande bliver fra 1. marts ny chef for Vej- og Ejendomscentret i Ringsted. Han kommer fra en stilling som afdelingsleder i Vejdirektoratet, har mere end 30 års erfaring og tidligere blandt andet arbejdet som chef i privat og offentligt regi, blandt andet som plan- og byggechef i Varde.

Chefstolen blev ledig, da Vibeke Vedel i januar fik nyt job tættere på sin bopæl.

MARIAGERFJORD
Mariagerfjord henter chef i egne rækker

Mariagerfjord Kommune har besat den ledige post som sundheds- og ældrechef med arbejdsmarkedschefen, 56-årige Michael Tidemand. Han har stået i spidsen for arbejdsmarkedsområdet i 13 år. Han erstatter Tue von Påhlmann, der rykker til Thisted som direktør for social og sundhed.

Centerchef for byråd, personale og strategi Flemming Bækby Nielsen konstitueres som fagchef i arbejdsmarked og uddannelse. Den ledige stilling inden for arbejdsmarked og uddannelse bliver slået op med henblik på genbesættelse 1. april 2020 eller snarest muligt herefter.

VALLENSBÆK
Ny økonomichef fra København

Signe Thiim Knudsen er ny i spidsen for økonomiområdet i Vallensbæk. Som chef for kommunens Center for Økonomi og Indkøb får hun ansvaret for økonomiområdet og udvikling af økonomiske styringsværktøjer til hele organisationen.

Signe Thiim Knudsen er uddannet cand.polit. og har videreuddannet sig inden for ledelse. Hun har været syv år i København, senest som leder af Kultur- og Fritidsforvaltningens budgetafdeling.

FAABORG-MIDTFYN
Fyret chef får samme stilling i ny kommune

Henrik Jacobsen, der er tidligere chef i Nordfyn, bliver nu chef i Faaborg-Midtfyn inden for det samme område, som han blev fyret fra i Nordfyn efter en sag om inhabilitet. Her havde han ladet en centerleder indkøbe kurser i sin søsters virksomhed for cirka 240.000 kr.

Siden Henrik Jacobsen blev fyret i Nordfyn, fik han job som leder i den relativt lille hjælpemiddelafdeling i Faaborg-Midtfyn, men nu er titlen altså myndighedschef for opvækst og læring.

Han er eks-bonde, sportsidiot og socialdemokrat. Sønderborgs borgmester, Erik Lauritzen fylder 60 år. Foto: Katrine Marie Kragh, Jyllands-Posten/Ritzau Scanpix

SØNDERBORG
Bonde og sportsidiot - borgmesteren fra Blans fylder 60

Fra den 17. februar skal Sønderborgs borgmester, Erik Lauritzen, til at skrive 60 år i alderboksen. Han står i spidsen for en socialdemokratisk enklave i et sønderjysk Venstre-hav i landets 16. største kommune.

Ved KV17 fik borgmesteren 8.024 personlige stemmer og var suveræn topscorer i kommunen. Borgmesterkæden overtog han i 2013 fra Aase Nyegaard. Han kom ind i kommunalpolitik i 2002 valgt i den gamle Sundeved Kommune.

Inden politikken blev Erik Lauritzens fuldtidsbeskæftigelse, har han blandt andet arbejdet som lærer på Gråsten Landbrugsskole og drevet en kyllingefarm. Nu er kyllingerne kun til eget forbrug.

Han er far til tre, hvoraf et af hans børn, datteren Didde Lauritzen, ved sidste kommunalvalg tog tilløb til at træde i farens fodspor ved at blive valgt ind i byrådet med 814 stemmer for S.

Han er ud af en landmandsfamilie, så en liberal løbebane havde været mere oplagt, men han har aldrig været i tvivl om, at det er de socialdemokratiske grundholdninger, der bærer os videre.

Han er selvudnævnt sportsidiot i Benny Engelbrechts portrætbog 'Rød bonde' om borgmesteren, og måske derfor har han været en af spydspidserne i bestræbelserne på at få Tour de France til det sønderjyske næste år. Og de har givet pote, når rytterne på tredje etape triller over stregen på Augustenborg Landevej i Sønderborg. Lauritzens egen sportskarriere startede dog på badmintonbanen, for det spillede alle i Blans, hvor borgmesteren er fra og stadig bor. Erik Lauritzen er klar til endnu en tørn ved KV21.

SILKEBORG
Silkeborg-politiker forlader S i KV21-protest

Byrådsmedlem i Silkeborg Lars Hansen melder sig ud af Socialdemokratiet i protest mod, at ledelsen i partiet vil stille med Søren Kristensen (S) som borgmesterkandidat.

Søren Kristensen var også S-spids ved KV17, hvor han scorede næstflest personlige stemmer: 4.885 efter borgmester Steen Vindum (V), der fik 6.846. Lars Hansen, der nu bliver løsgænger, kom ind med fjerdeflest stemmer i S-gruppen, der nu går fra ti til ni mandater i det 31 medlemmer store byråd.

GRIBSKOV
To nye centerchefer i Gribskov

Der er sat navn på to nye centerchefer i Gribskov Kommune. For erhverv, fritid og kultur er det Vibeke Steen, og Jakob Boye-Møller er blevet det for dagtilbud og skoler.

Vibeke Steen har været konstitueret i stillingen siden august sidste år og har før da været bibliotekschef i kommunen siden 2012.

Jakob Boye-Møller er kommet fra en stilling som distriktskolechef i Hillerød, og inden da har han blandt andet været afdelingsleder på Erhvervsskolen Nordsjælland. Han har en diplomuddannelse i ledelse og en master i offentlig ledelse. Begge centercheferne er tiltrådt efter nytår.

AARHUS
Tidligere Aarhus-rådmand død

Forhenværende rådmand og viceborgmester i Aarhus Lis Særkjær (S) er død, 79 år gammel efter Alzheimers sygdom. Lis Særkjær var valgt til Aarhus Byråd i årene 1982-2001 og blev i 1994 rådmand for Sundhed og Omsorg som første kvinde som rådmand på området.

Ved Thorkild Simonsens (S) afgang som borgmester i 1997 meldte hun sig som borgmesterkandidat, men valget faldt på Flemming Knudsen. Hun genopstillede ikke til byrådsvalget i 2001.

SJÆLLAND
Vestforbrænding får ny direktør

Vestforbrænding har fundet sin nye direktør i Steen Neuchs, efter selskabet sidste år fratog Peter Basland fra tjeneste. Neuchs kommer fra en stilling som anlægsdirektør i BaneDanmark. Han erstatter konstitueret direktør Jan Pedersen og tiltræder i Danmarks største affaldsselskab, der er ejet af 19 sjællandske kommuner, 1. marts.

Peter Basland blev fyret efter en sag, hvor det kom frem, at man reelt kun kunne dokumentere en genanvendelsesprocent på 31 - langt under de lovede 75 pct.

RUDERSDAL
Robot-specialist bliver vicekommunaldirektør

Kommunalbestyrelsen i Rudersdal har pr. 1. marts ansat Thomas Bille som ny vicekommunaldirektør. Stillingen har været ledig siden 1. december, da Birgitte Lundgren blev udnævnt til ny kommunaldirektør.

48-årige Thomas Bille kommer fra en stilling som leder af afdelingen for robotteknologi hos Droids Agency.

Tidligere har han beklædt forskellige stillinger i Gentofte, senest som direktør frem til 2016 med ansvar for ældre og sundhed, social og handicap, beskæftigelsesområdet samt erhvervsområdet. Han har derudover joberfaring fra Hovedstadens Sygehusfællesskab, Deloitte Consulting og KL og er uddannet cand. scient.adm.

FAVRSKOV
Socialchef bliver socialdirektør

Byrådet i Favrskov har ansat Ulrik Johansen som ny direktør for Social og Sundhed fra 1. marts 2020.

Ulrik Johansen kommer fra en stilling som socialchef i Viborg Kommune. Tidligere har han varetaget forskellige chefstillinger i Vejle Kommune og gennem en årrække været konsulent i KL/KLK.

Ulrik Johansen er 45 år og uddannet cand.scient.pol. fra Aarhus Universitet.

KOLDING
Kolding henter ny socialdirektør i Billund

50-årige Thomas Reintoft begynder som ny socialdirektør i Kolding 1. marts. Han kommer fra en stilling som direktør for Børn og Unge hos nabokommunen Billund. Thomas Reintoft er uddannet cand.scient.pol. og har de seneste ti år arbejdet med de sociale opgaver på børne- og ungeområdet i både Vejle og Billund, først som chef og senere som direktør.

42

pct. af voksne vestjyder har udført frivilligt arbejde det seneste år. Det er markant over landsgennemsnittet på 33 pct.

Kilde: Danmarks Statistik

Derudover har han erfaring fra Rudersdal, Aarhus og Københavns kommuner. Social- og handicapchef Bettina Brøndsted har været konstitueret i stillingen det seneste halve år.

FAABORG-MIDTFYN

Ny kommunaldirektør fra egne rækker

Et enstemmigt ansættelsesudvalg har indstillet direktør Helle Vibeke Carstensen til stillingen som ny kommunaldirektør i Faaborg-Midtfyn. Helle Vibeke Carstensen har siden 1. august 2017 været direktør i kommunen med ansvar for Arbejdsmarked samt By, Land og Kultur. Tidligere har hun blandt andet været organisationsudviklingschef i Socialforvaltningen i Københavns og henholdsvis innovationschef og kontorchef for Personale- og Organisationsudvikling i Skatteministeriet.

SKANDERBORG

Enhedslisten skifter byrådspolitiker

Maria Temponeras, som har repræsenteret Enhedslisten i byrådet siden marts 2017, har givet stafetten videre til Peter Kjær. Udskiftningen sker på grund af stigende arbejdspres i Maria Temponeras' civile job.

58-årige Peter Kjær er uddannet økologisk landmand og har de seneste knap 15 år været folkeskolelærer.

HVIDOVRE

Hvidovre får ny centerchef

Hanne Fjorbak Rasmussen bliver fra 1. februar ny centerchef for Digitalisering, Kommunikation og Erhverv i Hvidovre. Den nye centerchef har været ansat i kommunen siden 1996, og hun har siden 2009 været udviklingschef. I juli 2019 blev hun konstitueret centerchef.

60-årige Hanne Fjorbak Rasmussen er oprindeligt uddannet cand.comm. og har blandt andet undervist i kommunikation på VUC, før hun i 1996 blev ansat i en kommunikationsstilling i Hvidovre. Hun har videreuddannet sig inden for ledelse.

HOLSTEBRO

Skoleleder bliver ny skolechef

42-årige Peter Fogde Mikkelsen er ny skolechef i Holstebro og kommer fra en stilling som skoleleder ved Halgård Skole. Den nye skole- og rådgivningschef kommer til at stå i spidsen for cirka 1.000 medarbejdere og ledere.
Peter Fogde Mikkelsen har en bred baggrund inden for primært skoleverdenen. Han er uddannet lærer og har derudover en kandidat i pædagogisk sociologi.

HADERSLEV

Eks-LA'er skifter til DF

Efter en mellemlanding som løsgænger siden maj sidste år er LA's tidligere byrådsmedlem Malene Ravn Neumann igen partimedlem, denne gang hos DF. Dermed er hun tilbage i borgmesterflertalsgruppen, som hun i sin tid pointerede, at hun forlod samtidig med afskeden fra LA. Hun stemte dog sammen med borgmesterflertallet om 2020-budgettet - i modsætning til året forinden, da hun stemte imod 2019-budgettet, selvom hun dengang var en del af gruppen bag.

FAXE

Faxe henter chef i Halsnæs

Fra 24. februar er Henrik Reumert ny centerchef for børn og undervisning i Faxe Kommune. Han kommer fra en stilling som chef for børn og unge i Halsnæs og har før det været skoleleder. Han er oprindeligt uddannet politibetjent inden karriereskiftet til læreruddannelsen. Som centerchef vil Henrik Reumert ikke mindst være optaget af at lykkes med at få de unge sikkert videre gennem ungdomsuddannelse.

SVENDBORG

Eks-DF'er skifter til V

Svendborg Byråd er blevet en løsgænger fattigere og Venstre et byrådsmedlem rigere, efter at Jesper Larsen har valgt sig et nyt parti, to år efter han forlod Dansk Folkeparti.

Tilværelsen som løsgænger blev for ensom, efter at den ene af to andre eks-DF løsgængere forlod byrådet, siger han til Fyens Amts Avis. Det var Morten Sol Petersen, der mistede sin valgbarhed efter en voldsdom.

HORSENS

Forlod V og giver nu S absolut flertal

Byrådspolitiker Birthe Knudsen, der i november forlod V-gruppen i byrådet i Horsens, har meldt sig ind i S-gruppen, skriver Horsens Folkeblad.

Med det nye medlem i gruppen har S dermed 14 ud af 27 pladser i byrådet og dermed absolut flertal. Venstregruppen har seks.

ALBERTSLUND

Ny chef for Miljø & Teknik

Marie Guldborg bliver ny chef for Miljø & Teknik i Albertslund Kommune. Hun kommer fra en stilling som enhedschef i EU & Erhverv i Landbrugsstyrelsen.

Marie Guldborg får ansvar for hele miljø- og teknikområdet, inkl. drift og service, som lægges ind under Miljø og Teknik pr. 1. marts med Klaus Nielsen som leder.

VARDE

Varde henter ny socialchef i Viborg

1. marts tiltræder Kim Ulrik Tranekjær Søgaard som ny socialchef i Varde Kommune. 56-årige Kim Søgaard kommer fra et job som leder af handicapområdet i Viborg Kommune og har en alsidig baggrund med erfaringer fra blandt andet detailbranchen, skolevæsenet og socialområdet, oplyser kommunen.

FANØ

Ny økonomi-, personale- og it-chef

Der er ansat ny økonomi-, personale- og it-chef på Fanø. Det bliver Johan Brøndsted, der overtager efter Peter Møller, der opsagde sin stilling efter bare 11 måneder.

Johan Brøndsted kommer fra en stilling som budget- og regnskabschef i Varde Kommune, hvor han har været siden kommunalreformen i 2007. Før da var han økonomichef i den gamle Blåvandshuk Kommune.

NÆSTVED

Næstved Havn får ny direktør

Næstved Havn sagde sidste forår farvel til direktør Jesper Møller Petersen, og nu er afløseren på plads. Fra marts hedder direktøren Flemming Bach. Den 56-årige nye direktør kommer fra en stilling som direktør i Guldborgsund Forsyning, hvor han har været i ti år. Han er uddannet landskabsariktekt og har tidligere været vicedirektør i Vej og Park i København.

Regioner

SYDDANMARK

Direktør stopper på Sygehus Lillebælt

Efter fem år som lægefaglig direktør på Sygehus Lillebælt stopper 51-årige Mads Koch Hansen for at etablere sin egen virksomhed. Han stopper 30. juni for at etablere sin egen konsulentvirksomhed.

Mads Koch Hansen er uddannet læge fra Aarhus Universitet med speciale i anæstesiologi og har blandt andet været ledende overlæge på anæstesiologisk afdeling på sygehuset i Horsens. Mads Koch Hansen var desuden fra 2010 til 2015 formand for Lægeforeningen og har i sin karriere besiddet flere tillidsposter.

Psykiatrien i Vejle får ny ledende overlæge

Psykiatrien i Vejle har haft svært ved at finde fast personale og i en periode haft en stedfortrædende ledende overlæge. Men nu er ledelseskabalen gået op med ansættelse af Mikkel Rune Vossen Rasmussen som ny ledende overlæge. Han starter den 1. maj 2020.

Han kommer fra en stilling som overlæge på Klinik for Depression og Mani i Region Midtjylland. Ved siden af jobbet som overlæge blev han 2017 valgt ind i regionsrådet i Midtjylland for Psykiatri-Listen og er også fungerende formand for listen.

Organisationer

Greater Copenhagen får ny direktør

Tue David Bak bliver 1. april ny adm. direktør for den dansk-svenske samarbejdsorganisation Greater Copenhagen Committee. Han har blandt andet en baggrund som udviklingsdirektør i Region Sjælland, og siden 2017 har han været direktør for Udenrigsministeriets Innovation Centre Denmark i Israel. Tue David Bak får en mere selvstændig rolle end sine forgængere, der havde titlen sekretariatsleder og spillede en mere intern rolle.

Karsten Filsø ny formand for Kimo

Karsten Filsø (SF) er valgt som ny formand for Kimo Danmark, Kommunernes Internationale Miljøorganisation, for perioden 2020-2022. Karsten Filsø er desuden formand for Natur-, Miljø- og Klimaudvalget i Holstebro. Preben Friis-Hauge (V), formand for Udvalget for Plan og Teknik i Varde, er valgt som næstformand.
Kimo er en international organisation, der repræsenterer kystkommuner og arbejder for at skabe et renere hav og kystmiljø og at nedbringe marint affald og mikroplast i havmiljøet.

Lægeforeningens formand stopper

Lægeforeningens formand, Andreas Rudkjøbing, stopper efter fem år på posten. Med sine 34 år var han den yngste formand i Lægeforeningen hidtil, da han blev valgt. Den officielle afsked sker i forbindelse med foreningens repræsentantskabsmøde i april, hvor en ny også vælges

Andreas Rudkjøbing skal nu færdiggøre sin uddannelse til speciallæge i samfundsmedicin.

Ridder af Dannebrog

Karsten Meyer Olesen (S), **Povl Kylling Petersen** (S), **Ejler Schütt** (DF), **Kirsten Nørgård Christensen** (V), **Erwin Andresen** (Slesvigsk Parti), **Christian Panbo** (S) og **Jan Riber Jakobsen** (K), byrådsmedlemmer i Aabenraa.

Vore konsulentydelser

- Det nye byråd/udvalg – arven fra det gamle byråd/udvalg
- Udvikling af organisationen, ydelserne og det gode lederskab
- Rekruttering af topchefer, ledere og nøglemedarbejdere
- Studieture for politikere, ledergrupper, chefforeninger m.fl.
- Visions- og strategiprocesser for byråd, udvalg, direktør og ledergrupper
- Det lokale demokrati og aktivt medborgerskab
- Chef-til-leje

H.C.Vestergaard
LEDELSE STYRING UDVIKLING
Brug proceskonsulenter med topledererfaring. Den erfaring har vi!
Tlf. 7022 0272
www.hcvestergaard.dk

Lundgaard Konsulenterne

- Rekruttering af ledere og nøglemedarbejdere
- Visions- og strategiprocesser for den politiske- og administrative ledelse
- Netværksanalyse – vi kan vise hvordan organisationen *i virkeligheden* arbejder sammen
- Udvikling af ledere og ledergrupper – med eller uden typeprofilværktøjer
- Sparring/coaching med toppolitikere og ledere

www.lundgaard-konsulenterne.dk

Af Suzanne Moll. Molløs

Suzanne Moll er international medierådgiver, tidligere chefredaktør på Radio24syv og B.T., souschef i Kvinfo, underdirektør i DR's programproduktion m.m.

Mens vi nyder samværet

Kan I huske, dengang vi talte om gårsdagens tv-programmer ved kaffemaskinen på arbejde? Ofte startede dagen med en snak over kaffen om et program på DR aftenen i forvejen. Og da TV2 for over 30 år siden kom på banen, kunne vi i ro og mag sammenligne nyhedsudsendelser, dokumentarprogrammer og drama, fordi alle havde den samme referenceramme.

Sådan er det ikke i 2020. På en helt almindelig aften i min husstand kan fire mennesker meget vel se hver sit program på hver sin store eller lille skærm: Far har tunet ind på TV Avisen og/eller 'Kender du typen?'. Mor slapper af med flere afsnit af en serie. Datter ser 'Familien på Bryggen', mens hendes kæreste ser Champions League. For der er altid en fodboldkamp et eller andet sted, men det er en anden historie. Sådan har familielivet udviklet sig i takt med, at nye muligheder for forskudt sening gennem årene er dukket op. Her på matriklen har vi så mange muligheder og så forskellig smag, at det efterhånden er yderst sjældent, vi sidder sammen og ser tv.

Stor familie. Lille skærm. Billedet er fra 1957 og tager nok pointen lidt til ekstremer. Men da mor var ung, var fjernsyn altså noget, der samlede familien. I dag er konceptet modsat: En skærm til hver. Men tv er stadig et godt emne, når der hyggesnakkes i pauserne på jobbet, konstaterer Suzanne Moll. Foto: Sspl/Science & Society/Ritzau Scanpix

De unge viser vej

Således bekræfter vores husholdning alle de statistikker, der viser samme tendens: Streaming tv i eksplosiv vækst. De samme statistikker viser, meget forenklet, at de gamle streamer i længere tid (læs serier og film), mens unge streamer kortere klip (YouTube). De unge ser nærmest ikke flow-tv mere. Alle er vi troløse, og med mulighederne falder dommen uden nåde: Interesserer det os ikke, er vi videre. Universet er legio.

De unge mennesker er ekstremt selektive og ser næsten udelukkende tv på venners anbefaling. De er lysår foran os andre. For eksempel blev jeg ret forundret, da min datter for flere år siden pludselig begyndte at tale norsk. Det viste sig, at hun og veninderne for længst var blevet hooked på *Skam*, det norske kæmpehit af en serie om gymnasieelever. Jeg så den først flere måneder senere, og på det tidspunkt var de unge videre til den nye sæson af 'Paradise Hotel', eller hvad ved jeg.

Stadig bedst i mørke

Fordelen ved streaming er selvfølgelig oplagt. Først og fremmest er der valget - hvad skal man se? Men også valget om hvor meget vil man se? Dertil kan man lave sin egen incitamentsstruktur efter devisen 'Når jeg har støvsuget, må jeg gerne se et afsnit af *Big Little Lies*'. Og skulle øjnene falde i undervejs, kan man spole tilbage i stedet for at opleve tv-kigning som noget, hvor man kun får halvdelen med.

Også de gamle tv-stationer oplever vækst i streaming på deres platforme. Således har DR jo lukket kanaler og producerer nu indhold til de unge, der kun kan ses via DRTV. I øvrigt har streaming jo den fordel, at Barnaby ikke er den eneste mulighed en lørdag aften. Tal fra DRs medieforskning viser dog, at vores vaner ikke ændrer sig i forhold til, hvornår og hvor meget tv vi ser. Vi ser stadig mest i den mørke tid; om vinteren og om aftenen. Men det giver jo også mening i et land, hvor befolkningen lever mest intenst i det halve år, solen lyser livet op.

Tv-talent i høj kurs

Ikke overraskende følger pengene med streaming successen. Af Kulturstyrelsens seneste rapport fremgår det, at vi betalte mere end dobbelt så meget for streaming som Netflix, HBO og Viaplay i 2017 som i 2016. På bare et år steg forbruget fra 275 til 584 kr. om året. Dertil kommer et lidt uigennemsigtigt indirekte forbrug, da streamingtjenester indgår som bonus i blandt andet mobil-abonnementer. Generelt bruger husstande med børn væsentlig mere end gennemsnittet, mens ældre bruger færrest penge på streaming. Således brugte husstande med to voksne og børn 1.116 kr. på streaming-tjenester i 2017, mens husstande med to voksne, hvoraf den ene er over 60 år, kun brugte 215 kr.

Men disse to år gamle tal er allerede forældede og givetvis en del højere i dag.

De mange muligheder skærper appetitten på mere end amerikanske tv-serier. For nylig var jeg til stor fest for tv-branchen. Og her blev det sagt, at der aldrig har været så stort behov for tv-folk. Vi elsker at se dansk produceret tv. Vi vil bare gerne selv bestemme hvornår. Denne guldfeber betyder, at branchen efterspørger talent i store mængder.

Drama-flow trækker stadig

Nå, så sidder vi altså dér med hver vores skærm, tablet eller smartphone og forholder os til forskellige verdener. Hver for sig under samme tag. Hvorvidt det gør noget for vores sociale kompetencer og omgang på længere sigt, skal jeg afholde mig fra at gætte på. Men jeg kan godt savne de fælles oplevelser, og jeg elsker, når vi en sjælden gang ser tv sammen.

Far har tunet ind på TV Avisen og/eller 'Kender du typen?'. Mor slapper af med flere afsnit af en serie. Datter ser 'Familien på Bryggen', mens hendes kæreste ser Champions League.

Vi gamle kan stadig sidde andægtigt foran skærmen klokken 20 om søndagen og vente på ugens højdepunkt fra DR Drama, selvom den kan streames allerede dagen før. Men skal de yngre familiemedlemmer fanges, kræver det mere motiverende grunde. De kan måske lokkes til med store sportsbegivenheder, der jo bedst opleves live. Endnu en gang understøttes vores husstands gennemsnitlighed af DRs medieforskning. En undersøgelse offentliggjort i januar viser, at store begivenheder stadig kan samle os foran kukkassen.

Nyt emne for hyggesludder

Så jeg glæder mig i al stilfærdighed til sommerens EM- og OL-transmissioner, hvor der ind imellem kan være så meget på spil, at det samler familien.

Og heldigvis er kaffemaskine-snakken om gårsdagens programmer ikke forstummet. Den er blot blevet afløst af en uendelig strøm af anbefalinger. Hvad er det nye, vi allesammen skal se, når vi får tid? Måske finder familierne også andre måder at dele fælles oplevelser på. En gang var vi alle bange for, at biograferne ville lukke, når fjernsynet vandt frem. Men det er jo langt fra sket. Både unge og gamle opsøger stadig det uforstyrrede mørke med det store lærred. Så måske er verden alligevel ikke af lave, og vi vil stadig dele fredagsguf, når de sender X Factor live. Det vil jeg glæde mig til. Men når denne klumme er afleveret, har jeg lovet mig selv et afsnit af Succession, som er den HBO satire-serie, jeg er hooked på for tiden.